

ดัชนีทางการเงินของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

ในการตัดสินใจดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกิจการใดก็ตาม ธุรกิจจำเป็นต้องพิจารณาในด้านการเงินด้วย กล่าวคือ จะต้องพิจารณาหรือประเมินฐานะทางการเงินของตนว่ามีความสามารถทางด้านการเงินเพียงพอหรือไม่อย่างไร และการที่จะทราบถึงฐานะทางการเงินของธุรกิจได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Analysis) และในจำนวนเครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้น "อัตราส่วนทางการเงิน" (Financial Ratios) เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไป นักวิเคราะห์ที่มีความชำนาญและประสบการณ์จะสามารถวิเคราะห์และตีความหมายฐานะทางการเงินและการดำเนินงานจากอัตราส่วนได้ดีกว่าที่จะใช้การวิเคราะห์จากข้อมูลทางการเงินแต่เพียงอย่างเดียว

ก่อนที่จะแสดงรายละเอียดในการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน ควรจะได้ศึกษาถึงลักษณะการใช้ของอัตราส่วนทางการเงินพอเป็นสังเขปดังนี้

กลุ่มผู้ใช้อัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจากงบการเงินของธุรกิจนั้น มีผู้สนใจซึ่งแยกได้เป็น 4 กลุ่มด้วยกันคือ

1. เจ้าหนี้ระยะสั้น จะสนใจสภาพคล่องของธุรกิจว่าจะมีความสามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้ตามกำหนดเวลาหรือไม่ โดยจะพิจารณาว่าทุนหมุนเวียนในระยะเวลาสั้นของธุรกิจมีเพียงพอหรือไม่
2. เจ้าหนี้ระยะยาว เนื่องจากกำหนดระยะเวลาเรียกชำระหนี้ยาวนาน (มากกว่า 1 ปี) ดังนั้นเจ้าหนี้ระยะยาวจะสนใจความสามารถในการหากำไรในอนาคตของธุรกิจว่าจะมีความสามารถชำระหนี้ในอนาคตได้ตามกำหนดเวลาหรือไม่ หรือธุรกิจจะมีทุนหมุนเวียนเพียงพอที่จะชำระหนี้ในอนาคตได้หรือไม่นั่นเอง ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาถึงโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจนั้น โดยวิเคราะห์แหล่งที่มาสำคัญของเงินทุนและการใช้ไปของเงินทุน

3. ผู้ลงทุนหรือผู้ถือหุ้นสามัญ ซึ่งรวมทั้งผู้ถือหุ้นในปัจจุบันและผู้ที่กำลังจะมาลงทุนซื้อหุ้นต่อไป ด้วย กลุ่มผู้ลงทุนหรือผู้ถือหุ้นสามัญนี้จะสนใจความสามารถในการหากำไรของธุรกิจในปัจจุบันและในอนาคต และสนใจความล้มเหลวของกำไรโดยใช้การวิเคราะห์แนวโน้ม ซึ่งจะมีการพิจารณาสภาพการดำเนินงานโดยรวมด้วย เพราะว่าสภาพการณ์เหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของกำไรสุทธิด้วย

4. ฝ่ายบริหารของธุรกิจ เนื่องจากต้องรับผิดชอบทางการเงินของธุรกิจ จึงจำเป็นต้องมีฝ่ายบริหารที่จะต้องสนใจในทุก ๆ ด้าน เช่น ทุนหมุนเวียนมีเพียงพอที่จะรักษาสภาพคล่องหรือไม่ มีความสามารถในการหากำไรเพียงใดทั้งในปัจจุบันและอนาคต และได้มีการใช้เงินทุนไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหาเงินทุนเป็นไปอย่างถูกต้อง ไม่ทำให้ธุรกิจเสี่ยงภัยมากเกินไปหรือน้อยเกินไป นอกจากนั้นฝ่ายจัดการยังใช้การวิเคราะห์ทางการเงินเป็นเครื่องมือในการควบคุมอีกด้วย เช่น วิเคราะห์อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน เพื่อดูประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์ดำเนินงาน เป็นต้น

ลักษณะของการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน

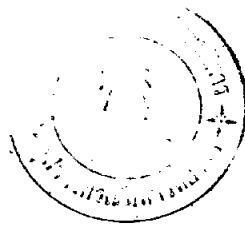
การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินแบ่งการเปรียบเทียบเป็น 2 ชนิดด้วยกัน คือ

1. การเปรียบเทียบอัตราส่วนในช่วงเวลาที่แตกต่างกันของธุรกิจเดียวกัน เช่นการวิเคราะห์อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของปลายปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของปลายปีก่อน เมื่อได้วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินออกมาแล้ว นักวิเคราะห์การเงินก็จะทำการเปรียบเทียบอัตราส่วนของแต่ละปี และพิจารณาว่าอัตราส่วนแตกต่างกันเพียงใด เพราะเหตุใด นอกจากนี้การวิเคราะห์อัตราส่วนจากข้อมูลแต่ละปีในอดีตยังช่วยให้ธุรกิจเห็นแนวโน้มซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตด้วย

2. การเปรียบเทียบอัตราส่วนของธุรกิจหนึ่งกับอีกธุรกิจหนึ่งในอุตสาหกรรมแบบเดียวกันหรือกับของอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยในเวลาเดียวกัน การเปรียบเทียบนี้ก็เพื่อจะแสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงินและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจกับคู่แข่งอื่นว่า เป็นอย่างไร ตลอดจนเปรียบเทียบว่าดีกว่าหรือเลวกว่าของอุตสาหกรรม

ชนิดของอัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินแต่ละชนิดมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ตัวเลขในงบดุลและ

งบกำไรขาดทุนนั้น สามารถนำมาคำนวณได้หลายอัตราส่วน และควรจะคำนวณเฉพาะอัตราส่วนที่ให้ความหมายตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการเท่านั้น ไม่จำเป็นที่ต้องคำนวณอัตราส่วนต่าง ๆ ทั้งหมด โดยทั่วไปอัตราส่วนทางการเงินแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้คือ

1. อัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
2. อัตราส่วนที่แสดงสภาพเสี่ยง (Debt Ratio หรือ Leverage Ratio)
3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (Profitability Ratio)
4. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio หรือ Activity Ratio)

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพคล่องได้แก่

ก. อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ข. อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (Acid Test Ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ค. ระยะเวลาเฉลี่ยวเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ลูกหนี้}}{\text{การขายโดยเฉลี่ยใน 1 วัน}}$$

ง. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือโดยเฉลี่ย}}$$

2. อัตราส่วนที่แสดงสภาพเสี่ยง (Debt Ratio หรือ Leverage Ratio) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงนี้ได้แก่

ก. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของ (Debt Ratio, Debt to Net Worth Ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{ส่วนของเจ้าของ}}$$

ข. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Asset Ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}$$

ค. อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (Current Debt to Total Asset Ratio)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}{\text{เงินลงทุนทั้งหมด}}$$

ง. อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (Long-term Debt to Total Capitalization)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินระยะยาว}}{\text{เงินทุนทั้งหมด}}$$

จ. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Time Interest Earned or Interest Coverage)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (Profitability Ratio) อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร ประกอบด้วย

ก. อัตราส่วนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{การขาย}}$$

ข. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายหรืออัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (Net Profit Margin)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{การขาย}}$$

ค. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}}$$

ง. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (Net Operating Profit Rate of Return)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{สินทรัพย์ที่มีตัวตน}}$$

จ. อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Net Worth)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

4. อัตราส่วนแสดงสัมรรถภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio หรือ Activity Ratio)

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ ดังนั้นการวิเคราะห์สภาพคล่องและการวิเคราะห์สัมรรถภาพในการหากำไรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์สัมรรถภาพในการดำเนินงาน อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์สัมรรถภาพในการดำเนินงาน ได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียน อัตราส่วนระยะเวลาเฉลี่ยวในการเก็บหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรซึ่งคำนวณได้โดยหารค่าขายสุทธิด้วยสินทรัพย์ถาวรสุทธิและอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการสุทธิ ซึ่งคำนวณได้โดยหารค่าขายสุทธิด้วยสินทรัพย์ดำเนินการสุทธิ

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้านี้ ข้อมูลสำคัญที่ใช้คืองบการเงินซึ่งได้จากแหล่งข้อมูลของทางราชการ คือ งบทะเบียนธุรกิจ งบทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยจะทำการวิเคราะห์เป็นระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 - 2522

สำหรับการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น

1. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของแต่ละบริษัท
2. วิเคราะห์เพื่อหาอัตราส่วนมาตรฐานของกิจการในแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์และของทั้งอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม

3. วิเคราะห์แนวโน้มของอัตราส่วนประเภทต่าง ๆ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของแต่ละบริษัท

การวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น และเนื่องจากอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้าประกอบด้วยบริษัทผู้ผลิตที่สามารถนำมาวิเคราะห์ในช่วงปี 2519 - 2522 ได้เพียง 5 แห่ง ซึ่งแบ่งเป็นกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ 2 แห่ง และกิจการประเภทหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ 3 แห่ง ดังนั้นในการวิเคราะห์อัตราส่วนแต่ละกลุ่มจะทำการเปรียบเทียบระหว่างบริษัทที่อยู่ในประเภทผลิตภัณฑ์เดียวกัน ให้เห็นไปพร้อมกันเลย กล่าวคือ จะทำการเปรียบเทียบบริษัทต่าง ๆ ที่อยู่ในประเภทผลิตภัณฑ์หลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ด้วยกันซึ่งมีอยู่ 2 แห่ง และจึงทำการเปรียบเทียบบริษัทต่าง ๆ ที่อยู่ในประเภทผลิตภัณฑ์หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ด้วยกันซึ่งมีอยู่ 3 แห่ง ในการวิเคราะห์อัตราส่วนนั้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio) (เท่า)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	0.95	0.48	0.60	0.67
บริษัทบางกอกแลมป์จำกัด	3.38	2.48	2.08	1.86
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมป์จำกัด	3.01	2.77	2.22	1.39
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมป์จำกัด	0.33	0.38	0.85	0.52
บริษัทอีเล็กทริกัลแลมป์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	0.49	0.56	0.64	0.57

1.2 อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (Acid Test Ratio) (เท่า)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	0.47	0.12	0.17	0.12
บริษัทบางกอกแลมป์จำกัด	1.52	1.38	1.54	0.28
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมป์จำกัด	2.22	1.70	1.45	0.93
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมป์จำกัด	0.06	0.02	0.61	0.25
บริษัทอีเล็กทริกัลแลมป์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	0.02	0.10	0.13	0.06

1.3 ระยะเวลาที่เฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period) (วัน)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	0	27	30	20
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	106	114	143	19
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	99	145	128	133
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	11	8	60	48
บริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมพ์แมงูแพคจูเรอร์สีไทยแลนด์จำกัด	-	34	25	11

1.5 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ * (Inventory Turnover) (วัน)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	138	118	107	110
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	155	133	87	131
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	96	142	120	109
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	104	168	114	140
บริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมพ์แมงูแพคจูเรอร์สีไทยแลนด์จำกัด	-	171	137	130

หมายเหตุ * ใช้อัตราสินค้าคงเหลือโดยเฉลี่ยยกเว้นปี 2519 ซึ่งใช้อัตราสินค้าคงเหลือปลายปี

ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง ช่วงปี 2519 - 2522

บริษัท	Current Ratio (เท่า)	Acid-test Ratio (เท่า)	Average Collection Period (วัน)	Inventory Turnover (วัน)
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	0.95	0.47	30	138
	0.68	0.22	19	118
	0.48	0.12	0	107

บริษัท	Current Ratio(เท่า)	Acid-test Ratio(เท่า)	Average Collection Period(วัน)	Inventory Turnover(วัน)
บริษัทบางกอกแลมป จำกัด	3.38	1.54	143	155
	2.45	1.18	96	127
	1.86	0.28	19	87
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมป จำกัด	3.01	2.22	145	142
	2.35	1.58	126	117
	1.39	0.93	99	96
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์แลมป จำกัด	0.85	0.61	60	168
	0.52	0.24	32	132
	0.33	0.02	8	104
บริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมปแมงกานีส-เรอร์รี่ไทยแลนด์ จำกัด	0.66	0.13	34	171
	0.59	0.08	23	146
	0.49	0.02	11	130

หมายเหตุ อัตราส่วนแรก หมายถึง อัตราส่วนสูงที่สุด
อัตราส่วนที่สอง หมายถึง อัตราโดยเฉลี่ย
อัตราส่วนที่สาม หมายถึง อัตราส่วนต่ำที่สุด

การวิเคราะห์อัตราส่วนแล้วดังกล่าวคล่องในช่วงปี 2519 - 2522 เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนหมุนเวียนสำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟฟ้าประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ทั้ง 2 แห่งนั้น พบว่าอัตราส่วนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยของบริษัทบางกอกแลมปสูงกว่าคู่แข่งอย่างมาก ซึ่งก็คือบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยนั่นเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริษัทบางกอกแลมปมีเงินทุนที่มาจากหนี้สินเพียงประมาณร้อยละ 30-40 เท่านั้น ที่เหลือเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นอีกทั้งจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนก็มีเป็นจำนวนมาก คือประมาณร้อยละ 70-80 ดังนั้นจำนวนหนี้สินหมุนเวียนจึงมีจำนวนเพียงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน

ตรงกันข้ามกับบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยซึ่งจำนวนหนี้สินหมุนเวียนมีเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะทุนของบริษัทส่วนใหญ่ได้มาจากหนี้สิน คือประมาณร้อยละ 60-80 โดยมีส่วนที่เป็นของเจ้าของเพียงร้อยละ 20-40 เท่านั้น และหนี้สินส่วนใหญ่เป็นแบบเงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมจากธนาคารที่จะต้องชำระคืนภายใน 1 ปี ซึ่งในทางปฏิบัติผู้กู้สามารถต่อสัญญาไปได้เรื่อย ๆ จึงไม่ปรากฏว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยมีหนี้สินระยะยาวอยู่ในงบดุลเลย และจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนก็มีจำนวนไม่มากนัก ดังนั้นบริษัทบางกอกแลมพ์จึงมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยสูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยค่อนข้างมาก และจากการพิจารณาอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟฟ้าประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ทั้ง 3 แห่ง ก็พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยของบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์สูงกว่าคู่แข่งอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์มีทุนส่วนใหญ่มาจากส่วนของผู้ถือหุ้น คือประมาณร้อยละ 60-70 ส่วนที่เหลืออีกเพียงประมาณร้อยละ 30-40 นั้นมาจากส่วนของผู้ถือหุ้น อีกทั้งมีจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนประมาณร้อยละ 60 ด้วย ดังนั้นจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนจึงมีเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน ตรงกันข้ามกับคู่แข่งอื่นอีก 2 แห่ง คือบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ และบริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์ฯ ซึ่งทุนของบริษัทดังกล่าวกว่าร้อยละ 75 มาจากส่วนของผู้ถือหุ้น ทั้งสิ้นมีส่วนของเจ้าของไม่ถึงร้อยละ 25 และหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียนเกือบทั้งหมด ซึ่งส่วนมากจะอยู่ในรูปของเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคารเช่นกัน ส่วนจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนก็มีจำนวนไม่มากนัก ดังนั้น อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จึงสูงกว่าบริษัทคู่แข่งอื่นทั้ง 2 นี้ค่อนข้างมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ซึ่งมีจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนต่ำกว่าบริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์ฯ แต่ก็ไม่มากนัก จึงทำให้มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำกว่าอี.เส็คทริคัลแลมพ์

เมื่อหันมาพิจารณาสภาพคล่องที่แท้จริง โดยพิจารณาจาก Acid-test Ratio สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ทั้ง 2 แห่งนั้น ปรากฏว่าบริษัทบางกอกแลมพ์ก็ยังคงมี Acid-test Ratio โดยเฉลี่ยสูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยอยู่นั่นเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนของทั้ง 2 บริษัทแตกต่างกันมาก และจำนวนหนี้สินหมุนเวียนก็แตกต่างกันมากด้วย ดังนั้น แม้ว่าจะมีการพิจารณาอัตราส่วนร้อยละของสินค้าคงเหลือเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม (ดูท้ายบท) แล้ว ซึ่งบริษัท

บางกอกแลมพ์มีอัตราส่วนที่สูงกว่านั้นคือ เก็บสินค้าคงเหลือไว้มากกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยก็ตาม แต่ส่วนต่างของสินค้าคงเหลือของทั้ง 2 บริษัทนี้ก็ไม่มากนักโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับส่วนต่างของสินทรัพย์หมุนเวียนหรือหนี้สินหมุนเวียนของทั้ง 2 บริษัทตามที่ได้อธิบายมาข้างต้นนั้น ด้วยเหตุนี้เมื่อพิจารณาอัตราส่วนจากสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องจริง ๆ (ไม่รวมสินค้าคงเหลือ) บริษัทบางกอกแลมพ์ จึงยังคงมีอัตราส่วนที่สูงกว่าอยู่นั่นเอง สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์ทั้ง 3 แห่งนั้น ก็ปรากฏว่าบริษัทไทย-โตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ยังคงมี Acid-test Ratio สูงกว่าคู่แข่งอื่น ๆ อีก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนระหว่างบริษัทและจำนวนหนี้สินหมุนเวียนแตกต่างกันมาก แต่อัตราส่วนร้อยละของสินค้าคงเหลือเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมมีอัตราที่ใกล้เคียงกัน หรือไม่บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์กลับมีอัตราที่ต่ำกว่าอีกด้วย ดังนั้นเมื่อคิดอัตราส่วนจากสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องจริง ๆ แล้วก็ตาม บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ก็ยังคงมีอัตราส่วนที่สูงกว่าอยู่นั่นเอง สำหรับบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์กับบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ เมื่อพิจารณาจาก Acid-test Ratio แล้วปรากฏว่า บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ กลับมีสภาพคล่องที่แท้จริงสูงกว่าบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ ทั้งนี้เพราะจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนและจำนวนหนี้สินหมุนเวียนของทั้งสองบริษัทไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ทางด้านอัตราส่วนร้อยละของสินค้าคงเหลือเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมนั้นแตกต่างกันมากถึงเกือบเท่าตัว ดังนั้นแม้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ จะสูงกว่า แต่ไม่มากนักและเมื่อได้มาคำนวณถึงอัตราส่วนจากสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องจริง ๆ แล้ว จึงทำให้บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ซึ่งมีสินค้าคงเหลือในจำนวนไม่มากนักมีอัตราส่วนที่สูงกว่า

เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์นั้น พบว่า บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยมีระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยแล้ว เร็วกว่าบริษัทบางกอกแลมพ์มากและสำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์นั้น ปรากฏว่าบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์มีระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยเร็วกว่าคู่แข่งอื่น ๆ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ในช่วงนั้นบริษัทมีนโยบายในการให้เครดิตและนโยบายในการเรียกเก็บหนี้ที่เข้มงวดประกอบกับลูกหนี้ของบริษัทมีประสิทธิภาพดีด้วย ส่วนบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์นั้น มีระยะเวลาในการเก็บหนี้ยาวนานกว่าคู่แข่งอื่น ๆ อาจเป็นเพราะนโยบายการให้เครดิตและการเรียกเก็บหนี้ไม่เข้มงวดนัก ลูกหนี้ของบริษัทไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

ประกอบกับปริมาณการขายของบริษัทเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และในอัตราที่ค่อนข้างสูงอีกด้วย สำหรับระยะเวลาในการเก็บหนี้ของบริษัทไทยฟลูออเรส เช่นที่นั้นอยู่ในระดับที่ดีซึ่งใกล้เคียงกับบริษัทวี.อี.เค.ที.แอล.แอมป์ฯ

จากการพิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ ปรากฏว่า ระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยเร็วกว่าบริษัทบางกอกแอมป์ และสำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรส เช่นที่ก็พบว่า บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรส เช่นที่แอมป์ มีระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเร็วกว่าคู่แข่งอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นที่ต้องการของตลาดมาก และบริษัทเองก็มีประสิทธิภาพในการจัดการเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือด้วย ส่วนบริษัทวี.อี.เค.ที.แอล.แอมป์ฯ นั้นมีระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือยาวนานกว่าคู่แข่งอื่น ๆ ในประเภทหลอดฟลูออเรส เช่นที่ด้วยกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากการที่บริษัทใช้นโยบายการให้เครดิตที่เข้มงวดเกินไป ทำให้ปริมาณการขายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง สำหรับบริษัทไทยฟลูออเรส เช่นที่แอมป์นั้น ถ้าดูจากอัตราส่วนโดยเฉลี่ยจะอยู่ในระดับที่ดีซึ่งใกล้เคียงกับบริษัทวี.อี.เค.ที.แอล.แอมป์ฯ

จากการพิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ ปรากฏว่า ระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยเร็วกว่าบริษัทบางกอกแอมป์ และสำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรส เช่นที่ก็พบว่า บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรส เช่นที่แอมป์ มีระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเร็วกว่าคู่แข่งอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นที่ต้องการของตลาดมาก และบริษัทเองก็มีประสิทธิภาพในการจัดการเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือด้วย ส่วนบริษัทวี.อี.เค.ที.แอล.แอมป์ฯ นั้นมีระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือยาวนานกว่าคู่แข่งอื่น ๆ ในประเภทหลอดฟลูออเรส เช่นที่ด้วยกันซึ่งอาจเนื่องมาจากการที่บริษัทใช้นโยบายการให้เครดิตที่เข้มงวดเกินไป ทำให้ปริมาณการขายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง สำหรับบริษัทไทยฟลูออเรส เช่นที่แอมป์นั้น ถ้าดูจากอัตราส่วนโดยเฉลี่ยจะอยู่ในระดับปานกลาง การที่มีสินค้าคงเหลือน้อยเกินไปนั้น จะทำให้ธุรกิจเสียโอกาสในการขายอันจะมีผลกระทบต่อกระแสเงินกำไรที่ธุรกิจจะได้รับในที่สุด ขณะเดียวกันการที่ธุรกิจมีสินค้าคงเหลือมากเกินไปก็จะทำให้ธุรกิจต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาและเสี่ยงต่อการเสื่อมคุณภาพ อันจะมีผลสะท้อนถึงผลตอบแทนที่ธุรกิจจะได้รับและสภาพคล่องของธุรกิจด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของสินทรัพย์หมุนเวียนแล้ว สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดอินแคนเดสเซนต์นั้น ปรากฏว่า บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยมีส่วนร้อยละของเงินสดประมาณ 1.59% ลูกหนี้ประมาณ 25.29% สินค้าคงเหลือประมาณ 69.67% และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นประมาณ 3.45% ส่วนบริษัทบางกอกแลมพ์ มีส่วนร้อยละของเงินสดประมาณ 1.55% ลูกหนี้ประมาณ 44.92% สินค้าคงเหลือประมาณ 52.55% และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นประมาณ 0.98% ดังนั้นแม้ว่าบริษัทบางกอกแลมพ์จะมีทุนหมุนเวียนและ Acid-test Ratio สูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของสินทรัพย์หมุนเวียนอีกทั้งระยะเวลาในการเก็บหนี้และระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือแล้ว จะเห็นได้ว่า บริษัทบางกอกแลมพ์มีส่วนร้อยละของเงินสดต่ำกว่าเล็กน้อย แต่มีส่วนร้อยละของลูกหนี้สูงกว่ามาก และระยะเวลาในการเก็บหนี้ช้ากว่าถึงประมาณ 5 เท่า สำหรับส่วนร้อยละของสินค้าคงเหลือนั้นแม้ว่าจะต่ำกว่าแต่ระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือยาวนานกว่า ฉะนั้นบริษัทอาจประสบปัญหาสภาพคล่องได้เช่นกัน สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์ เช่นที่ พบว่าบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์มีส่วนร้อยละของเงินสดและเงินลงทุนระยะสั้นประมาณ 6.25% ลูกหนี้ประมาณ 58.98% สินค้าคงเหลือประมาณ 33.27% และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นประมาณ 1.50% บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ มีส่วนร้อยละของเงินสดประมาณ 0.53% ลูกหนี้ประมาณ 33.77% สินค้าคงเหลือประมาณ 64.37% และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นประมาณ 1.33% และบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ มีส่วนร้อยละของเงินสดประมาณ 0.24% ลูกหนี้ประมาณ 10.74% สินค้าคงเหลือประมาณ 87.96% และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นประมาณ 1.06% ดังนั้น แม้ว่าบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์และบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ จะมีส่วนร้อยละของลูกหนี้ต่ำกว่า และระยะเวลาในการเก็บหนี้จะเร็วกว่าบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาส่วนร้อยละของเงินสดแล้วกลับอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่ามาก นอกจากนี้ทั้งสองบริษัทยังมีส่วนร้อยละของสินค้าคงเหลือสูงกว่าและระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือก็ช้ากว่าด้วย ฉะนั้น สองบริษัทนี้อาจประสบกับปัญหาด้านสภาพคล่องได้อีกเช่นกัน ซึ่งอาจจะทำให้บริษัทเกิดปัญหาในการชำระหนี้และการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม การที่มีสภาพคล่องสูงเกินไปก็อาจทำให้เกิดการพลาดโอกาสในการลงทุนในสิ่งอื่นที่อาจก่อให้เกิดประโยชน์ได้มากกว่าการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ดังนั้น ธุรกิจควรพยายามรักษาสภาพคล่องของตนเองให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม กล่าวคือ อยู่ในระดับที่จะทำให้ธุรกิจมีความคล่องตัวในการบริหารงาน นั่นคือ มีสินทรัพย์หมุนเวียนในจำนวนเพียงพอที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดและสามารถนำมาชำระหนี้ได้ทันตาม

กำหนดเวลาอีกทั้งสำหรับใช้จ่ายในการดำเนินงานประจำวัน และไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน

2. อัตราส่วนที่แสดงสภาพเสี่ยง (Debt Ratio หรือ Leverage Ratio)

2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Net Worth Ratio) (เท่า)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	3.54	3.28	1.99	1.63
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	0.32	0.48	0.60	0.58
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	0.58	0.48	0.50	0.67
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	3.33	5.12	2.89	4.14
บริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์แมนูแฟกเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	15.71	(3.54)	(4.90)	(5.83)

2.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Asset Ratio) (%)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	77.99	76.66	66.53	61.95
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	24.24	32.34	37.50	36.85
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	36.86	32.45	33.40	40.01
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	94.42	112.21	88.42	103.16
บริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์แมนูแฟกเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	94.01	139.39	125.64	120.72

2.3 อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (Current Debt to Total Asset Ratio) (%)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	74.34	74.52	63.86	58.75
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	24.24	32.34	37.50	36.85
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	16.63	19.53	20.86	38.67
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	36.44	60.26	63.09	68.62
บริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์แมนูแฟกเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	94.01	73.94	79.56	91.39

2.4 อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (Long term Debt to Total Capitalization) (%)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	0	0	0	0
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	0	0	0	0
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	24.26	16.07	8.94	2.19
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	63.69	58.89	30.39	37.94
บริษัทอีเล็กทริกัลแลมพ์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	0	251.88	227.07	359.41

2.5 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Time Interest Earned)

(เท่า)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	11	(0.49)	9.39	3.64
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	18.43	28.60	47.68	1.22
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	4.36	7.08	9.05	8.12
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	(1.80)	1.07	0.87	(2.73)
บริษัทอีเล็กทริกัลแลมพ์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	(3.57)	(3.64)	2.03	1.52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนแสดงสภาพเลียง ช่วงปี 2519-2522

บริษัท	หนี้สิน	หนี้สินทั้งหมด	หนี้สินหมุนเวียน	หนี้สินระยะยาว	กำไรก่อนหักดอกเบี้ย
	ส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	สินทรัพย์รวม (%)	เงินลงทุนทั้งหมด (%)	เงินทุนทั้งหมด (%)	และภาษี ดอกเบี้ยจ่าย (เท่า)
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	3.54	77.99	74.52	0	11
	2.61	70.78	67.87	0	5.89
	1.63	61.95	58.75	0	(.49)
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	.60	37.50	37.50	0	47.68
	.50	32.73	32.73	0	23.98
	.32	24.24	24.24	0	1.22
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรส เซ็นท์แลมพ์จำกัด	.67	40.01	38.67	24.26	9.05
	.56	35.68	25.42	12.87	7.15
	.48	32.45	16.63	2.19	4.36
บริษัทไทยฟลูออเรส เซ็นท์แลมพ์จำกัด	5.12	112.21	68.62	63.69	1.07
	3.87	99.55	57.10	47.73	(.65)
	2.89	88.42	36.44	30.39	(2.73)
บริษัทอี.เค.ที.ซี.แลมพ์แมนูแฟคเจอร์ส จำกัด	15.71	139.39	94.01	359.41	2.03
	.36	119.94	84.72	209.59	(.92)
	(5.83)	94.01	73.94	0	(3.64)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงสภาพเสถียรในช่วงปี 2519 - 2522 เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม และหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดของบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ พบว่า บริษัทหลอดไฟฟ้าไทย ใช้ทุนจากแหล่งภายนอก หรือส่วนของหนี้สินมากกว่าบริษัทบางกอกแลมพ์ กล่าวคือ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณร้อยละ 70.78 ของสินทรัพย์รวม และเกือบทั้งหมดเป็นหนี้สินหมุนเวียน คือ โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 67.87 ของเงินลงทุนทั้งหมด ในขณะที่บริษัทคู่แข่งอื่น คือ บริษัทบางกอกแลมพ์ ใช้เงินทุนจากส่วนของหนี้สินซึ่งเป็นหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น โดยเฉลี่ยแล้วเพียงร้อยละ 32.73 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยใช้ทุนจากส่วนของหนี้สินมากกว่าบริษัทบางกอกแลมพ์ และหนี้สินนี้เกือบทั้งหมดอยู่ในรูปของหนี้สินหมุนเวียนอีกด้วย ดังนั้นในช่วงนี้บริษัทย่อมมีความเสี่ยงสูงกว่าบริษัทบางกอกแลมพ์ การใช้ทุนจากแหล่งภายนอกเป็นจำนวนมากนี้ ทำให้บริษัทมีภาระผูกพันเพิ่มมากขึ้น นั่นคือ บริษัทจะต้องมีการจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นคืนแก่เจ้าหนี้ ซึ่ง เมื่อดูจากอัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยแล้ว โดยเฉพาะปี 2520 มีอัตราส่วนดังกล่าวเพียง (0.49):1 แสดงว่า บริษัทไม่มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีที่จะมาจ่ายค่าดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในงวดนั้นได้ และย่อมจะไม่มีความสามารถชำระเงินต้นคืนได้ โดยเฉพาะส่วนของเงินต้นที่ถึงกำหนดในงวดนั้น ดังนั้นปัญหาที่จะเกิดแก่บริษัทก็คือ หากบริษัทต้องการเงินทุนเพิ่มขึ้นจากเจ้าหนี้ ก็จะกระทำได้น้อยกว่าบริษัทอื่น อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2522 ปรากฏว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยมีอัตราส่วนนี้สูงกว่าบริษัทบางกอกแลมพ์แล้ว กล่าวคือมีประมาณ 3.64 เท่า ในขณะที่บริษัทบางกอกแลมพ์มีเพียง 1.22 เท่า และเมื่อจ่ายดอกเบี้ยแล้วบริษัทก็จะมีกำไรเหลือเพียง .22 เท่า เพื่อชำระภาษีและเงินต้น ดังนั้นบริษัทอาจจะต้องประสบกับปัญหาได้เช่นกัน สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์เช่นที่ทั้ง 3 แห่งนั้น ปรากฏว่าเงินทุนของบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์ทั้ง 2 แห่ง คือบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ และบริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมพ์ฯ กว่าร้อยละ 85 มาจากส่วนของหนี้สิน โดยเฉพาะบริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมพ์ฯ เป็นบริษัทที่ใช้ทุนจากส่วนของหนี้สินมากที่สุดโดยเฉลี่ยแล้วคิดเป็นร้อยละ 119.94 ของสินทรัพย์รวม และส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของหนี้สินหมุนเวียนซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วมีถึงประมาณร้อยละ 84.72 ของเงินลงทุนทั้งหมดอีกด้วย ในขณะที่บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ใช้เงินทุนจากหนี้สินโดยเฉลี่ยเพียงประมาณร้อยละ 35.68 เท่านั้น และยังอยู่ในรูปของหนี้สินหมุนเวียนเพียงประมาณร้อยละ 25.42 ด้วย ย่อมแสดงให้เห็นว่าบริษัททั้ง 2 แห่งนี้คือบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ และบริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมพ์ฯ โดยเฉพาะบริษัท

อีเล็กทริกัลแลมป์ฯ ใช้ทุนจากส่วนของหนี้สินมากกว่าบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมป์ในอัตราที่ค่อนข้างสูง และส่วนใหญ่ยังจะอยู่ในรูปของหนี้สินหมุนเวียนอีกด้วย ดังนั้นในช่วงนี้บริษัททั้ง 2 ดังกล่าว โดยเฉพาะบริษัทอีเล็กทริกัลแลมป์ฯ ย่อมมีความเสี่ยงมากกว่าบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมป์ และเมื่อพิจารณาทางด้านอัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยแล้ว บริษัททั้งสองโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทอีเล็กทริกัลแลมป์ฯ ก็เป็นบริษัทที่มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยต่ำที่สุดอีกด้วย โดยเฉลี่ยแล้วเพียงประมาณ (0.92) เท่า และเมื่อพิจารณาในแต่ละปี จะเห็นได้ว่าในช่วงปี 2519 และ 2520 นั้น บริษัทไม่มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีที่จะมาจ่ายค่าดอกเบี้ยในแต่ละงวดนั้นได้ การที่บริษัทต้องประสบกับการขาดทุนมากเช่นนั้น อาจเป็นเพราะยังอยู่ในช่วงระยะเริ่มแรกของการดำเนินงานของบริษัทประกอบกับการผลิตของบริษัทนั้นบริษัทจะคำนึงถึงมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ที่จะนำออกจำหน่ายเป็นสำคัญ ดังนั้นเมื่อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมาในช่วงระยะเริ่มแรกนั้น ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ได้มาตรฐานตามที่ได้กำหนดไว้ บริษัทจึงต้องทุบทำลายและถือเป็นของเสียไป จึงทำให้ต้นทุนขายของบริษัทในช่วงนั้นสูงมาก เมื่อเทียบกับค่าขาย นั่นคือเกิดการขาดทุนขั้นต้นขึ้น อย่างไรก็ตามในช่วงปี 2521 และ 2522 บริษัทเริ่มจะมีกำไรและมีอัตราส่วนนี้สูงกว่าบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมป์ซึ่งมีแนวโน้มทางด้านนี้เป็นไปในทางที่ไม่ดี และอาจจะต้องประสบกับปัญหาได้เช่นกัน

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ก็ปรากฏว่าบริษัทหลอดไฟไทย มีอัตราส่วนนี้สูงกว่าบริษัทบางกอกแลมป์อีกนั่นเอง ดังนั้นทั้งเจ้าหน้าที่และเจ้าของ ของบริษัทหลอดไฟไทยย่อมมีความเสี่ยงสูงกว่าของบริษัทบางกอกแลมป์ ทั้งนี้เพราะการที่มีอัตราส่วนนี้สูง ก็จะทำให้เจ้าหนี้มีสิทธิในการเรียกร้องสินทรัพย์ของธุรกิจมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เจ้าของต้องรับความเสี่ยงมากขึ้นด้วย เพราะถ้าหากธุรกิจเกิดมีอันเป็นไปต้องเลิกกิจการ เจ้าของจะมีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์นั้นได้ก็ต่อเมื่อภายหลังที่ได้หักส่วนของเจ้าหนี้ออกไปแล้วเท่านั้น ส่วนเจ้าหนี้นั้นก็มีความเสี่ยงมากเช่นกัน เพราะเจ้าหนี้ร่วมลงทุนโดยมิได้มีส่วนในการควบคุม ดังนั้นเจ้าหนี้ก็จะพอใจเช่นกันถ้าอัตราส่วนนี้อยู่ในระดับต่ำ สำหรับอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดนั้นไม่มีเนื่องจากในช่วงปี 2519 - 2522 ไม่ปรากฏว่ามีหนี้สินระยะยาวเกิดขึ้นใน 2 บริษัทนี้ ส่วนบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์ทั้ง 3 แห่งนั้น พบว่า บริษัทอีเล็กทริกัลแลมป์ฯ มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงที่สุด

นั่นคือมีความเสี่ยงมากที่สุดนั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่บริษัทต้องประสบกับการขาดทุนอย่างมากมายในปี 2520 ซึ่งอาจเป็นเพราะสาเหตุที่ใดก็ตามแล้วก็ตาม จึงทำให้ในปีนั้นมียอดขาดทุนสะสมเพิ่มสูงขึ้นมากจนเกินจำนวนเงินทุนเรือนหมื่นเสียอีก ดังนั้นส่วนของเจ้าของจึงต้องอยู่ในรูปติดลบ และแม้ว่าในปี 2521 และ 2522 บริษัทจะมีผลกำไรเกิดขึ้นก็ตาม แต่ก็ไม่อาจทำให้ยอดขาดทุนสะสมนั้นลดลงจนเหลือต่ำกว่าจำนวนเงินทุนเรือนหมื่นได้ ดังนั้นส่วนของเจ้าของในปี 2521 และ 2522 จึงยังคงต้องอยู่ในรูปติดลบเช่นเดิม และจากการที่ปี 2519 ยังมีจำนวนเงินทุนเรือนหมื่นสูงกว่าขาดทุนสะสม จึงทำให้ผลการคำนวณออกมาเป็นค่าบวกที่ค่อนข้างสูง แต่พอปี 2520 เป็นต้นมา ส่วนของเจ้าของก็อยู่ในรูปติดลบ จึงทำให้ผลการคำนวณของอัตราส่วนนี้อยู่ในรูปติดลบเช่นกัน โดยที่ส่วนของหนี้สินมีจำนวนสูงกว่าส่วนของเจ้าของมาก และจากการติดลบนี้ก็ได้ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนโดยเฉลี่ยของบริษัท กล่าวคือ จากผลของการคำนวณโดยใช้ค่าติดลบนี้ด้วยนั้น ทำให้อัตราส่วนดังกล่าวของบริษัทมีอัตราที่ต่ำกว่าบริษัทคู่แข่งอื่นอื่น คือมีอัตราส่วนโดยเฉลี่ยเพียงประมาณ 0.36 เท่า ในขณะที่บริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์มีประมาณ 3.87 เท่าและบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์มีประมาณ 0.56 เท่า ทั้ง ๆ ที่บริษัทมีความเสี่ยงสูงกว่าทั้งสองบริษัทดังกล่าวนั้น โดยพิจารณาจากการที่บริษัทมีส่วนของเจ้าของน้อยกว่าส่วนของหนี้สินมากมาย เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็ย่อมจะส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนดังกล่าวนี้โดยเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์ และของทั้งอุตสาหกรรมอีกด้วยเช่นกัน ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด บริษัทวี.เอส.ที.แอล.ก็.มีอัตราส่วนสูงที่สุดโดยเฉลี่ยแล้วคิดเป็นร้อยละ 209.59 ในขณะที่บริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์ และบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์มีอัตราส่วนดังกล่าวนี้โดยเฉลี่ยเพียงประมาณร้อยละ 47.73 และ 12.87 ตามลำดับเท่านั้น จึงคิดว่าบริษัทที่มีความเสี่ยงมากที่สุดในช่วงนี้คือบริษัทวี.เอส.ที.แอล.สำหรับบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์นั้น ถ้าพิจารณาอัตราส่วนนี้ในแต่ละปี จะเห็นว่าแนวโน้มลดต่ำลงเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมาซึ่งมีอัตราส่วนนี้ประมาณร้อยละ 24.26 จนถึงปี 2522 มีอัตราส่วนนี้เหลือเพียงประมาณร้อยละ 2.19 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าบริษัทได้ลดความเสี่ยงลง อย่างไรก็ตามในส่วนของบริษัทหนี้สินระยะยาวและทุนในส่วนของเจ้าของนั้น ธุรกิจจะตัดสินใจใช้ทุนจากหนี้สินระยะยาวและใช้ทุนของเจ้าของในสัดส่วนอย่างไรนั้นควรจะพิจารณาถึงส่วนผลสัมฤทธิ์ที่ทำให้ต้นทุนของเงินทุน (Cost of Capital) ของธุรกิจโดยส่วนรวมต่ำที่สุด โดยการพิจารณาถึงผลสะท้อนที่จะเกิดกับกำไรต่อหุ้น (Earning per

share) ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risk) อำนาจในการควบคุม (Control) และความคล่องตัวในการเลือกแหล่งทุน (Financial flexibility) หลักทั่วไปในการใช้สัดส่วนระหว่างทุนจากการกู้ยืมระยะยาวและทุนของเจ้าของอย่างไรรั้น ธุรกิจจะต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงภัยในการดำเนินงาน (Business risk) ว่ามีมากน้อยเพียงใด ธุรกิจที่ขาดความแน่นอนในปริมาณการขาย ราคาที่จะขายได้ ปริมาณวัตถุดิบ ราคาวัตถุดิบ มีปัญหาทางด้านแรงงาน ฯลฯ ถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงภัยในการดำเนินงานสูง อันจะมีผลทำให้กำไรในการดำเนินงานที่ธุรกิจได้รับจริง มีโอกาสแตกต่างกันไปจากกำไรในการดำเนินงานที่คาดว่าจะได้รับได้มาก ธุรกิจที่มีภาวะแวดล้อมในการดำเนินงาน เช่นว่านี้ควรจะใช้ทุนระยะยาวซึ่งส่วนใหญ่มาจากทุนของเจ้าของ ส่วนธุรกิจที่มีความเสี่ยงภัยในการดำเนินงานต่ำก็สามารถจัดหาทุนจากการกู้ยืมระยะยาวได้มากกว่า ในขณะที่ธุรกิจรุ่งเรืองระดับกำไรอยู่ในระดับสูง การใช้ทุนระยะยาวจากการกู้ยืมในอัตราสูงจะมีผลทำให้กำไรต่อหุ้นของธุรกิจสูงกว่าการใช้ทุนจากเจ้าของในอัตราสูง ขณะเดียวกันเจ้าของไม่ต้องเสียอำนาจในการควบคุมแต่ในภาวะที่กำไรของธุรกิจอยู่ในระดับต่ำ การใช้ทุนระยะยาวจากการกู้ยืมในอัตราสูงจะมีผลทำให้กำไรต่อหุ้นของธุรกิจต่ำกว่าการใช้ทุนของเจ้าของในอัตราสูง ขณะเดียวกันธุรกิจอาจไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงที่มีไว้กับเจ้าหนี้และอาจสูญเสียอำนาจในการควบคุมให้กับเจ้าหนี้ได้ในที่สุด

3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (Profitability Ratio)

3.1 อัตราส่วนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) (%)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	24.32	17.09	24.10	18.16
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	15.81	23.88	26.57	19.09
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	40.31	47.75	41.66	46.74
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	(19.75)	24.95	6.44	(11.60)
บริษัทอีเล็คทริคัลแลมพ์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	-	(28.48)	26.77	23.13

3.2 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายหรืออัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (Net Profit Margin) (%)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	(0.13)	(3.34)	8.72	4.31
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	2.62	3.78	7.17	0.08
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	17.49	24.58	20.76	26.72
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	(45.88)	0.72	(1.18)	(42.07)
บริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์แมนูแฟกเจอร์ออร์สไทยแลนด์ จำกัด	-	(61.02)	8.71	4.32

3.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets) (%)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	(0.16)	(3.02)	10.32	5.12
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	3.24	5.10	10.11	0.11
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	14.39	19.63	20.44	25.51
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	(15.99)	0.39	(0.68)	(26.34)
บริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์แมนูแฟกเจอร์ออร์สไทยแลนด์ จำกัด	(7.44)	(43.26)	12.64	7.13

3.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (Net Operating profit Rate of Return) (%)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	2.12	(0.99)	16.79	11.19
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	4.33	8.14	15.68	0.93
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	18.67	22.85	22.98	29.09
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	(10.29)	6.41	4.46	(19.27)
บริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์แมนูแฟกเจอร์ออร์สไทยแลนด์ จำกัด	(5.81)	(33.94)	24.91	20.96

3.5 อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Net Worth) (%)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	(0.72)	(12.93)	30.82	13.46
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	4.28	7.54	16.17	0.17
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	22.62	28.91	30.60	42.48
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	(56.45)	1.79	(2.24)	(105.76)
บริษัทอีเล็กทริกัลแลมพ์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์ จำกัด	(124.26)	(109.81)	(49.29)	(34.42)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนแสดงความสามารถในการหักภาษี ย่างปี 2519-2522

บริษัท	อัตราส่วนกำไรขั้นต้น (%)	อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (%)	อัตราผลตอบแทนของเจ้าของ (%)
บริษัทผลิตไฟฟ้าไทยจำกัด	24.32	8.72	10.32	16.79	30.82
	20.92	2.39	3.07	7.28	7.66
	17.09	(3.34)	(3.02)	(0.99)	(12.93)
บริษัทบางกอกแลมป จำกัด	26.57	7.17	10.11	15.88	16.17
	21.34	3.41	4.64	7.32	7.04
	15.81	0.08	0.11	0.93	0.17
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมป จำกัด	47.75	26.72	25.51	29.09	42.48
	44.12	22.39	19.99	23.40	31.15
	40.31	17.49	14.39	18.67	22.62
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมป จำกัด	24.95	0.72	0.39	6.41	1.79
	0.01	(22.10)	(10.66)	(4.67)	(40.67)
	(19.75)	(45.88)	(26.34)	(19.27)	(105.76)
บริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมปแมนูแฟกเจอร์สไทยแลนด์ จำกัด	26.77	8.71	12.64	24.91	(34.42)
	7.14	(16)	(7.73)	1.53	(79.45)
	(28.48)	(61.02)	(43.26)	(33.94)	(124.26)

ศูนย์วิจัยทรัพย์สิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไรในช่วงปี 2519 - 2522 เมื่อพิจารณาอัตราส่วนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี ของบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ทั้ง 2 แห่ง ปรากฏว่า บริษัทบางกอกแลมพ์มีอัตราส่วนดังกล่าวนี้โดยเฉลี่ยสูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทย แต่ก็ไม่ต่างกันมากนัก กล่าวคือ มีอัตราโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 21.34, 3.41, 4.64 และ 7.32 ตามลำดับ ในขณะที่บริษัทหลอดไฟฟ้ามีอัตราส่วนดังกล่าวนี้โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 20.92, 2.39, 3.07 และ 7.28 ตามลำดับ

สิ่งที่มีอิทธิพลในการกำหนดกำไรที่สำคัญคือราคาขายและต้นทุนขาย (หรือต้นทุนการผลิต) ซึ่งจะเป็นสิ่งที่แสดงถึงประสิทธิภาพการผลิต การที่กำไรขั้นต้นสูงนั้นอาจเป็นเพราะต้นทุนขายลดลง โดยที่ราคาขายคงที่ หรือราคาขายเพิ่มขึ้นโดยที่ต้นทุนขายคงที่ หรือต้นทุนขายลดลง โดยที่ราคาขายเพิ่มขึ้นหรือต้นทุนขายเพิ่มขึ้น แต่ราคาขายเพิ่มขึ้นมากกว่า หรืออาจเป็นเพราะราคาขายลดลง แต่ต้นทุนขายลดลงมากกว่า

การที่บริษัทบางกอกแลมพ์มีอัตราส่วนกำไรขั้นต้นสูงกว่า เพราะบริษัทมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริษัทซื้อวัตถุดิบจากภายในประเทศมากกว่า โดยเฉพาะกระเปาะแก้วซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีมูลค่าสูงที่สุดในจำนวนวัตถุดิบทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต นอกจากนี้บริษัทยังสามารถผลิตวัตถุดิบบางอย่างได้เองอีกด้วย จึงทำให้ต้นทุนการผลิตของบริษัทต่ำกว่า ตรงกันข้ามกับบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยซึ่งสั่งซื้อวัตถุดิบเกือบทั้งหมดจากต่างประเทศ โดยเฉพาะกระเปาะแก้ว เนื่องจากบริษัทคำนึงถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์มาก จึงทำให้ต้นทุนการผลิตของบริษัทค่อนข้างสูง ดังนั้นถึงแม้ว่าราคาขายของบริษัทจะสูงกว่าบริษัทบางกอกแลมพ์ก็ตาม แต่ต้นทุนการผลิตสูงมากกว่า จึงทำให้อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นโดยเฉลี่ยของบริษัทบางกอกแลมพ์สูงกว่าของบริษัท จากการพิจารณากำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี ปรากฏว่า บริษัทบางกอกแลมพ์มีอัตราโดยเฉลี่ยที่ต่ำกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยเพียงเล็กน้อย เพราะเมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และรายได้อื่น ๆ แล้ว พบว่า บริษัทบางกอกแลมพ์มีค่าใช้จ่ายในอัตราโดยเฉลี่ยสูงกว่า และส่วนของกำไรเบื้องต้นโดยเฉลี่ยที่สูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยก็มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงทำให้กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีโดยเฉลี่ยของบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยสูงกว่าเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม บริษัทบางกอกแลมพ์ก็ยังคงมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีสูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยอยู่นั่นเอง ทั้งนี้เพราะสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัทบางกอกแลมพ์เมื่อเทียบกับค่าขายคิดเป็นร้อยละโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 74.83 เท่านั้น ในขณะที่บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยมีอัตราดังกล่าวโดย

เฉลี่ยประมาณร้อยละ 90.42 ดังนั้นอัตราส่วนสินทรัพย์ที่มีตัวตนโดยเฉลี่ยแล้วของบริษัทบางกอกแลมพ์ จึงต่ำกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยมากพอสมควร จึงมีผลทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีของบริษัทบางกอกแลมพ์สูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทย และเมื่อพิจารณาถึงกำไรสุทธิหลังหักดอกเบี้ยและภาษี แม้ว่ากำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีโดยเฉลี่ยของบริษัทบางกอกแลมพ์จะต่ำกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทย แต่ก็มีจำนวนไม่มากนัก และเมื่อพิจารณาค่าดอกเบี้ยและภาษีเงินได้แล้วก็ปรากฏว่า บริษัทมีค่าดอกเบี้ยและภาษีเงินได้โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละที่ต่ำกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยค่อนข้างมาก ดังนั้นจึงทำให้บริษัทมีกำไรสุทธิหลังหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้โดยเฉลี่ยแล้วสูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทย เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ย่อมทำให้อัตราผลตอบแทนจากค่าขายโดยเฉลี่ยของบริษัทบางกอกแลมพ์สูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทย และนอกจากนี้จากกำไรที่สินทรัพย์ที่มีตัวตน เมื่อเทียบกับค่าขายคิดเป็นร้อยละโดยเฉลี่ยแล้วยังต่ำกว่าของบริษัทหลอดไฟฟ้าไทย จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ดังนั้นจึงทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทบางกอกแลมพ์โดยเฉลี่ยแล้วสูงกว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยอีกด้วย สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์ทั้ง 3 แห่งนั้นพบว่า บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ มีอัตราส่วนโดยเฉลี่ยดังกล่าวมาแล้วข้างต้นทั้ง 4 อัตราส่วนนั้น สูงกว่าบริษัทคู่แข่งขึ้นมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้นทุนขายซึ่งมีอิทธิพลในการทำกำไรที่สำคัญนั่นเอง กล่าวคือ บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ มีอัตราส่วนร้อยละของต้นทุนขายเมื่อเทียบกับค่าขาย ต่ำกว่าคู่แข่งขึ้นมาโดยมีอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 55.88 เท่านั้น ในขณะที่บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ และบริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมพ์ มีอัตราโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 99.99 และ 92.86 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์มีประสิทธิภาพในการผลิตค่อนข้างสูง และมีการควบคุมการใช้จ่ายเงินงานด้านการผลิตเป็นอย่างดี กล่าวคือ ถ้าเกิดมีข้อบกพร่องหรือมีของเสียเกินกว่าร้อยละ 3 แล้ว บริษัทจะเรียกประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องทันที เพื่อหาสาเหตุและจะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ทันที่ทั้งนี้เพราะบริษัทถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ดังนั้นของเสียของบริษัทโดยปกติจะอยู่ในอัตราร้อยละ 1-2 เท่านั้น ในขณะที่บริษัทคู่แข่งอื่นมีอัตราของเสียค่อนข้างสูง นอกจากนี้วัตถุดิบที่จำเป็นต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่บริษัทจะสั่งซื้อจากบริษัทโตชิบาในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งต้นทุนของบริษัทถึงร้อยละ 35 จึงทำให้บริษัทสามารถต่อรองด้านราคาและได้รับความร่วมมือความช่วยเหลือและความสะดวกทางด้านวัตถุดิบและเทคนิคการผลิตเป็นอย่างดี ส่วนหลอดแก้วซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีมูลค่าสูงที่สุดนั้น บริษัทก็สั่งซื้อจากในประเทศ นอกจากนี้บริษัทยังสามารถผลิตวัตถุดิบบางอย่างได้เอง

และในไม่ช้าบริษัทก็จะเริ่มทำการผลิตตลอดทั่วเองอีกด้วย ในขณะที่บริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์ส่งซื้อวัตถุดิบเกือบทั้งหมดจากต่างประเทศรวมทั้งหมดแล้วด้วย ทั้งนี้อาจเป็นไปตามนโยบายของบริษัทแม่และอาจเป็นเพราะบริษัทคำนึงถึงด้านคุณภาพมากขึ้นเอง ซึ่งมีส่วนทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สำหรับผลิตภัณฑ์ของบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์นั้น ก็เป็นที่นิยมยอมรับของผู้ใช้โดยทั่วไปเป็นอย่างดี จนไม่สามารถผลิตได้ทันกับความต้องการของตลาด แม้ว่าจะได้มีการขยายการผลิตแล้วก็ตาม เมื่อบริษัทสามารถผลิตได้ครั้งละมาก ๆ ก็ย่อมจะกระจายต้นทุนต่อหน่วยไปได้มากเช่นกัน ดังนั้นต้นทุนขายของบริษัทจึงต่ำกว่าคู่แข่งอื่น ทางด้านราคาขายนั้น สำหรับผลิตภัณฑ์ของบริษัทมีราคาอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ สูงกว่าผลิตภัณฑ์ของบริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์เพียงเล็กน้อย แต่ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์ของบริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์ค่อนข้างมาก แม้ว่าราคาขายของบริษัทต่ำกว่าบริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์ แต่ปริมาณการขายของบริษัทก็มีจำนวนมากกว่าและต้นทุนขายก็ต่ำกว่ามากด้วย ดังนั้นบริษัทจึงสามารถทำกำไรขั้นต้นได้มากกว่าคู่แข่งอื่นทั้ง 2 เมื่อพิจารณากำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี พบว่าบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยแล้วสูงกว่าคู่แข่งอื่น โดยเฉพาะบริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ แต่ก็มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ด้วย จึงเกิดส่วนต่างไม่มากนัก ส่วนกำไรขั้นต้นนั้นแตกต่างกันมาก จึงทำให้กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีของบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์สูงกว่าคู่แข่งอื่นทั้ง 2 ค่อนข้างมาก และจากการพิจารณาสินทรัพย์ที่มีตัวตนก็ปรากฏว่าบริษัทมีสินทรัพย์ที่มีตัวตน เมื่อเทียบกับค่าขายโดยคิดเป็นร้อยละเฉลี่ยแล้วสูงกว่าบริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์ แต่ต่ำกว่าบริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์ แม้ว่าบริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์จะมีอัตราสินทรัพย์ที่มีตัวตนโดยเฉลี่ยแล้วต่ำกว่าก็ตาม แต่กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีโดยเฉลี่ยของบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์นั้น มีอัตราที่สูงกว่ามาก ดังนั้นบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์จึงมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีโดยเฉลี่ยแล้วสูงกว่าคู่แข่งอื่น สำหรับกำไรสุทธิหลังหักดอกเบี้ยและภาษี ปรากฏว่าบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์มีอัตราส่วนดังกล่าวนี้โดยเฉลี่ยแล้วสูงกว่าคู่แข่งอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีโดยเฉลี่ยของบริษัทสูงกว่าคู่แข่งอื่นทั้ง 2 ค่อนข้างมาก ประกอบกับบริษัทมีค่าดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยต่ำกว่าคู่แข่งอื่นมาก กล่าวคือมีอัตราโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.90 เท่านั้น ในขณะที่บริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์แลมพ์และบริษัทอี.เส็คทริคัลแลมพ์ มีอัตราส่วนนี้โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 11.87 และ 9.99 ส่วนค่าภาษีเงินได้นั้น ในช่วงปี 2519 - 2522 ไม่ปรากฏว่ามีใน

ทั้ง 3 บริษัท ด้วยเหตุดังกล่าวมาแล้วนี้จึงทำให้กำไรสุทธิหลังหักดอกเบี้ยและภาษีโดยเฉลี่ยของบริษัท ไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมป์สูงกว่าคู่แข่งอันดับที่ 2 นั่นคือ อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัท สูงกว่าคู่แข่งอันดับที่ 1 นั้นเอง และเมื่อพิจารณาสินทรัพย์ที่มีตัวตน ก็เป็นไปในทำนองเดียวกันกับที่ได้ กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงทำให้บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมป์ มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูง กว่าบริษัทคู่แข่งอันดับที่ 2 แห่ง อย่างไรก็ตามสำหรับบริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมป์ฯ นั้น ถ้าพิจารณาแต่ละปี แล้วจะเห็นได้ว่า ในช่วงปี 2521 และ 2522 นั้น อัตราส่วนทั้ง 4 อัตราดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง พอใช้ได้ แต่เนื่องจากในช่วงปี 2519 และ 2520 โดยเฉพาะปี 2520 นั้นบริษัทต้องประสบผลขาดทุน อย่างมาก อาจเป็นเพราะเป็นระยะเริ่มแรกของการดำเนินงานและผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะไม่ได้ มาตรฐาน จึงกลายเป็นของเสียไป ทำให้ต้นทุนการผลิตของบริษัทในช่วงนั้นสูงมาก ดังนั้นอัตราส่วนดังกล่าวสำหรับช่วงแรกนี้จึงต่ำมาก ทำให้อัตราส่วนโดยเฉลี่ยในช่วงปี 2519-2522 อยู่ในระดับที่ไม่ค่อย ดีนัก แต่สำหรับบริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์แลมป์นั้น มีอัตราส่วนดังกล่าวอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจเลย อาจ เป็นเพราะต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของบริษัทค่อนข้างสูง อีกทั้งตราปีที่ห้อยของผลิต ภัณฑ์ยังไม่เป็นที่รู้จักยอมรับของผู้ใช้โดยทั่วไป อาจเนื่องจากในช่วงนั้นผลิตภัณฑ์ของบริษัทยังมีคุณภาพไม่ ได้มาตรฐานนัก และบริษัทไม่ได้ให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมการขายเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมี สินค้าจากต่างประเทศที่มุดตลาดมากมายและสามารถจำหน่ายได้ในราคาต่ำอีกด้วย เมื่อความต้องการ ผลิตภัณฑ์ของบริษัทในตลาดมีไม่มาก ปริมาณการผลิตของบริษัทในแต่ละครั้งย่อมมีจำนวนไม่มากด้วย จึง ทำให้ไม่สามารถกระจายต้นทุนต่อหน่วยให้ลดต่ำลงได้ ประกอบกับในการผลิตของบริษัทมีของ เสียอยู่ใน อัตราร้อยละที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นต้นทุนการผลิตของบริษัทก็ย่อมอยู่ในระดับสูง และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้นั้นก็ จำหน่ายไม่ค่อยได้เกิดปัญหาด้านสินค้าคงเหลืออีก ส่งผลกระทบถึงสภาพคล่องของบริษัท ซึ่งบริษัทมักจะ ประสบปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนอยู่เสมอ สำหรับการปรับปรุงด้านราคาให้เพิ่มสูงขึ้นนั้น ก็เป็นสิ่งที่ทำ ได้ยากเพราะอุตสาหกรรมนี้มีการแข่งขันกันมากทั้งผู้ผลิตภายในประเทศด้วยตนเองและสินค้าที่สั่งเข้ามา จากต่างประเทศอีกทั้งผลิตภัณฑ์ของบริษัทก็ไม่ได้ได้รับความนิยมยอมรับมากนัก ดังนั้นในการที่จะขึ้นราคา สินค้าก็จะต้องคำนึงหรือพิจารณาถึงคู่แข่งเป็นอย่างมาก นอกจากนี้สินค้าประเภทนี้ยังเป็นสินค้าควบคุมของ รัฐบาลอีกด้วย

ส่วนอัตราผลตอบแทนของเจ้าของเจ้าของ สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนซ์พบว่า

บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยกับมีอัตราเฉลี่ยดังกล่าวสูงกว่าบริษัทบางกอกแลมพ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริษัทใช้เงินทุนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 70.78 จากหนี้สิน เงินทุนของส่วนของผู้ถือหุ้นจึงมีจำนวนเพียงเล็กน้อย ตรงข้ามกับบริษัทบางกอกแลมพ์ ซึ่งใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยเพียงประมาณร้อยละ 32.73 เท่านั้น เงินทุนของส่วนของผู้ถือหุ้นจึงมีมาก สำหรับบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ปรากฏว่า อัตราส่วนเฉลี่ยดังกล่าวของบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ ยังคงมีอัตราสูงกว่าคู่แข่งอื่นอยู่ แม้ว่าบริษัทจะใช้เงินทุนโดยเฉลี่ยเพียงประมาณร้อยละ 35.68 จากหนี้สิน นั่นคือบริษัทใช้เงินทุนของส่วนของผู้ถือหุ้นในจำนวนค่อนข้างสูง และบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์กับบริษัทอีเล็กทริกัลแลมพ์ มีการใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยถึงประมาณร้อยละ 99.95 และ 119.94 ตามลำดับ โดยเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีเพียงเล็กน้อยก็ตาม แต่บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ มีอัตราผลตอบแทนจากค่าขายโดยเฉลี่ยที่สูงกว่ามาก กล่าวคือ มีอัตราผลตอบแทนจากค่าขายโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 22.39 ในขณะที่ทั้งบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ และบริษัทอีเล็กทริกัลแลมพ์ มีอัตราผลตอบแทนดังกล่าวโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ (22.10) และ (16) ตามลำดับ ดังนั้นบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ ย่อมมีอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยสูงกว่าบริษัทคู่แข่งอื่นทั้ง 2 อย่าง- ไรก็ตาม สำหรับบริษัทอีเล็กทริกัลแลมพ์ นั้นคาดว่าในปีต่อ ๆ ไป บริษัทอาจจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น เพราะในช่วงปี 2521 และ 2522 ผลการดำเนินงานของบริษัทอยู่ในระดับที่พอใช้ได้ แต่การที่อัตราส่วนเฉลี่ยนี้อยู่ในระดับที่ไม่ค่อยดีนัก สืบเนื่องมาจากผลขาดทุนที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในช่วงปี 2520 นั้นเอง ส่วนบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ คาดว่าในปีต่อ ๆ ไปบริษัทอาจจะต้องประสบกับการขาดทุนมากกว่านี้ ถ้าบริษัทยังไม่สามารถดำเนินงานและควบคุมด้านการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง และยังไม่สามารถปรับปรุงด้านคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ตลอดจนการส่งเสริมการขาย เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นที่รู้จักยอมรับและ เชื่อถือของผู้ใช้โดยทั่วไปอีกทั้งถ้ารัฐบาลยังไม่สามารถช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาทางด้านสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศอย่างมากมายโดยเฉพาะประเทศไต้หวัน ซึ่งสามารถจำหน่ายได้ในราคาที่ต่ำมากด้วย

4. อัตราส่วนแสดงสัมรรถภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio)

4.1 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	4.11	1.81	2.53	2.60
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	6.80	6.87	6.41	4.33
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	1.66	1.75	2.44	2.07
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	0.41	0.82	1.63	1.16
บริษัทอี.ลี้คทริคัลแลมพ์แมนูแฟคเจอรัลส์ไทยแลนด์ จำกัด	-	1.40	3.02	3.52

4.2 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน (รอบ)

	2519	2520	2521	2522
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	1.22	0.90	1.18	1.19
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	1.24	1.35	1.41	1.36
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	0.82	0.79	0.98	0.95
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	0.35	0.55	0.58	0.63
บริษัทอี.ลี้คทริคัลแลมพ์แมนูแฟคเจอรัลส์ไทยแลนด์ จำกัด	-	0.71	1.45	1.65

ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงานช่วงปี 2519-2522

บริษัท	อัตราการหมุนเวียน ของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)	อัตราการหมุนเวียน ของสินทรัพย์ดำเนินงาน (รอบ)
บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด	4.11	1.22
	2.76	1.12
	1.81	0.90
บริษัทบางกอกแลมพ์จำกัด	6.87	1.41
	6.10	1.34
	4.33	1.24
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	2.44	0.98
	1.98	0.89
	1.66	0.79
บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์จำกัด	1.63	0.63
	1.01	0.53
	0.41	0.35
บริษัทอีเล็คทริคัลแลมพ์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด	3.52	1.65
	2.65	1.27
	1.40	0.71

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ภาพในการดำเนินงานนอกจากจะพิจารณาจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียน ระยะเวลาตัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือที่ได้กล่าวในตอนวิเคราะห์ สภาพคล่องแล้ว ยังดูได้จากอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์ดำเนินการอีกด้วย การวิเคราะห์เหล่านี้ จะช่วยให้ฝ่ายบริหารทราบว่า การคัดสรรเงินทุนไปในการซื้อสินทรัพย์ถาวร หรือสินทรัพย์ดำเนินการนั้นได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เหล่านั้นคุ้มค่าเงินทุนที่ได้ลงทุนไปหรือไม่ จาก การวิเคราะห์บริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ พบว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยมีอัตราส่วนการหมุนเวียน ของสินทรัพย์ถาวรโดยเฉลี่ยต่ำกว่าคู่แข่งอื่น คือบริษัทบางกอกแลมพ์ อย่างไรก็ตาม สำหรับบริษัทบางกอกแลมพ์ถ้าพิจารณาอัตราส่วนนี้ในแต่ละปีแล้ว จะเห็นว่ามีแนวโน้มลดต่ำลงมาเรื่อย ๆ ส่วนบริษัทผู้ผลิต หลอดฟลูออเรสเซนต์ทั้ง 3 แห่งนั้น ก็ปรากฏว่าบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ มีอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรโดยเฉลี่ยต่ำกว่าคู่แข่งอื่น ส่วนบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ มีอัตรา ส่วนดังกล่าวโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่สำหรับบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ มีอัตราส่วนโดยเฉลี่ยสูง กว่าคู่แข่งอื่น และถ้าพิจารณาในแต่ละปีแล้วจะเห็นว่ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อีกด้วย การที่มีอัตรา ส่วนดังกล่าวนี้ต่ำ แสดงว่าการใช้สินทรัพย์ถาวร ยังไม่เต็มที่เท่ากับคู่แข่งอื่น หรือ บริษัทไม่มีความจำเป็น ต้องใช้สินทรัพย์ถาวรมากเท่านี้ บริษัทควรจะใช้ในจำนวนที่น้อยกว่านี้ ซึ่งจะทำให้ยอดเงินกู้ลดลง และดอกเบี้ยก็จะลดลงด้วย อันจะเป็นผลทำให้อัตราส่วนที่เกี่ยวกับความเสี่ยงดีขึ้นได้ด้วยการที่มีสินทรัพย์ถาวรมากเกินไปจะทำให้ต้นทุนสูงขึ้น เนื่องมาจากค่าเสื่อมราคาและดอกเบี้ยซึ่งทำให้กำไรต่ำอัน เป็นผลให้อัตราผลตอบแทนจากค่าขายต่ำไปด้วย ดังนั้นจึงควรทำการสำรวจสินทรัพย์ เพื่อจะได้ทราบว่า สินทรัพย์ถาวรบางชนิดที่เสื่อมโทรมใช้งานไม่ได้เต็มที่หรืออาจไม่ได้ใช้งานเลยหรือไม่ และถ้าหากบริษัท สามารถแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ อาจจะเป็นการลดสินทรัพย์ถาวรลงหรือเพิ่มปริมาณการผลิตให้มากขึ้นโดยการ ใช้สินทรัพย์ถาวรให้มากขึ้น ก็จะลดทั้งความเสี่ยงและเพิ่มความสามารถในการหากำไรให้มากขึ้นอีกด้วย

สำหรับอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการนั้น จากการวิเคราะห์บริษัทผู้ผลิตหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ ปรากฏว่าบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยยังคงมีอัตราส่วนนี้โดยเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทบางกอกแลมพ์ แต่ก็ไม่มากนัก ส่วนบริษัทผู้ผลิตหลอดฟลูออเรสเซนต์นั้นพบว่า บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ ก็ยังคงมี อัตราส่วนนี้โดยเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทคู่แข่งอื่นอีก บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์มีอัตราโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ มีอัตราโดยเฉลี่ยสูงกว่าคู่แข่งอื่น ถ้าพิจารณาอัตราใน

แต่ละปีก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ด้วย การที่มีอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงว่าธุรกิจมีสินทรัพย์มากเกินความต้องการหรือมีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ต่ำเกินการไม่เต็มที่ ดังนั้นควรทำการปรับปรุงเพื่อให้อัตราส่วนสูงขึ้น โดยการเพิ่มยอดขายให้มากขึ้นกว่าเดิมหรือลดสินทรัพย์ลงจากเดิม หรืออาจจะทำทั้งสองอย่างพร้อม ๆ กันไป

ดังนั้นจากการวิเคราะห์อัตราส่วนทั้ง 2 อัตราส่วนนั้น พอจะสรุปได้ว่าบริษัทบางกอกแลมพ์ ซึ่งอยู่ในกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ ซึ่งอยู่ในกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นบริษัทที่มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์กาวและอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่ำเกินการสูงกว่าคู่แข่งอื่นในแต่ละประเภทของกิจการนั้น กล่าวคือ บริษัทบางกอกแลมพ์มีอัตราส่วนทั้ง 2 โดยเฉลี่ยประมาณ 6.10 และ 1.34 ตามลำดับ ส่วนบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ฯ มีอัตราส่วนดังกล่าวโดยเฉลี่ยประมาณ 2.65 และ 1.27 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม สินทรัพย์หมุนเวียนก็เป็นสิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ฝ่ายบริหารจะต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า สินทรัพย์หมุนเวียนที่มีเป็นจำนวนมาก คือ ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือ การบริหารสิ่งเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงสมรรถภาพในการดำเนินงานได้

การวิเคราะห์เพื่อหาอัตราส่วนมาตรฐานของกิจการในแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า และอัตราส่วนมาตรฐานของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

ในการหาอัตราส่วนมาตรฐานดังกล่าวทำโดยการใช้วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแบบสมมูลย์ (Equal-weighted average) ซึ่งก็คือการหาตัวกลางเลขคณิตจากอัตราส่วนของแต่ละบริษัทในกลุ่มนั่นเอง หลังจากได้ผลลัพธ์ของค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุดและต่ำสุด ประจำปีแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเฉลี่ยค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ในระหว่างปี พ.ศ. 2519-2522 ด้วยวิธีการถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average) โดยให้น้ำหนักในปี 2519-2522 เท่ากับ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ วิเคราะห์ออกมาได้ดังนี้

อัตราส่วนโดยเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซนต์ (ปี 2519-2522)

ปี	Ratio	Current Ratio	Acid-test Ratio	Average Collection Period	Inventory Turnover	Total Debt Net Worth	Total Debt Total Asset	Current Debt Total Asset	Long Term Debt Total Capitalization	EBIT Interest	Sale Fixed Asset	Sale Asset	Gross Profit Margin	Net Profit Margin	Return on Assets	Net Operating Profit Rate of Return (%)	Return on Net Worth
		(เท่า)	(เท่า)	(วัน)	(วัน)	(เท่า)	(%)	(%)	(%)	(%)	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(%)	(%)	(%)	(%)
2519		3.36	1.52	106	155	3.54	77.99	74.34	0	18.43	6.80	1.24	24.32	2.62	3.24	4.33	4.28
		2.17	0.10	53	147	1.93	51.12	49.29	0	14.72	5.46	1.23	20.07	1.25	1.54	3.23	1.78
		0.95	0.47	0	138	0.32	24.24	24.24	0	11	4.11	1.22	15.81	(0.13)	(0.16)	2.12	(0.72)
2520		2.48	1.38	114	133	3.28	76.66	74.52	0	28.60	6.87	1.35	23.88	3.78	5.10	8.14	7.54
		1.48	0.75	71	126	1.88	54.50	53.43	0	14.06	4.34	1.13	20.49	0.22	1.04	3.58	(2.70)
		0.48	0.12	27	118	0.48	32.34	32.34	0	(0.49)	1.81	(0.09)	17.09	(3.34)	(3.02)	(0.99)	(12.93)
2521		2.08	1.54	143	107	1.99	66.53	63.96	0	47.68	6.41	1.41	26.57	8.72	10.32	16.79	30.82
		1.34	0.86	87	97	1.30	52.02	50.68	0	28.54	4.47	1.30	25.34	7.95	10.22	16.34	23.50
		0.60	0.17	30	87	0.60	37.50	37.50	0	9.39	2.53	1.18	24.10	7.17	10.11	15.88	16.17
2522		1.86	0.28	20	131	1.63	61.95	58.75	0	3.64	4.33	1.36	19.09	4.31	5.12	11.19	13.46
		1.27	0.20	20	121	1.11	49.40	47.80	0	2.43	3.47	1.28	18.63	2.20	2.62	6.06	6.82
		0.67	0.12	19	110	0.58	36.95	36.85	0	1.22	2.60	1.19	18.16	0.08	0.11	0.93	0.17
เฉลี่ยช่วง 2519-2522		2.20	1.00	84.3	126.60	2.26	67.87	65.00	0	23.32	5.71	1.36	22.82	5.36	6.49	11.57	16.57
		1.42	0.50	53.60	117.40	1.40	51.38	49.94	0	13.82	4.14	1.25	21.16	3.43	4.48	8.37	9.42
		0.64	0.17	22.00	107.50	0.54	34.88	34.88	0	4.31	2.57	1.13	19.49	1.50	2.46	5.15	2.26

หมายเหตุ 1. อัตราส่วนของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซนต์เป็นที่จะมีอย่างละ 3 อัตราส่วน อัตราส่วนแรก หมายถึงอัตราส่วนสูงสุดของกิจการประเภทนี้ อัตราส่วนที่สอง คือ อัตราส่วนโดยเฉลี่ย และอัตราส่วนที่สามคือ อัตราส่วนที่ต่ำที่สุด

2. Inventory Turnover ใช้ยอดสินค้าคงเหลือโดยเฉลี่ย ยกเว้นปี 2519 ใช้ยอดสินค้าคงเหลือปลายปี

จากการพิจารณาอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ โดยเฉลี่ย ในช่วงปี 2519-2522 พบว่า อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องของกิจการประเภทนี้อยู่ในระดับที่พอใช้ได้ โดยอาจพิจารณาจาก อัตราส่วนหมุนเวียน ซึ่งเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับ 1.42 เท่า แสดงว่ากิจการ ยังมีสินทรัพย์หมุนเวียนเหลืออีก 0.42 เท่า หลังจากที่ได้หักหนี้สินหมุนเวียนออกแล้ว และพิจารณา จากระยะเวลาเก็บหนี้ตัวเฉลี่ย ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ประมาณ 54 วัน สำหรับอัตราส่วน ที่แสดงสภาพเสี่ยงนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี กล่าวคือกิจการประเภทนี้มีความเสี่ยงไม่มากนักในการใช้ เงินทุนจากเจ้าหนี้ ซึ่งอาจดูได้จากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม เฉลี่ยแล้วประมาณ 51.38% และ ไม่ปรากฏว่ามีการใช้เงินทุนจากส่วนหนึ่งของหนี้สินระยะยาวแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการ ชำระดอกเบี้ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอีกด้วย เฉลี่ยแล้วประมาณ 13.82 เท่า นั่นคือหลังจากจ่ายค่าดอกเบี้ย แล้วยังมีเงินเหลืออีก 12.82 เท่า ที่จะจ่ายชำระค่าภาษีเงินได้ และเงินต้นด้วย ในด้านอัตราส่วน แสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน ก็ปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้ ซึ่งอาจพิจารณาจากอัตรากาการหมุน- เวียนของสินทรัพย์ถาวร หรืออัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน ซึ่งอยู่ในระดับเฉลี่ยแล้วประ- มาณ 4.14 และ 1.25 รอบตามลำดับ สำหรับอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรนั้นอยู่ในระดับ ที่พอใช้ได้เท่านั้น โดยอาจพิจารณาได้จากอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ หรืออัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 3.43, 4.48 และ 9.42% ตามลำดับ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัตราส่วนทางการเงินของกิจการประเภทอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า (ปี 2519 - 2522)

ปี	Current Ratio	Acid test Ratio	Average Collection Period	Inventory Turnover	Total debt		Current Debt		EBIT	Sale		Gross Profit Margin	Net Profit	Return on Asset	Net Operating Profit Rate of Return (%)	Return on Net Worth
					Net Worth	Total Asset	Total Asset	Total Capitalization		Interest	Fixed Asset					
	(เท่า)	(เท่า)	(วัน)	(วัน)	(เท่า)	(%)	(%)	(%)	(เท่า)	(ร้อย)	(ร้อย)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
2519	3.01	2.22	99	104	15.71	94.42	94.42	62.69	4.36	1.66	0.82	40.31	17.49	14.39	18.67	22.62
	1.28	0.77	55	106	6.54	75.10	49.03	29.32	(0.34)	1.04	0.59	10.28	(14.20)	(3.01)	0.85	(52.70)
	0.33	0.02	11	96	0.58	36.86	16.63	0	(3.57)	0.41	0.35	(19.75)	(45.88)	(15.93)	(10.29)	(124.26)
2520	2.77	1.70	145	171	5.12	139.39	73.94	251.88	7.08	1.75	0.79	47.75	24.58	19.63	22.85	28.91
	1.27	0.61	62	160	0.69	94.68	51.24	108.95	1.50	1.32	0.68	14.74	(11.91)	(7.75)	(1.56)	(26.37)
	0.38	0.02	8	142	(3.54)	32.45	19.53	16.07	(3.64)	0.82	0.55	(28.48)	(61.02)	(43.26)	(33.94)	(109.81)
2521	2.22	1.45	126	137	2.89	125.64	79.56	227.07	9.05	3.02	1.45	41.66	20.76	20.44	24.91	30.60
	1.24	0.73	71	124	(0.50)	82.49	56.50	88.80	3.98	2.36	1	24.96	9.43	10.80	17.45	(6.98)
	0.64	0.13	25	114	(4.90)	33.40	26.86	8.94	0.87	1.63	0.58	6.44	(1.18)	(0.68)	4.46	(49.29)
2522	1.39	0.93	133	140	4.14	120.72	91.33	359.41	8.12	3.52	1.65	46.74	26.72	25.51	29.09	42.48
	0.83	0.41	64	126	(0.34)	87.96	66.23	133.18	2.30	2.25	1.06	19.42	(3.68)	2.10	10.26	(32.57)
	0.52	0.06	11	109	(5.83)	40.31	35.67	2.19	(2.73)	1.16	0.63	(11.60)	(42.07)	(26.34)	(19.27)	(105.76)
เฉลี่ยช่วง 2519 - 2522	2.08	1.37	130.50	141.70	5.12	123.30	84.61	268.63	7.82	2.83	1.34	44.78	23.58	21.70	25.55	34.22
	1.09	0.58	64.80	129.60	0.51	66.36	53.59	104.61	2.38	1.98	0.93	19.23	(2.45)	(2.23)	9.11	(25.67)
	0.51	0.07	14.60	115.80	(4.45)	36.20	29.10	6.77	(1.92)	1.16	0.57	(10.38)	(33.97)	(20.99)	(14.19)	(91.48)

หมายเหตุ. 1. อัตราส่วนของกิจการประเภทอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าจะมีอย่างละ 3 อัตราส่วน อัตราส่วนแรกหมายถึง อัตราส่วนสูงสุดของกิจการประเภทนี้ อัตราส่วนที่สองคือ อัตราโดยเฉลี่ย และอัตราส่วนที่สามคือ อัตราส่วนที่ต่ำที่สุด

2. Inventory Turnover ใช้ยอดสินค้าโดยเฉลี่ย ยกเว้นปี 2519 ใช้ยอดสินค้าคงเหลือปลายปี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ โดยเฉลี่ยในช่วงปี 2519-2522 ได้ชี้ให้เห็นว่า อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องของกิจการประเภทนี้ยังไม่น่าพอใจนัก โดยอาจดูได้จาก อัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตรากาารหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือซึ่งอยู่ในระดับเฉลี่ยแล้วประมาณ 1.09 เท่า และ 130 วัน ตามลำดับ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การที่จะขายสินค้าที่มีอยู่ได้นั้น ต้องกินระยะเวลาานาน กิจการจึงควรจะมีระดับเงินทุนหมุนเวียนที่สูงกว่านี้สิ่งจะเหมาะสม สำหรับอัตราส่วนที่แสดงสภาพเสี่ยงนั้น ก็อยู่ในระดับค่อนข้างสูง นั่นคือกิจการประเภทนี้มีความเสี่ยงค่อนข้างมากในการใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้ โดยอาจพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม หรืออัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดซึ่ง เฉลี่ยแล้วประมาณ 86.38 และ 104.63% ตามลำดับ นอกจากนี้กิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ยังมีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำอีกด้วย กล่าวคือ ประมาณ 2.38 เท่า ในด้านอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน จะเห็นได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ อาจดูได้จากอัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน ซึ่งเฉลี่ยแล้วประมาณ 0.93 รอบเท่านั้น สำหรับอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรของกิจการประเภทนี้ ก็อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เพราะให้ผลตอบแทนที่ต่ำ ซึ่งอาจพิจารณาได้จากอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ หรืออัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ (2.45), (2.23) และ (25.67)% ตามลำดับ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะอัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยงและอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไรสำหรับช่วงปี 2519- 2522 อาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นกิจการที่ไม่น่าสนใจหรือดึงดูดใจในการที่จะพิจารณาเลือกลงทุนของนักลงทุน หรือในการให้กู้ยืมของเจ้าหนี้ ทั้งนี้เพราะ เป็นกิจการที่มีความเสี่ยงค่อนข้างสูงและในขณะที่เดียวกันก็ให้ผลตอบแทนต่ำอีกด้วย

อัตราส่วนอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้าโดยเฉลี่ย (ปี 2519 - 2522)

ปี	Current Ratio	Acid-test Ratio	Average Collection Period	Inventory Turnover	Total Debt Net Worth	Total Debt Total Asset	Current Debt Total Asset	Long Term Debt Total Capitalization	EBIT Interest	Sale Fixed Asset	Sale Asset	Gross Profit Margin	Net Profit Margin	Return on Assets	Net Operating Profit Rate of Return	Return on Net Worth
	(เท่า)	(เท่า)	(วัน)	(วัน)	(เท่า)	(%)	(%)	(%)	(เท่า)	(รอบ)	(รอบ)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
2519	3.38	2.22	106	155	15.71	94.42	94.01	63.69	18.43	6.80	1.24	40.31	17.49	14.39	18.67	22.62
	1.63	0.86	54	123	4.70	65.50	49.13	17.59	5.68	3.25	0.91	15.17	(6.48)	(1.19)	1.80	(30.9)
	0.33	0.02	0	96	0.32	24.24	16.63	0	(3.57)	0.41	0.35	(19.75)	(45.88)	(15.99)	(10.29)	(124.2)
2520	2.77	1.70	145	171	5.12	139.39	74.52	251.88	28.60	6.87	1.35	47.75	24.58	19.63	22.85	28.91
	1.35	0.66	66	146	1.16	78.61	52.12	65.37	6.52	2.53	0.86	17.04	(7.06)	(4.23)	0.49	(16.9)
	0.38	0.02	8	118	(3.54)	32.34	19.53	0	(3.64)	0.82	0.55	(28.4)	(61.02)	(43.26)	(33.94)	(109.8)
2521	2.22	1.54	143	137	2.89	125.64	79.56	227.07	47.68	6.41	1.45	41.66	20.76	20.44	24.91	30.82
	1.28	0.78	77	113	0.22	70.30	54.17	53.28	13.80	3.21	1.12	25.11	8.84	10.57	17	5.21
	0.60	0.13	25	87	(4.90)	33.40	26.86	0	0.87	1.63	0.58	6.44	(1.18)	(0.68)	4.46	(49.29)
2522	1.86	0.93	133	140	4.14	120.72	91.39	359.41	8.12	4.33	1.65	46.74	26.72	25.51	29.09	42.48
	1.00	0.33	46	124	0.24	72.54	58.86	79.91	2.35	2.74	1.16	19.10	(1.33)	2.31	8.58	(16.8)
	0.52	0.06	11	109	(5.83)	36.85	36.85	0	(2.73)	1.16	0.63	(11.60)	(42.07)	(26.34)	(19.27)	(105.7)
เฉลี่ยช่วง	2.30	1.40	135.70	146.80	5.12	123.30	84.73	268.63	25.12	5.71	1.49	44.78	23.58	21.70	25.55	34.28
2519-2522	1.22	0.58	60.10	125.00	0.86	72.38	55.13	62.78	6.95	2.89	1.06	20.10	0.06	3.13	8.81	(11.63)
	0.50	0.07	13.50	102.90	(4.48)	33.65	28.37	0	(1.92)	1.16	0.57	(10.38)	(33.97)	(20.99)	(14.19)	(91.48)

- หมายเหตุ. 1. อัตราส่วนของอุตสาหกรรมจะมีอย่างละ 3 อัตราส่วน อัตราส่วนแรกหมายถึง อัตราส่วนสูงสุดของอุตสาหกรรม อัตราส่วนที่สองคือ อัตราโดยเฉลี่ย และอัตราส่วนที่สามคือ อัตราส่วนที่ต่ำที่สุด
2. Inventory Turnover ใช้ยอดสินค้าคงเหลือโดยเฉลี่ย ยกเว้นปี 2519 ใช้ยอดสินค้าคงเหลือปลายปี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการพิจารณาอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า โดยเฉลี่ยในช่วงปี 2519-2522 แสดงให้เห็นว่า สภาพคล่องของอุตสาหกรรมนี้ค่อนข้างต่ำ อาจดูได้จาก อัตราส่วนหมุนเวียน และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วมีประมาณ 1.22 เท่า และ 125 วัน ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากิจการจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนเหลือเพียง 0.22 เท่า หลังจากที่ได้หักหนี้สินหมุนเวียนไปแล้ว และในขณะที่เดียวกันสินค้าที่มีอยู่กว่าจะขายออกไปได้ก็ต้องกินระยะเวลาอันยาวนาน ดังนั้นจะมีอัตราส่วนหมุนเวียนที่สูงกว่านี้จึงจะทำให้สภาพคล่องอยู่ในเกณฑ์ที่ดีได้ สำหรับอัตราสภาพเสียงหนี้ ก็มีอัตราค่อนข้างสูง นั่นคืออุตสาหกรรมนี้มีความเสี่ยงค่อนข้างมาก โดยอาจยก อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม หรือ อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด ซึ่งมีอัตราประมาณ 72.38 และ 62.78% ตามลำดับ ในด้านอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจมากนัก โดยอาจดูได้จากอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรและอัตราเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ 2.89 และ 1.06 รอบ ตามลำดับ สำหรับแสดงสมรรถภาพในการหากำไรของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้านั้น อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ เพราะแทนที่ต่ำ โดยอาจพิจารณาจากอัตรามลตอบแทนจากค่าขาย หรือ อัตรามลตอบแทนของส่วนของงเฉลี่ยแล้วประมาณ 0.06 และ (11.63)% บริษัทในอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้าที่ประสบความสำเร็จมีสมรรถภาพในการหากำไรสูงสุด คือบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมป์จำกัด รองลงบริษัทบางกอกแฉล้มป้าจำกัด และบริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด อย่างไรก็ตาม สำหรับบริษัทอีเล็กทริกแมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัดนั้น คาดว่าในอนาคตจะมีความสามารถในการหากำไรได้ดี อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันกับของประเทศไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมป์ อีกด้วย

เมื่อทราบอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการในแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์และของทั้งอุตสาหกรรมแล้ว จะนำมาแสดงเป็นกราฟเปรียบเทียบระหว่างอัตราส่วนของอุตสาหกรรม อัตราส่วนของการขายในแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์นั้น และอัตราส่วนของแต่ละบริษัท ทั้งนี้เพื่อให้การเปรียบเทียบเห็นได้ชัดพร้อมทั้งทำการวิเคราะห์แนวโน้มของอัตราส่วนแต่ละประเภทไปด้วย เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และเพื่อช่วยในการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตอีกด้วย

การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)

การวิเคราะห์แนวโน้มทำได้โดยเอาอัตราส่วนแต่ละชนิดที่คำนวณได้ของแต่ละบริษัทมาพล็อตลงในกราฟ โดยทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย และอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นจากปี 2519 - 2522 โดยแต่ละอัตราส่วนได้ทำการเปรียบเทียบกับอัตราเฉลี่ยของกิจการในแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ และของทั้งอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า เพื่อแสดงให้เห็นว่าแต่ละอัตราส่วนสูงหรือต่ำกว่าหรือใกล้เคียงกับของกิจการในแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์และของอุตสาหกรรมอย่างไรบ้าง

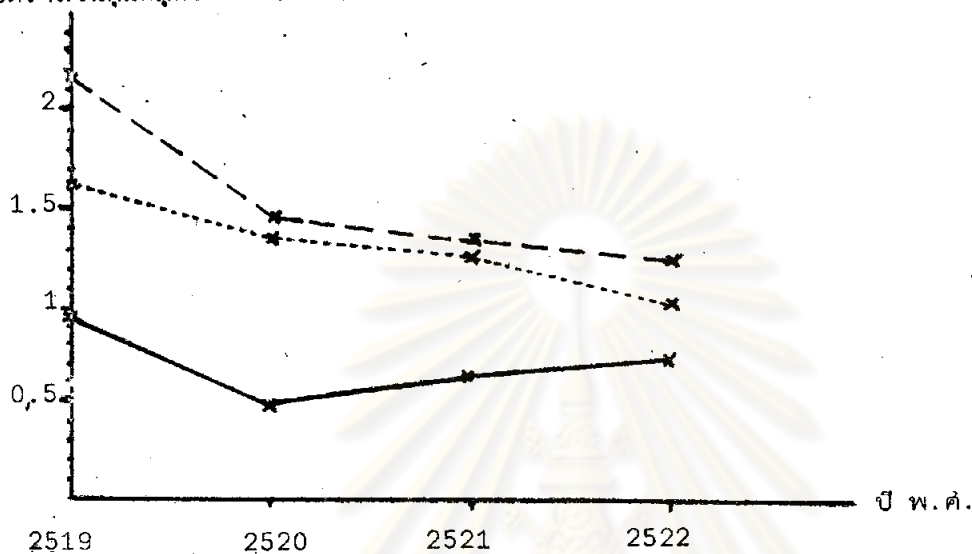

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)

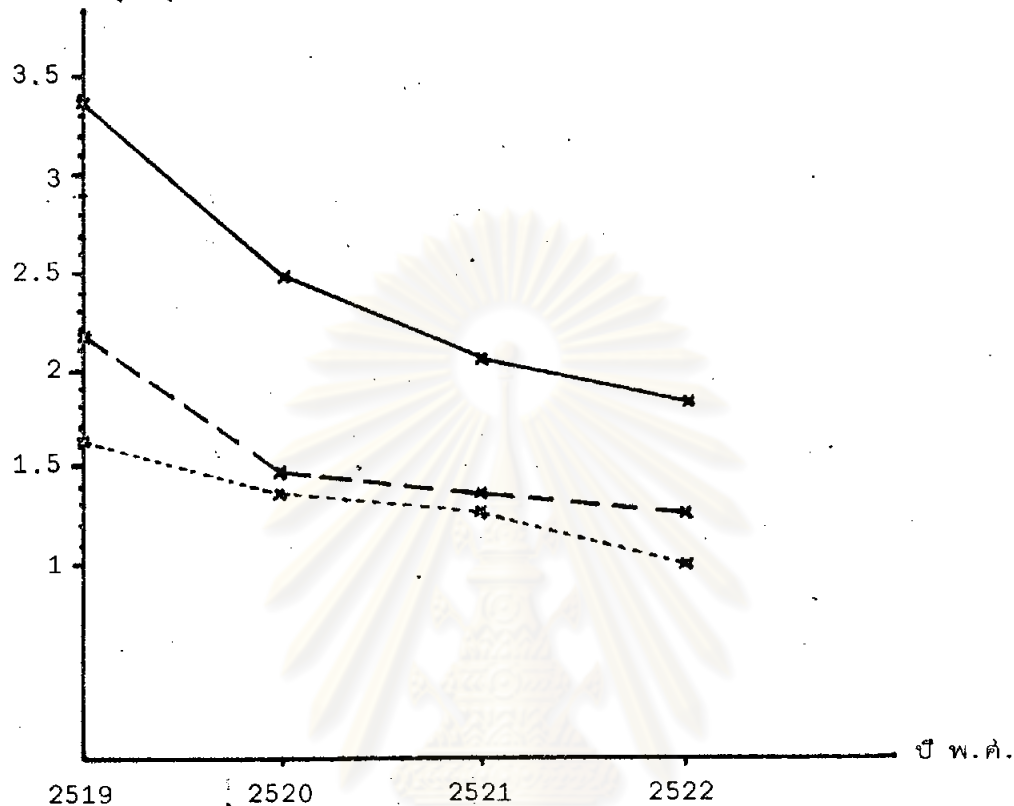

- _____ แสดงอัตราส่วนของบริษัท
 - - - - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซนต์
 ..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

แนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทตกลงจากปี 2519 จนถึงปี 2520 จึงเริ่มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยเรื่อยมา แสดงว่า สภาพคล่องของบริษัทเริ่มดีขึ้น แต่ก็ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และของอุตสาหกรรม สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเงินทุนของบริษัทส่วนใหญ่ได้มาจากส่วนของหนี้สินและเป็นหนี้สินระยะสั้นเกือบทั้งหมด จึงทำให้จำนวนหนี้สินหมุนเวียนมีเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่คำนวณได้จึงต่ำกว่าอัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และของอุตสาหกรรม

บริษัทบางกอกแอมป์จำกัด

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)

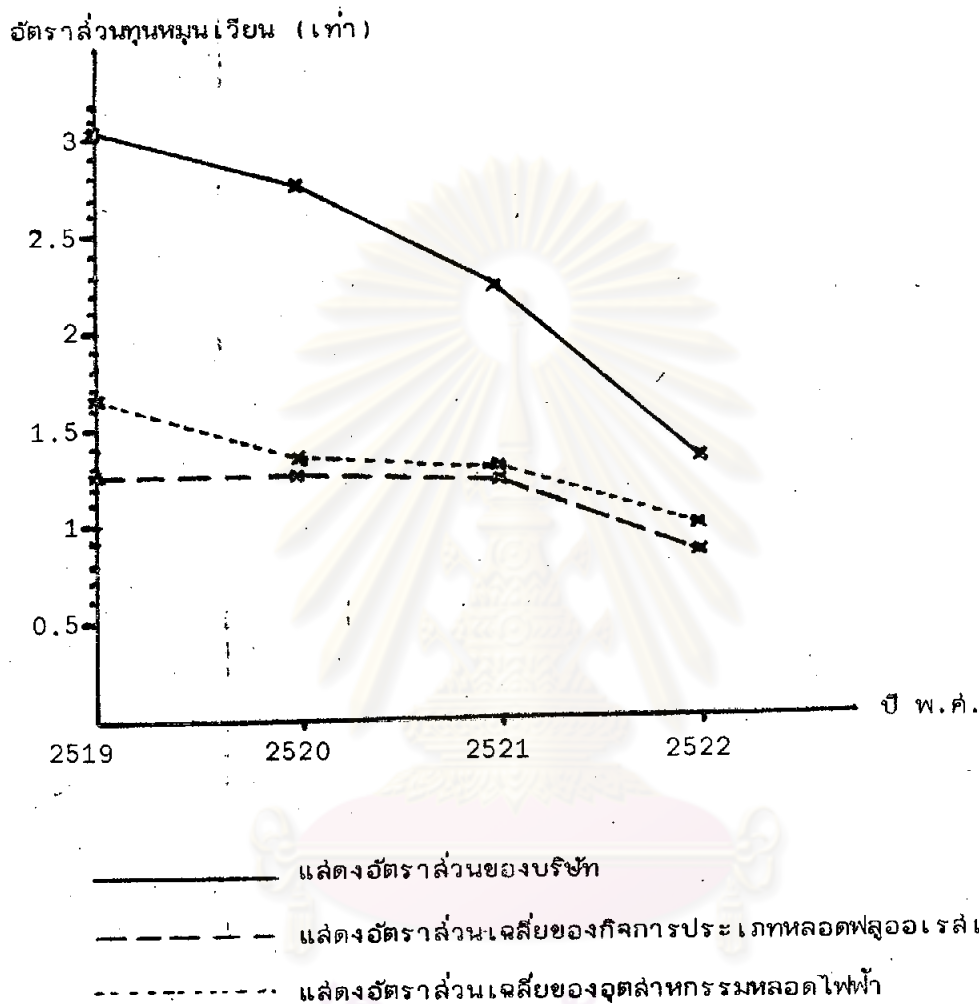

- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
- แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดส เซ็นท์
- ..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

แนวโน้มของทุนหมุนเวียนของบริษัทเริ่มลดลงจากปี 2519 เป็นต้นมา แต่ก็ยังสูงกว่าระดับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดส เซ็นท์และของอุตสาหกรรม สภาปกครองของบริษัทซึ่งจัดอยู่ในอันดับ

เมื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดส เซ็นท์ กับของอุตสาหกรรมสำหรับ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน พบว่า ในช่วงปี 2519 นั้น อัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดส เซ็นท์สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก แม้พอในช่วงระหว่างปี 2519 - 2520 อัตราส่วนนี้ได้ลดต่ำลงมาก แต่ก็ยังสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม และหลังจากนั้นเป็นต้นมา ก็ค่อย ๆ ลดลงเรื่อย ๆ ทีละน้อย แต่อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมก็ลดลงด้วย และลดต่ำลงมามากกว่า โดยเฉพาะในปี 2522 ดังนั้นอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดส เซ็นท์ซึ่งยังคงสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมอยู่นั่นเอง และเป็นระดับที่น่าพอใจด้วย

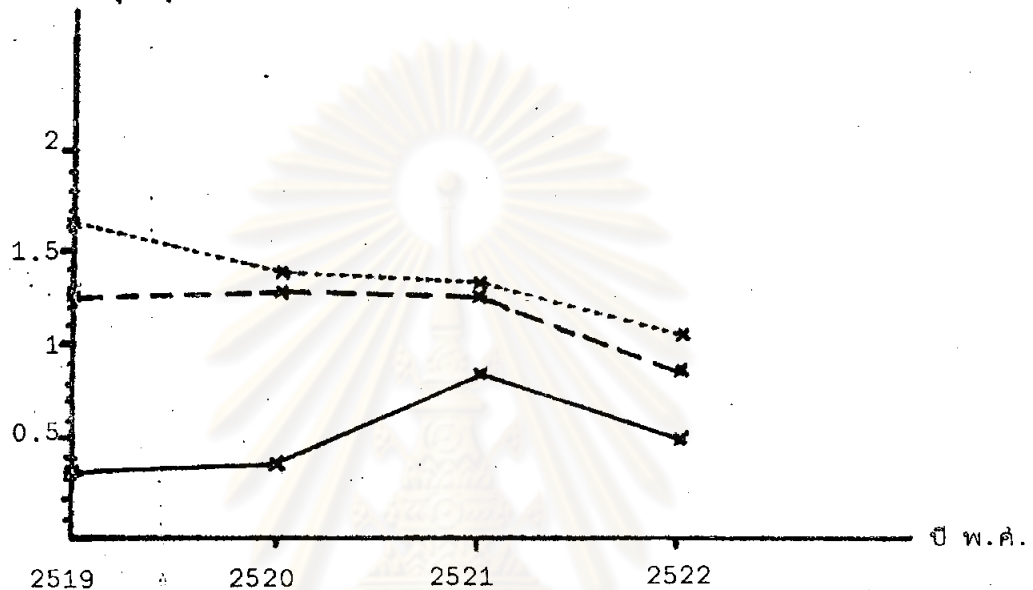
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรส เซ็นท์แสมป์จำกัด

แนวโน้มของทุนหมุนเวียนของบริษัทสูงกว่าระดับอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรส เซ็นท์และของอุตสาหกรรม มาตลอด แม้ว่าแนวโน้มของทุนหมุนเวียนของบริษัทจะลดลงอย่างมากจากปี 2519 เป็นต้นมา ในขณะที่อัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรส เซ็นท์ และของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มต่ำลงเพียงเล็กน้อยก็ตาม ทั้งนี้ เพราะในช่วงปี 2519 นั้น บริษัทมีอัตราส่วนนี้อยู่ในระดับที่สูงมาก เมื่อเทียบกับอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรส เซ็นท์ และของอุตสาหกรรม ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทจึงเป็นที่น่าพอใจ

บริษัทไทยฟลูออเรสเซ็นท์แลมป์จำกัด

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)

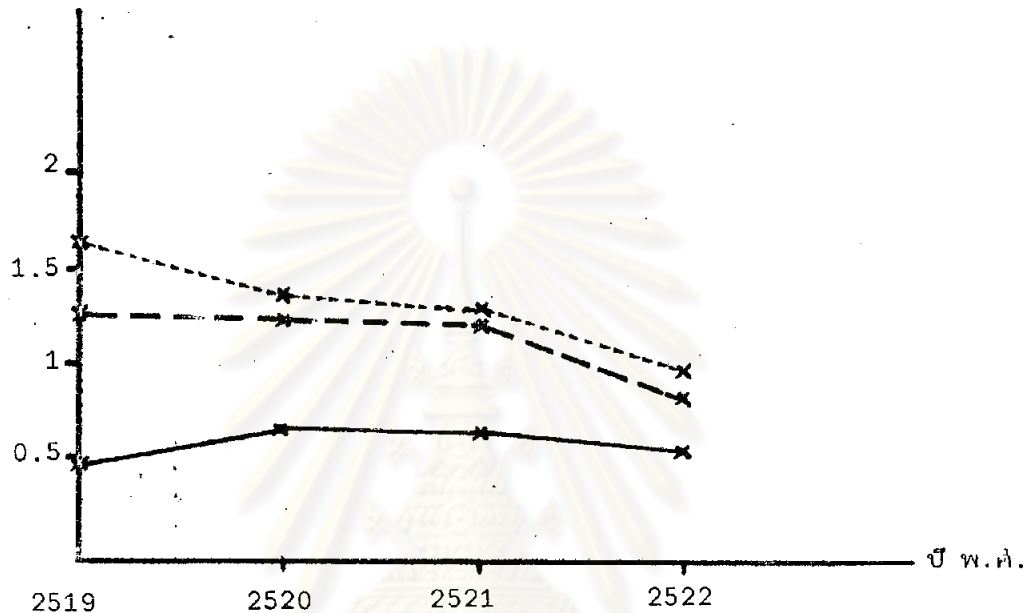

- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
 - - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซ็นท์
 ..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

แนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมา และสูงสุดในปี 2521 หลังจากนั้นก็ลดต่ำลงแต่โดยส่วนรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทยังอยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซ็นท์ และของอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเงินทุนของบริษัทกว่าร้อยละ 85 ได้มาจากส่วนของหนี้สินและส่วนใหญ่เป็นหนี้สินระยะสั้น ทำให้จำนวนหนี้สินหมุนเวียนมีเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่คำนวณได้จึงต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซ็นท์ และอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

บริษัทอี.ลีดทรีคัลแลมพ์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)

- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
- - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์
- ..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

แนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัท ในช่วงปี 2519 - 2522 มีทั้งเพิ่มขึ้นและลดลงเล็กน้อย และยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทยังอยู่ต่ำกว่าระดับอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ และของอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเงินลงทุนของบริษัทกว่าร้อยละ 90 ได้มาจากส่วนของหนี้สิน และส่วนใหญ่เป็นหนี้สินระยะสั้น จึงทำให้จำนวนหนี้สินหมุนเวียนมีเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน ดังนั้น อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทจึงต่ำกว่าระดับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์และอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาระหว่างอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ กับ อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม สำหรับอัตราส่วนทุนหมุนเวียน จะเห็นได้ว่า อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์มีแนวโน้มต่ำกว่าอัตราเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2519 และหลังจากนั้น ทั้งอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ และของอุตสาหกรรมต่างก็มีแนวโน้มลดต่ำลงมาเรื่อย ๆ และในอัตราที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงทำให้อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ ต่ำกว่าระดับอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเล็กน้อย

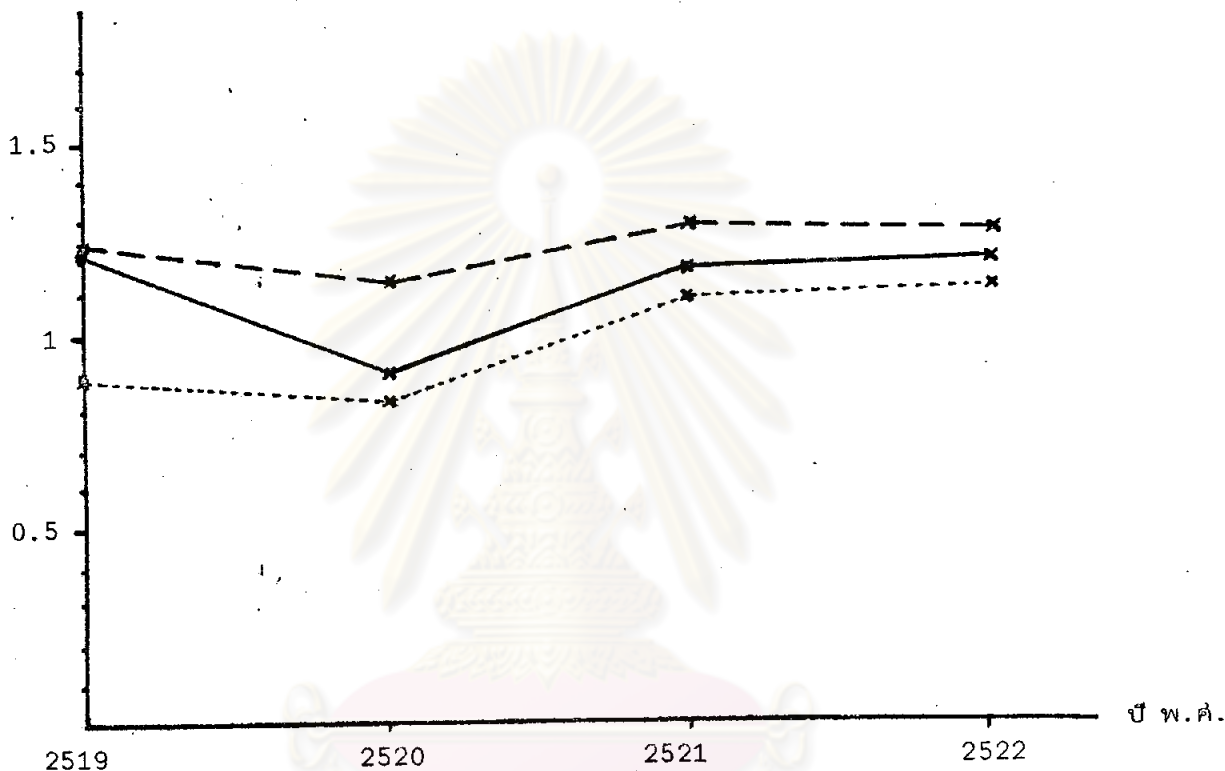

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด

อัตราค่าธรรมเนียมเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ (รอบ)

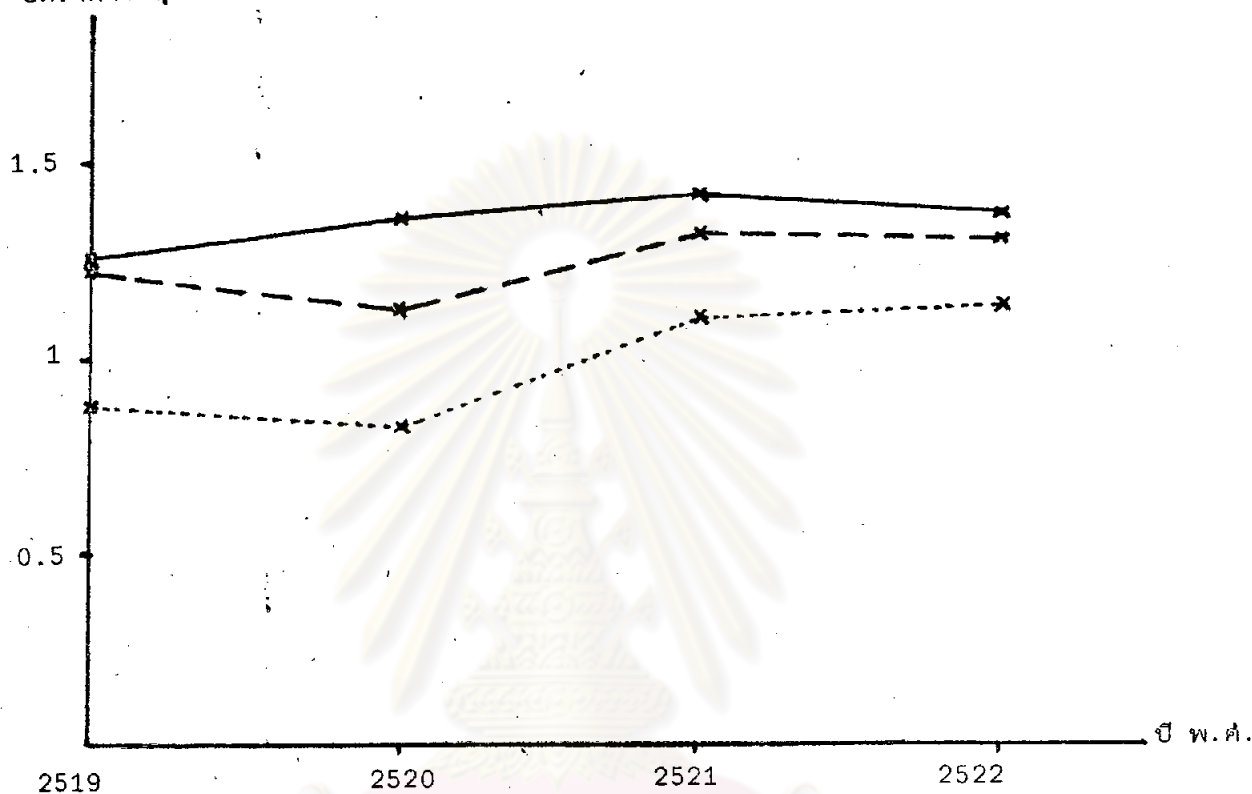

- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
- - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซนต์
- · · แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการของบริษัทตกลงจากปี 2519 จนถึงปี 2520 จึงเริ่มเพิ่มสูงขึ้นเป็นต้นมา แต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับแนวโน้มอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแล้ว เป็นที่น่าพอใจ เพราะอยู่ในระดับที่สูงกว่า แต่เมื่อเทียบกับอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์แล้ว ยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก เพราะยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์

บริษัทบางกอกแลมปจำกัด

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน (รอบ)

————— แสดงอัตราส่วนของบริษัท

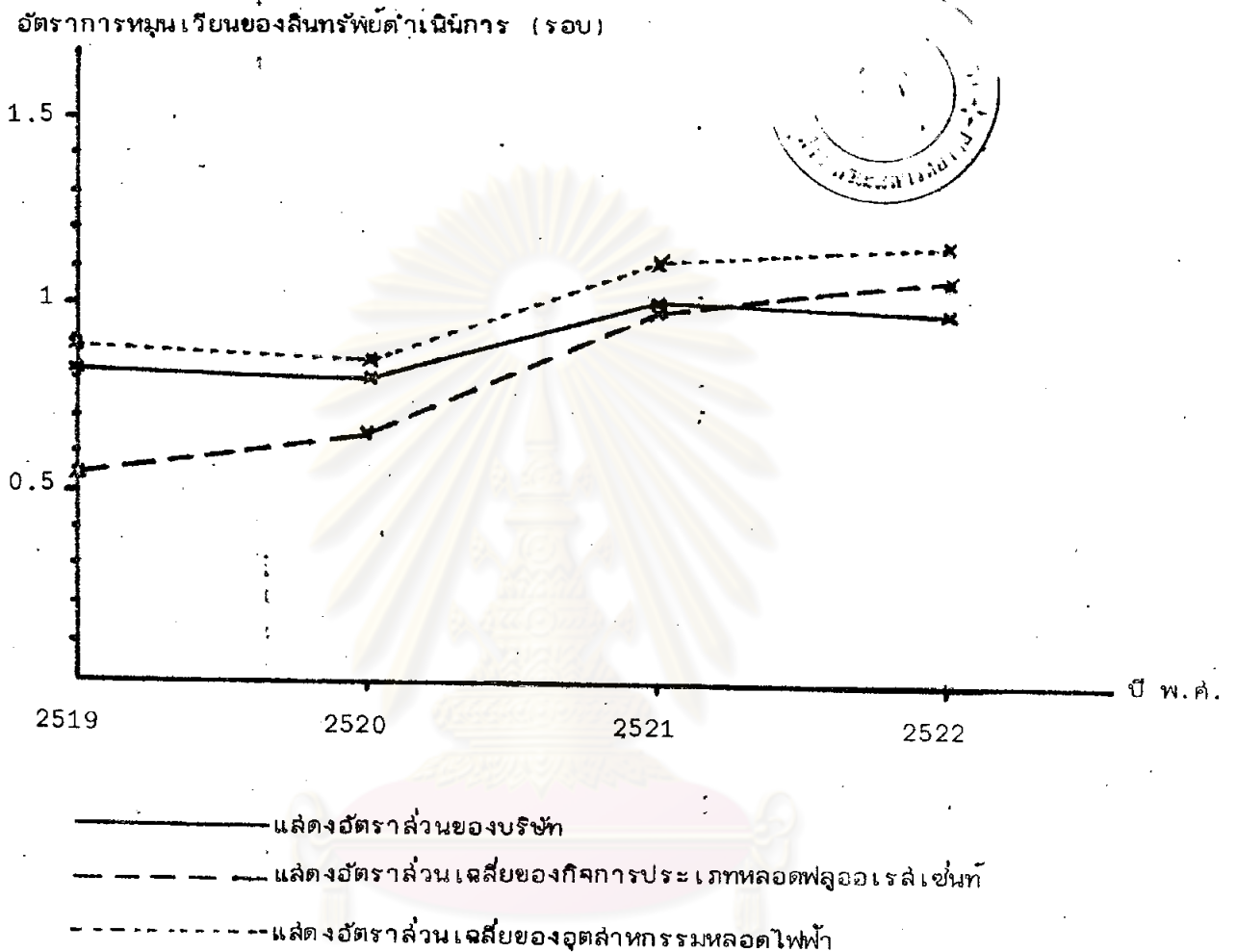
----- แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซ็นต์

..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานของบริษัทมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น และลดลงเพียงเล็กน้อย ในบางปี แต่ก็เป็นที่น่าพอใจ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซ็นต์ และของอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพราะ อัตราส่วนนี้ของบริษัทอยู่สูงกว่าระดับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซ็นต์และของอุตสาหกรรม

จากการพิจารณาอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซ็นต์กับของอุตสาหกรรม สำหรับอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน ปรากฏว่า ในช่วงปี 2519-2522 อัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซ็นต์ และของอุตสาหกรรม มีแนวโน้มลง ๆ ขึ้น ๆ เช่นเดียวกัน แต่อัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซ็นต์ ก็เป็นที่น่าพอใจเพราะอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมาตลอด

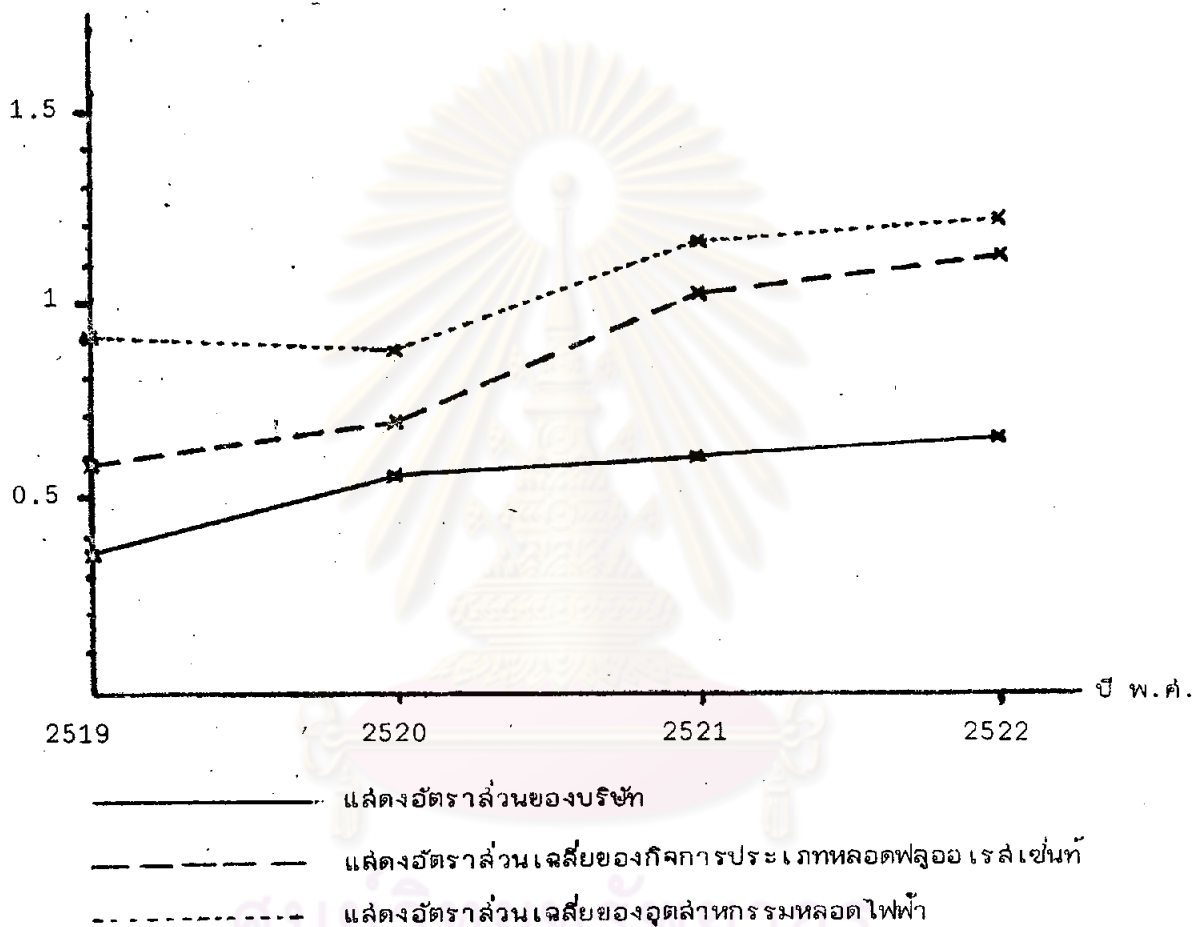
บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมป์จำกัด

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานของบริษัทในช่วงปี 2519 ถึง 2521 เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์ จะอยู่ในระดับที่สูงกว่า พอในปี 2522 อัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์ได้เพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย แต่อัตราส่วนนี้ของบริษัทกลับลดต่ำลง ทั้ง ๆ ที่ค่าขายเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะสินทรัพย์ดำเนินงานได้เพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน และในอัตราที่มากกว่าอีกด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานของบริษัทยังอยู่ในระดับที่พอใช้ได้ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์ และเมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมก็ปรากฏว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานของบริษัทต่ำกว่าระดับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมตลอดมา แสดงว่าการใช้สินทรัพย์ของบริษัทยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

บริษัทไทยฟลูออเรส เซ็นท์แลมป์ จำกัด

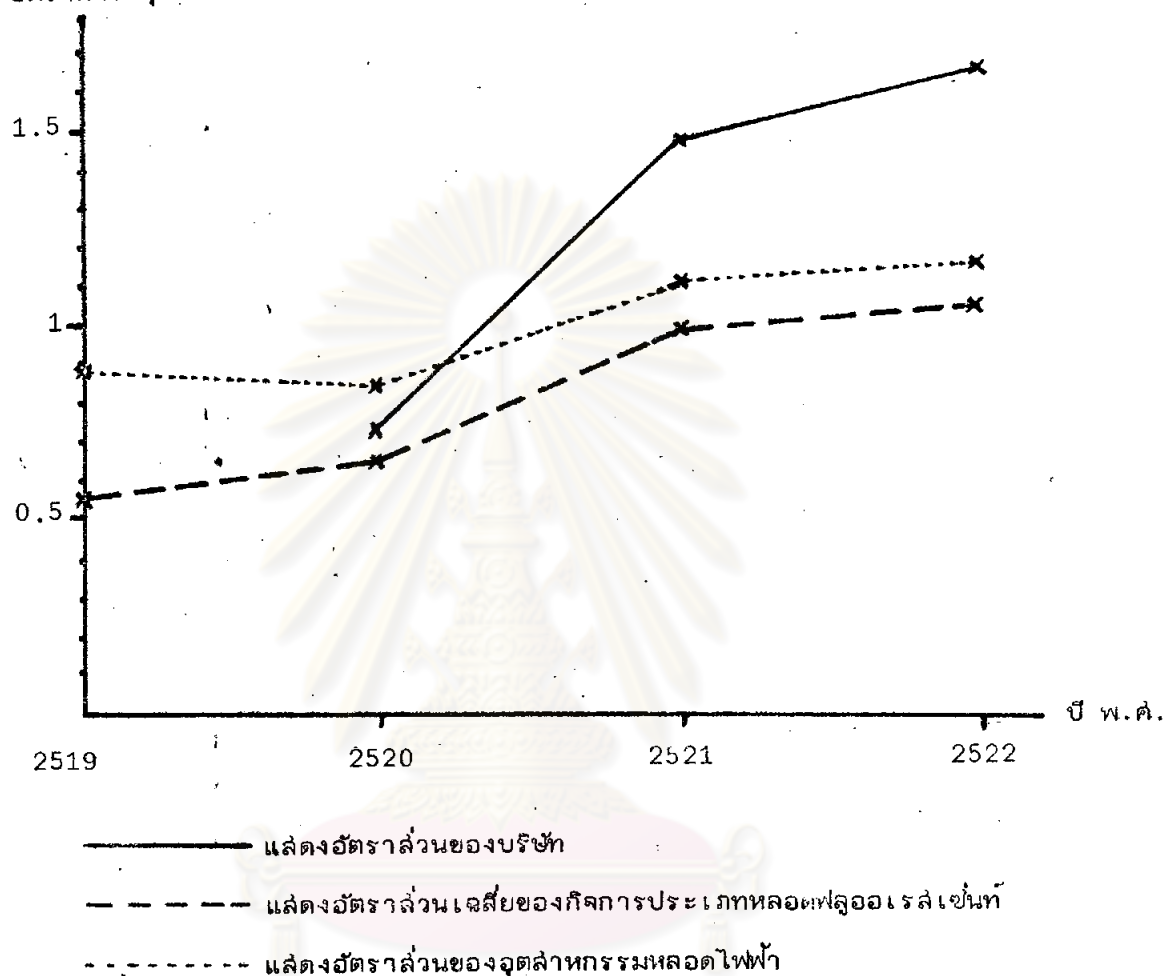
อัตราค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์ดำเนินการ (รอบ)

แนวโน้มอัตราค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์ดำเนินการของบริษัท เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมา แต่ก็ยังไม่เป็นที่พอใจ เพราะอัตราส่วนค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์ดำเนินการของบริษัทยังอยู่ต่ำกว่าระดับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรส เซ็นท์และของอุตสาหกรรม แสดงว่าการใช้สินทรัพย์ของบริษัทยังไม่มีประสิทธิภาพ

บริษัท อีเล็กทริกัล แลมป์ แมนูแฟกเจอริ่งส์ ไทยแลนด์ จำกัด

อัตราภาระหนี้เวียนของสินทรัพย์ดําเนินการ (รอบ)

อัตราภาระหนี้เวียนของสินทรัพย์ดําเนินการของบริษัท มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

ตั้งแต่ปี 2520 เป็นต้นมา และอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ และของทั้งอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในช่วงนั้นบริษัทมีการลงทุนในสินทรัพย์ดําเนินการไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนัก กล่าวคือ บางปีก็มีจำนวนเพิ่มขึ้น บางปีก็มีจำนวนลดลง แต่ก็เป็นเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น แต่ค่าขายของบริษัทนั้นเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะปี 2521 จึงทำให้อัตราภาระหนี้เวียนของสินทรัพย์ดําเนินการของบริษัทอยู่ในระดับที่สูง และเป็นที่น่าพอใจเมื่อเทียบับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ และของอุตสาหกรรม

จากการพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียมเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการของกิจการประเภท
ผลอไรด์เซนต์ และของทั้งอุตสาหกรรมนั้น พบว่า ในปี 2519 อัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภท
ผลอไรด์เซนต์ที่มีแนวโน้มต่ำกว่าระดับอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม และในปี 2520 อัตรา
ส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทผลอไรด์เซนต์เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม
ลดลง แต่ก็เพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น และหลังจากนั้นก็เพิ่มสูงขึ้นด้วยกัน และในอัตราที่ใกล้เคียง
กัน ดังนั้นอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการผลอไรด์เซนต์ จึงมีแนวโน้มต่ำกว่าระดับแนวโน้มของอัตรา
ส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

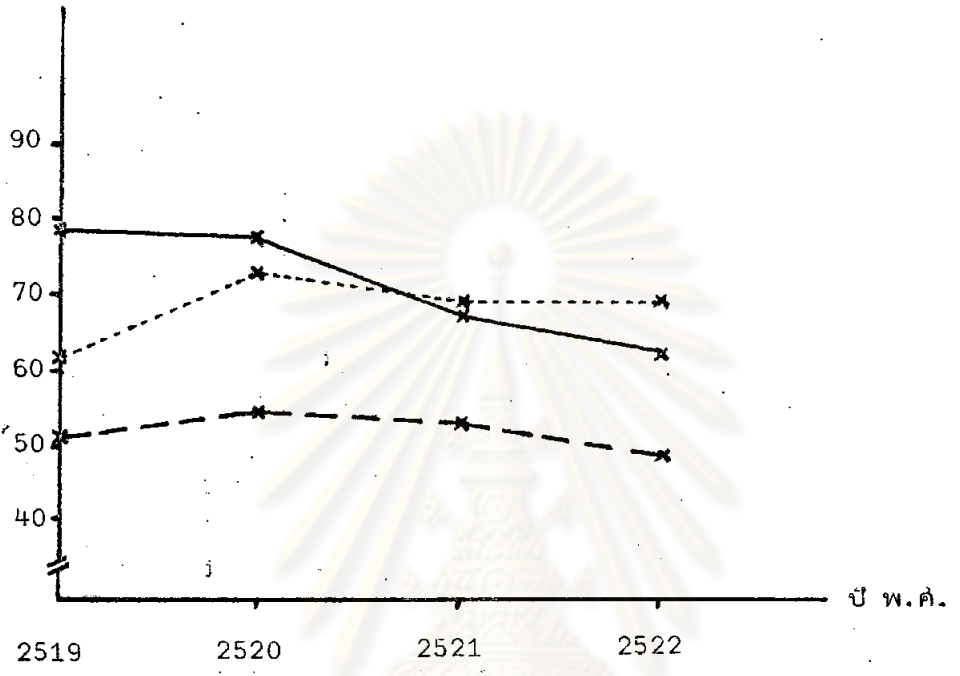

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทหลอดไฟฟ้าไทย จำกัด

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

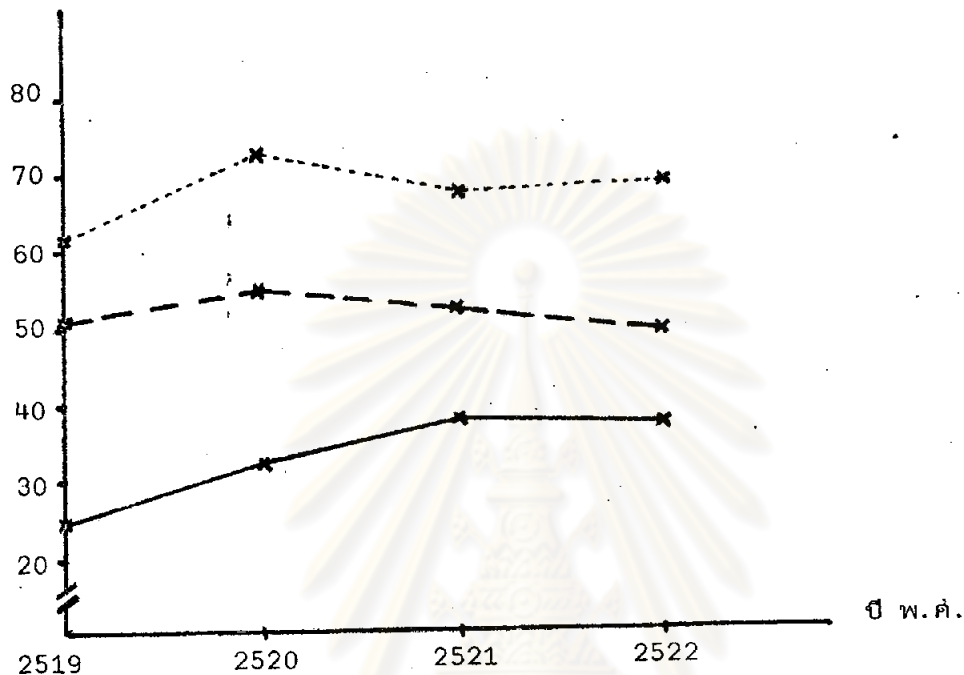

- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
- - - - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซนต์
- . - . - . แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

แนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท แสดงให้เห็นว่า บริษัทใช้เงินทุนจาก ส่วนของหนี้สินลดลงเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับแนวโน้มของอัตราส่วน เฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์แล้ว อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทอยู่ใน ระดับที่สูงกว่าค่อนข้างมาก แสดงว่า บริษัทใช้เงินทุนจากส่วนของหนี้สินมาก โดยเฉพาะในปี 2519 แต่เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแล้ว อัตราส่วนของบริษัทจะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับอัตรา ส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2520 และตกลงมาในปี 2521 ในช่วงระยะนี้ยังอยู่ ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราส่วนหนี้สินของบริษัท และเพิ่มสูงขึ้นอีกเล็กน้อยในปี 2522 ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่า อัตราส่วนของบริษัท แต่ก็ไม่มากนัก

บริษัทบางกอกแลมปจำกัด

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

————— แสดงอัตราส่วนของบริษัท

----- แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแคนเดสเซนต์

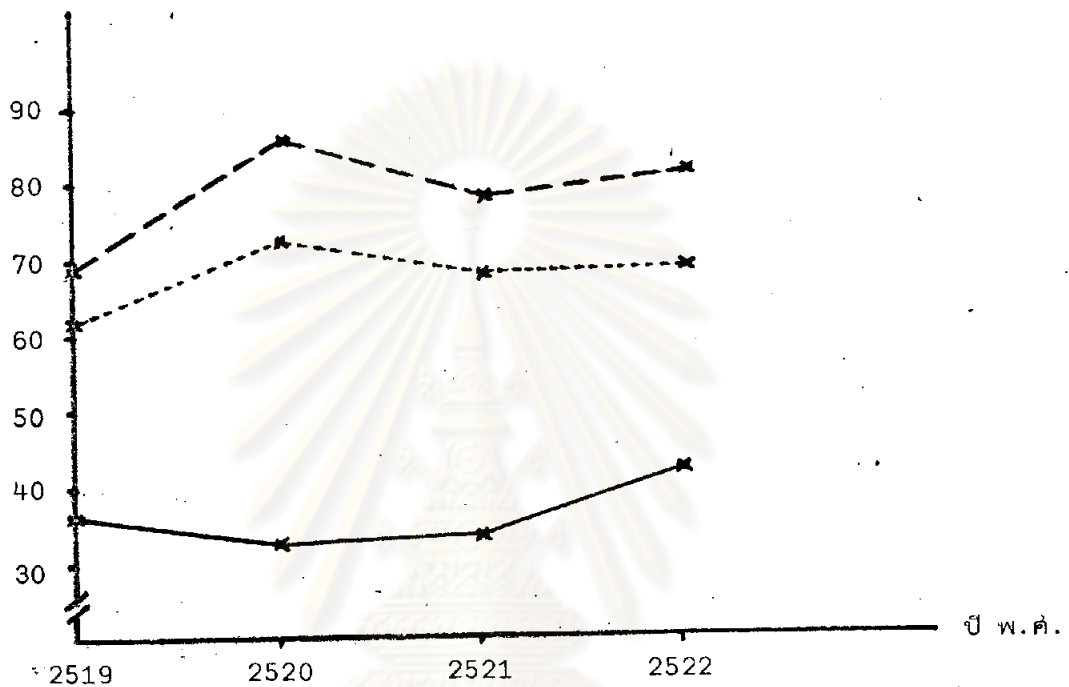
..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

แนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท เพิ่มขึ้นจากปี 2519 จนถึงปี 2521 จึงเริ่มตกลงมาเล็กน้อย ในปี 2522 อย่างไรก็ตามแต่เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และของอุตสาหกรรมแล้ว อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่อนข้างมาก นั่นคือ บริษัทใช้เงินทุนจากส่วนหนี้สินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และแนวโน้มคงจะเป็นเช่นนี้ต่อไป ถ้าบริษัทไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดหาเงินทุน

เมื่อพิจารณาระหว่างกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ กับของอุตสาหกรรม สำหรับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมนั้น ก็พบว่าแนวโน้มอัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ต่ำกว่าของอุตสาหกรรม นั่นคือ กิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ มีการใช้ทุนจากส่วนหนี้สินเพียงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับของอุตสาหกรรม และคาดว่าแนวโน้มอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์จะลดต่ำลงต่อไปอีก ในขณะที่อัตราเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น

บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์แลมปีจำกัด

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

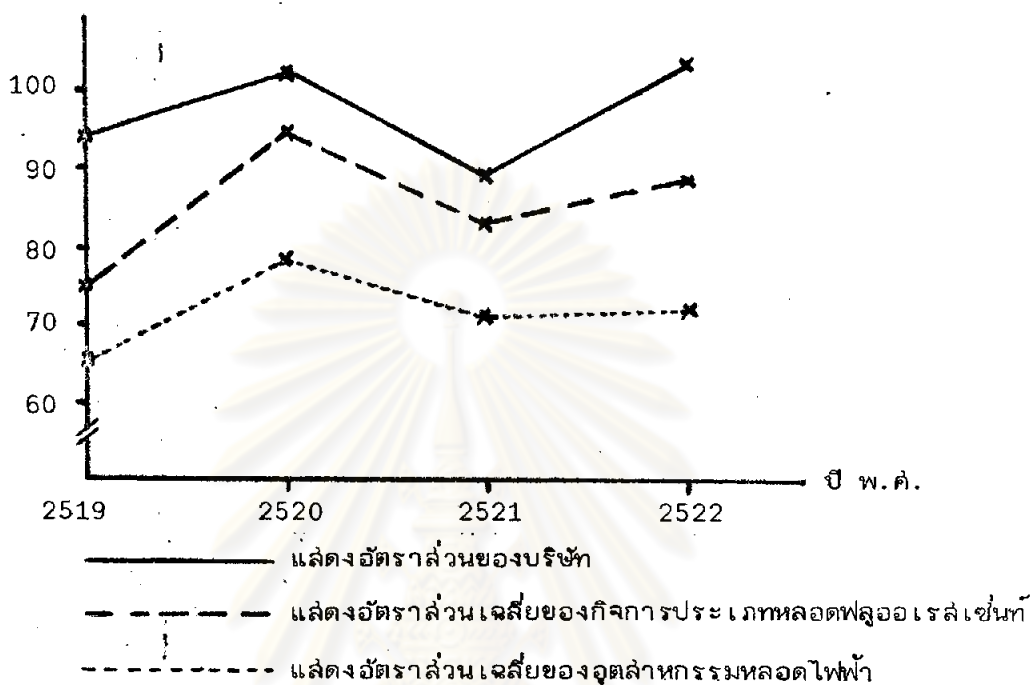

- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
- - - - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์
- ..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

แนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทลดลงจากปี 2519 และเริ่มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2520 เป็นต้นมา แสดงให้เห็นว่า ได้มีการใช้เงินทุนจากส่วนของหนี้สินเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับแนวโน้มของอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์ และของอุตสาหกรรมแล้ว บริษัทยังใช้เงินทุนจากส่วนของหนี้สินต่ำกว่ามาก เพราะเส้นอัตราส่วนหนี้สินของบริษัทอยู่ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์ และของอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก

บริษัทไทยฟลูออเรสเซ็นท์แลมป์จำกัด

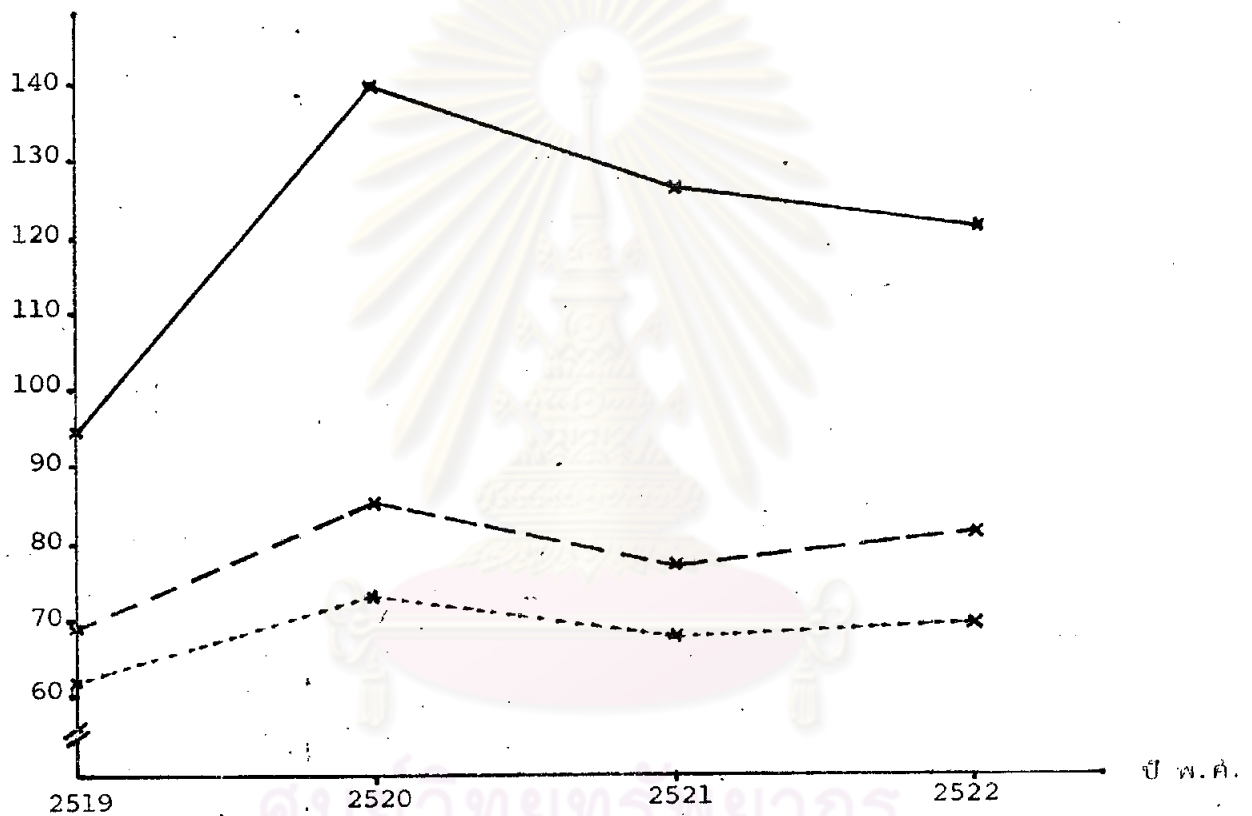
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท มีแนวโน้มสูงกว่าระดับอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซ็นท์และของอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก แสดงว่า บริษัทใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมาก กล่าวคือ มีการใช้ทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มสูงขึ้นในปี 2520 หลังจากนั้นการใช้ทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นก็ลดลงในปี 2521 และเพิ่มสูงขึ้นอีกในปี 2522 สาเหตุที่บริษัทไทยฟลูออเรสเซ็นท์ มีอัตราส่วนหนี้สินที่ผิดปกติและสูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซ็นท์และของอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ก็เนื่องมาจากบริษัทสามารถหาแหล่งเงินทุนได้ไม่ยากนัก ปัญหาก็คือไม่น่าจะมีผู้ยอมมาหัก เนื่องจากพิจารณาอัตราส่วนจากงบการเงินของปีที่ผ่านมา มาแล้ว อยู่ในภาวะที่เสี่ยงมาก และความสามารถในการหาทำใ้ไรก็ไม่ค่อยดีนัก แต่เนื่องจากมีบริษัทใหญ่ถือหุ้นอยู่ และมีกรรมการของบริษัทซึ่งมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางมาค้ำประกันให้ และยังคงมีการจำหน่ายใบหุ้นของบริษัท และของบริษักร่วม ทั้งยังมีการจำหน่ายที่ดิน อาคาร และเครื่องจักรอีกด้วย สิ่งทำให้บริษัทสามารถหาเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นได้ไม่ยาก และเมื่อเจ้าหนี้ให้สินเชื่อมาแล้วก็มีแนวโน้มที่จะต้องให้ต่อไปเรื่อย ๆ เพราะถ้าหยุดให้สินเชื่อก็จะทำให้บริษัทต้องประสบปัญหาขาดเงินทุนอย่างรุนแรง จนอาจต้องปิดกิจการไป ผลกระทบก็จะมาตกอยู่กับเจ้าหนี้นั่นเอง

บริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมบ์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
- - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์
- ..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

แนวโน้มอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัท แสดงให้เห็นว่า บริษัทใช้เงินทุนจากส่วน
ของหนี้สินมาก โดยเฉพาะในปี 2520 แต่หลังจากนั้นเป็นต้นมา อัตราส่วนหนี้สินก็มีแนวโน้มลดต่ำลง
เรื่อย ๆ อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับแนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์
และอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแล้ว อัตราส่วนหนี้สินของบริษัทก็ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตรา

ตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์และของอุตสาหกรรมมาก นั่นคือบริษัทมีการใช้เงินทุนจากส่วนของหนี้สินสูงมาก เมื่อเทียบกับอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์และของอุตสาหกรรม สาเหตุที่บริษัทอิเล็กทรอนิกส์แลมพ์ฯ มีอัตราส่วนระหว่างหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงผิดปกติ และสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ และอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมากนั้น ก็เนื่องมาจากบริษัทสามารถหาแหล่งเงินกู้ได้ง่าย เนื่องจากสมรรถภาพในการหากำไรของบริษัทดีพอสมควร โดยเฉพาะช่วงปี 2521 - 2522 แม้ว่าช่วงปี 2519 - 2520 บริษัทจะประสบผลขาดทุนมาก แต่นั่นเป็นเพราะยังอยู่ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินงาน และบริษัทก็เป็นสมาชิกของกลุ่มบริษัทในเครือของบริษัทที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งมีกิจการอยู่ทั่วโลก นอกจากนี้ในการกู้ยืมนั้น ก็มีบริษัทในเครือถึง 3 แห่ง เข้าร่วมค้ำประกันให้ และยังมีภาระจำนองเครื่องจักรทั้งหมดที่บริษัทมีกรรมสิทธิ์ และมีสิทธิจำนองอีกด้วย จึงทำให้บริษัทสามารถหาเงินทุนจากเจ้าหนี้ได้ไม่ยาก

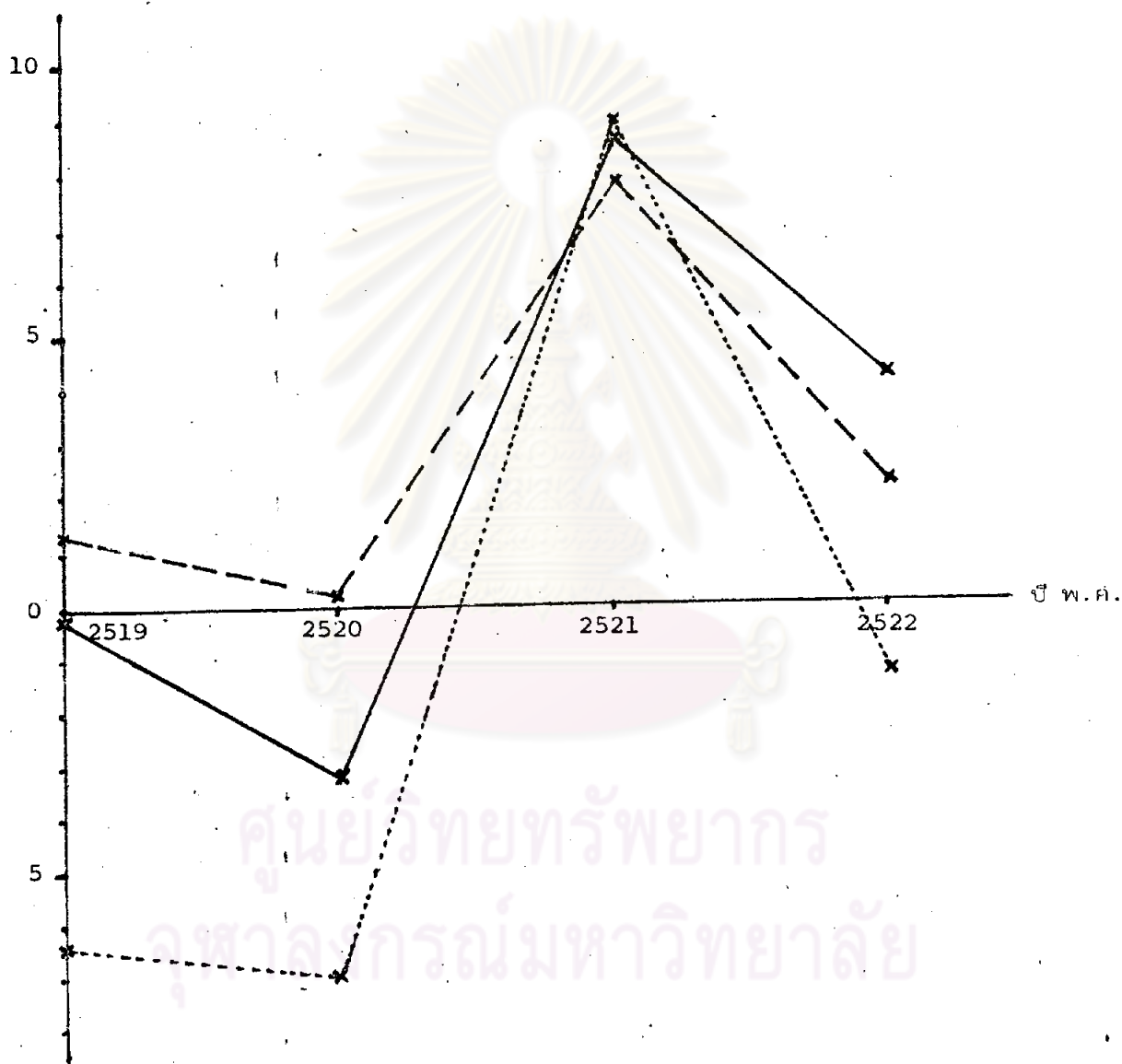
จากการพิจารณาแนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สิน ต่อสินทรัพย์รวมระหว่างกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ กับของอุตสาหกรรม ก็ปรากฏว่า ทั้งอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์และของอุตสาหกรรม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และลดลง ในทางเดียวกัน และในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่เนื่องจากในปี 2519 อัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์อยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม จึงทำให้แนวโน้มอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์สูงกว่าระดับแนวโน้มของอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมต่อเนื่องมา ย่อมแสดงให้เห็นว่ากิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ใช้เงินทุนจากส่วนของหนี้สินมากกว่า เมื่อเทียบกับของอุตสาหกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทผลิตไฟฟ้าไทยจำกัด

อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (%)

- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
- - - - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทผลิตอินแคนเตลลิเจนท์
- ..... แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้า

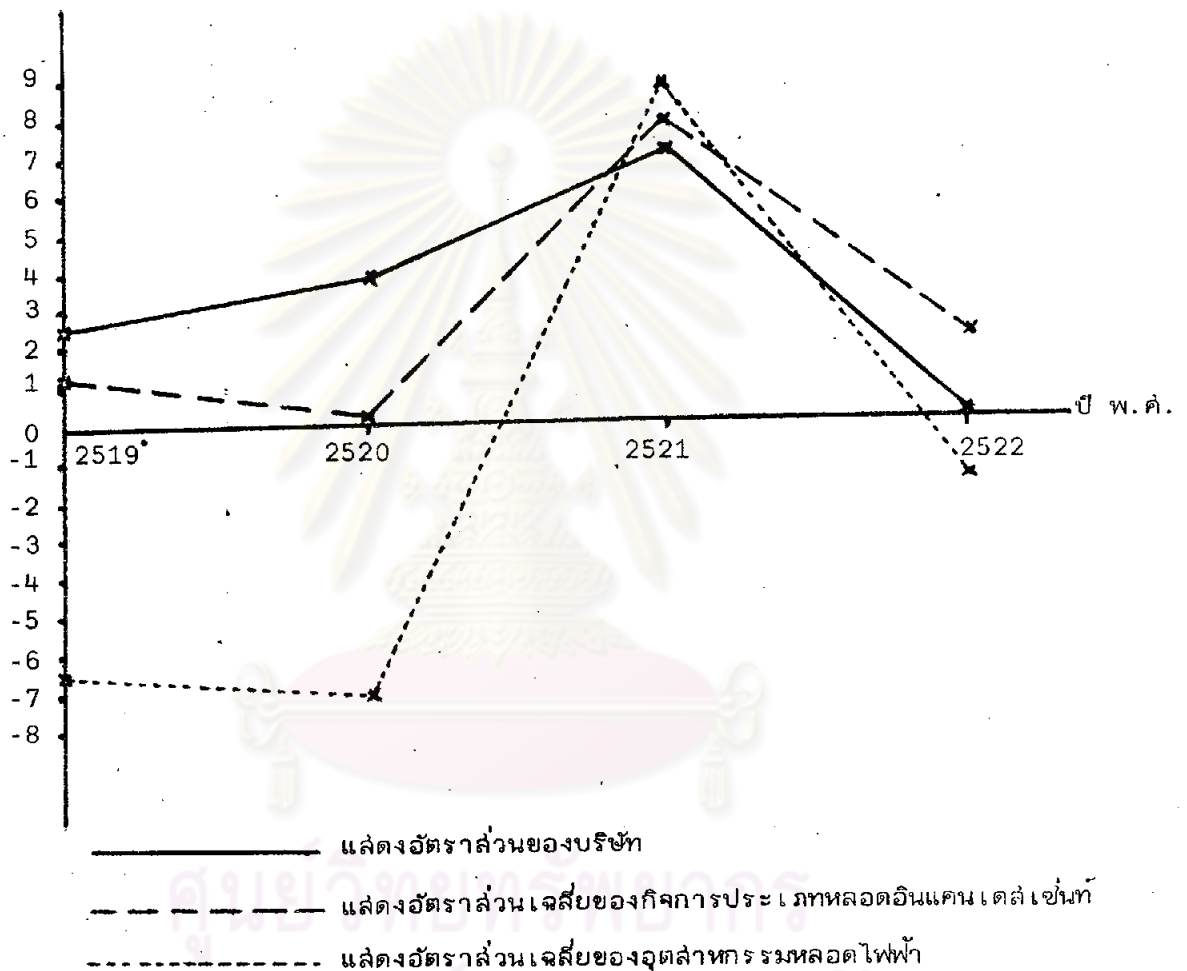
อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัท มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2520 และสูงที่สุดในปี 2521 เนื่องจากกระแสนั้นบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว แนวโน้มอัตราร่วมของบริษัทจะอยู่สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม แต่ใกล้เคียงกับอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ กล่าวคือ ในช่วงปี 2519 - 2521 อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัทจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ แต่สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม และหลังจากปี 2521 แล้วก็อยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และของอุตสาหกรรมด้วย ทั้ง ๆ ที่ในปี 2522 นั้น อัตราร่วมของบริษัทมีแนวโน้มลดต่ำลง ทั้งนี้เพราะอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์และของอุตสาหกรรมก็มีแนวโน้มลดต่ำลงเช่นกัน และลดต่ำลงมากกว่าด้วย การที่ในปี 2522 อัตราร่วมของบริษัทตกลง ทั้ง ๆ ที่ค่าขายเพิ่มขึ้นก็ตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่าขายเพิ่มขึ้นแต่ต้นทุนขายเพิ่มขึ้นมากกว่า และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอีกทั้งค่าดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย จึงทำให้กำไรสุทธิลดลง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทบางกอกแลมป จำกัด

อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (%)

อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัทมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2519 และสูงที่สุดในปี 2521

และเริ่มลดต่ำลงค่อนข้างมาก จนถึงปี 2522 ซึ่งต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากค่าขายของบริษัทลดต่ำลง แต่ต้นทุนขายลดลงน้อยกว่า และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอีกทั้งค่าดอกเบี้ยจ่ายกลับเพิ่มขึ้นอีกด้วย จึงทำให้กำไรสุทธิลดลงมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว อัตราส่วนของบริษัทจะอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และของอุตสาหกรรม เนื่องจากบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรค่อนข้างสูง เฉพาะปี 2522 เท่านั้นที่อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัทเริ่มตกลงอย่างมาก แต่ก็ยังสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

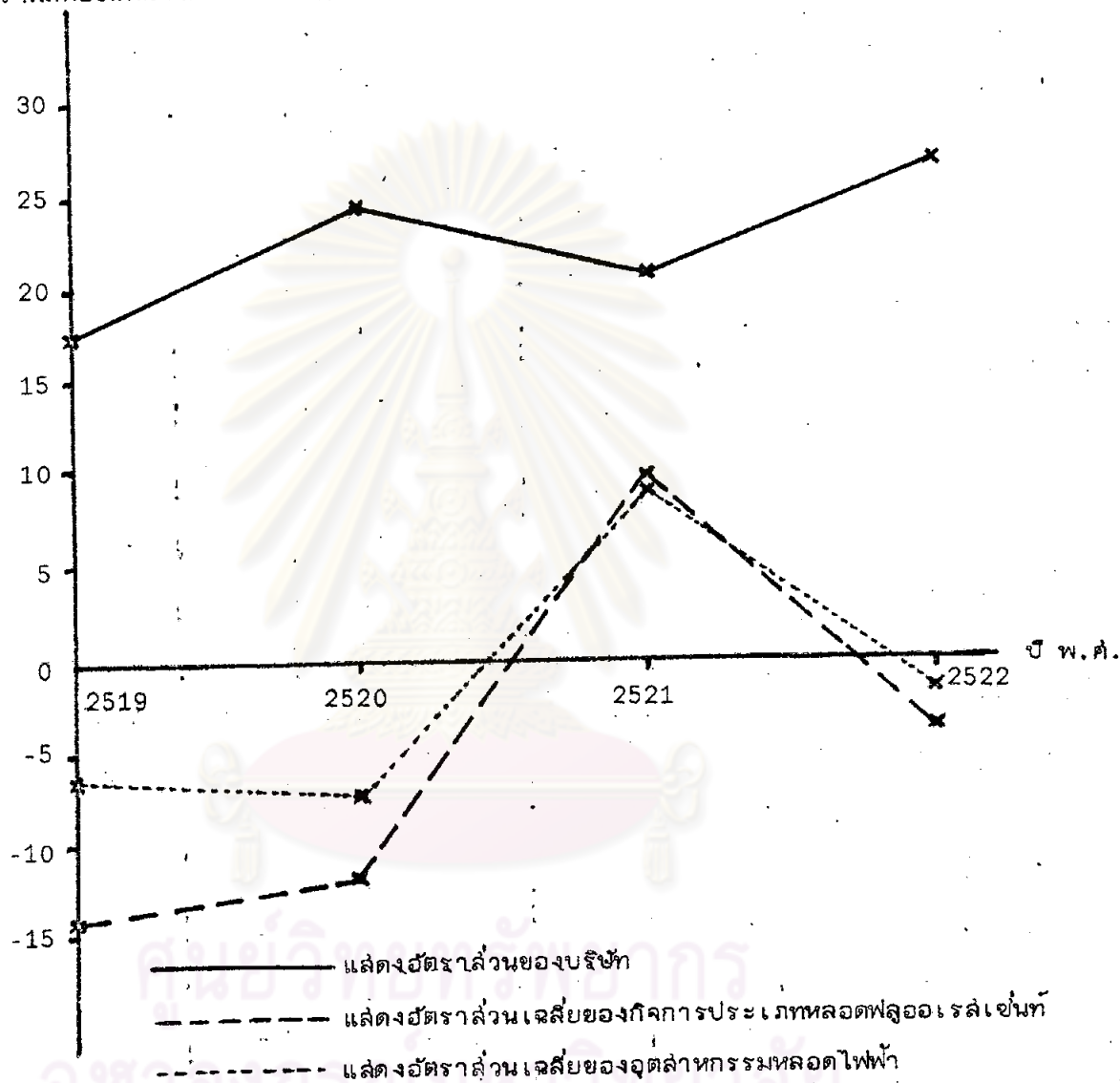
เมื่อพิจารณาระหว่างกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์กับของอุตสาหกรรม สำหรับ อัตราผลตอบแทนจากค่าขายก็จะเห็นได้ว่า แนวโน้มอัตราถัวเฉลี่ยของทั้งกิจการประเภทหลอดไฟอิน- แคนเดสเซนต์ และของอุตสาหกรรม ตกลงมาจากปี 2519 จนถึงปี 2520 จึงเริ่มสูงขึ้น และสูงสุดใน ปี 2521 แต่อัตราถัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมจะขึ้นสูงกว่า พอหลังจากนั้นก็ตกลงมามาก และอัตราเฉลี่ย ของอุตสาหกรรมก็ลดต่ำลงมามากกว่าเช่นกัน อย่างไรก็ตาม โดยส่วนรวมแล้วอัตราส่วนถัวเฉลี่ยของ กิจการประ เภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์จะอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราถัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรล เซ็นท์แอมป์จำกัด

อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (%)

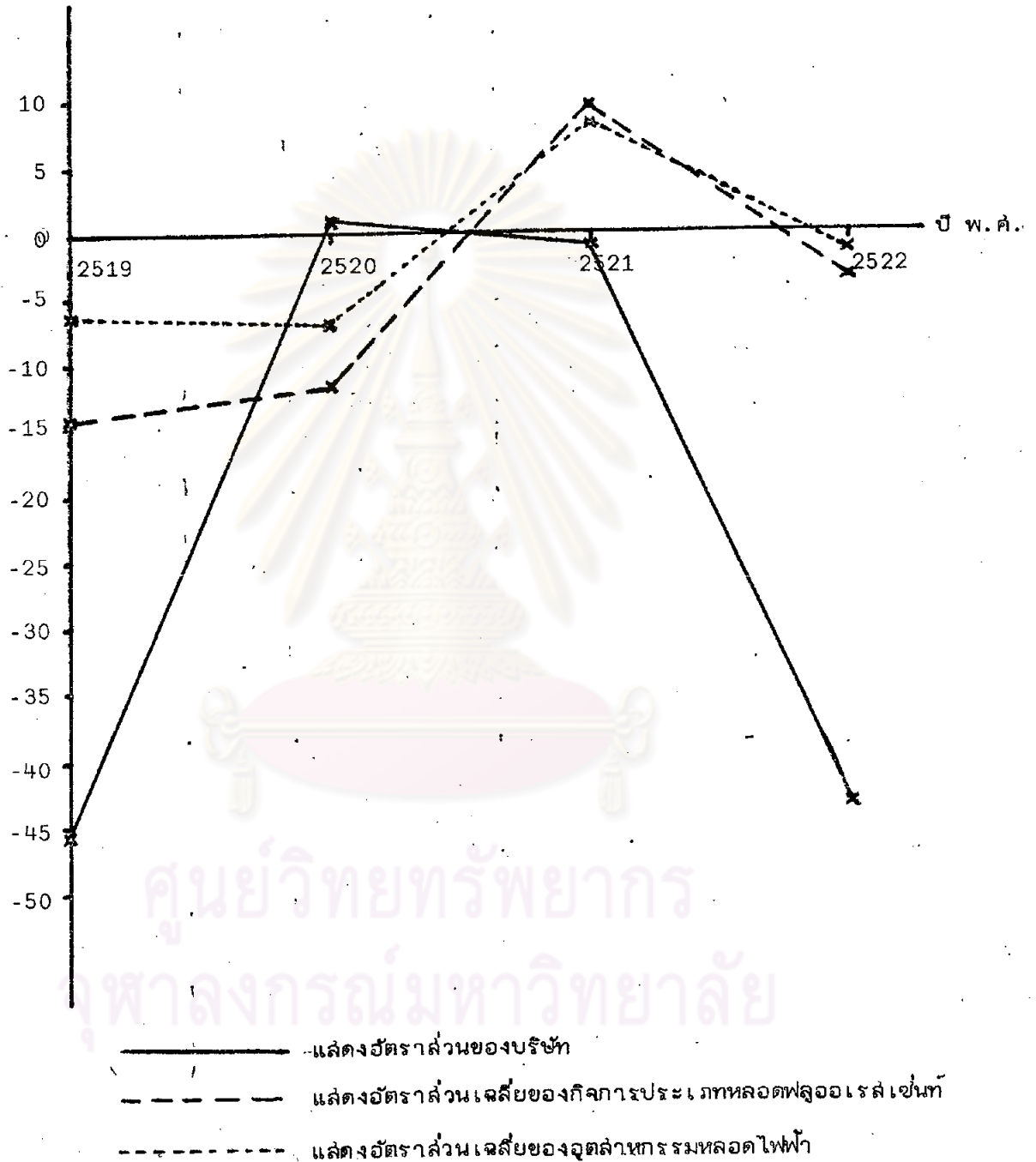

อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัทมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2519 และตกลงมาในปี 2521

พอหลังจากนั้นก็กลับเพิ่มสูงขึ้นอีก และสูงที่สุดในปี 2522 ทั้งนี้เพราะในช่วงนี้ค่าขายของบริษัทเพิ่มขึ้นมาก แต่ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้นน้อยกว่ามาก จึงทำให้กำไรสุทธิสูง ดังนั้นเมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรล เซ็นท์และอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแล้ว อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัทจะมีแนวโน้มที่สูงกว่ามากมาตลอด เนื่องจากบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรสูง และแนวโน้มของอัตราส่วนนี้ของบริษัทคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอีกต่อไป

บริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์แลมป์ จำกัด

อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (%)

แนวโน้มอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัทเพิ่มสูงขึ้นในปี 2520 และสูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์และของอุตสาหกรรมเล็กน้อย แต่หลังจากนั้นก็เริ่มตกลงมาเรื่อยๆ จนต่ำสุดในปี 2522 และต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนซ์ และของอุตสาหกรรมมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะค่าขายและรายได้อื่นของบริษัทลดลงมาก ในขณะที่ต้นทุนขาย ค่า

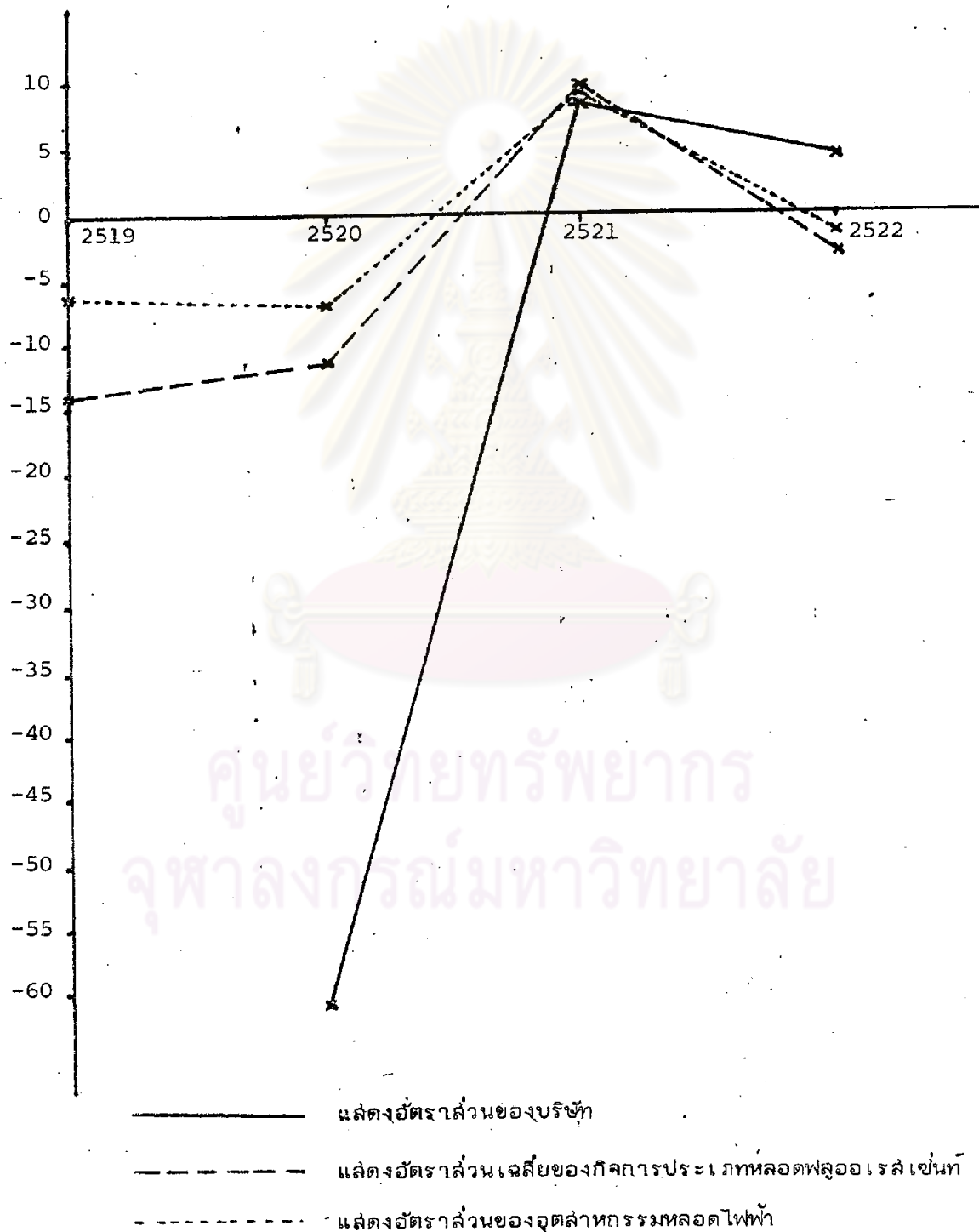
ใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าดอกเบี้ยจ่ายลดลงน้อยกว่ามาก ซึ่งทำให้เกิดการขาดทุนขึ้นอย่างมาก
มาย กล่าวคือ ยอดขาดทุนสุทธิของบริษัทเพิ่มขึ้นจากปี 2521 ประมาณ 23 เท่า อย่างไรก็ตาม ก็คาดว่า
ว่าแนวโน้มต่อไปคงจะดีขึ้น เพราะบริษัทมีนโยบายที่จะปรับปรุงด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน
และให้ความสำคัญด้านการส่งเสริมการค้าขาย ตลอดทั้งจะดำเนินการขออนุญาตใช้เครื่องหมายมาตรฐาน
ฐานผลิตภัณฑ์จากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งอาจจะส่งผลต่อ
การค้าขายผลิตภัณฑ์ของบริษัทให้ดีขึ้นได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทอีเล็กทริกัลแลมพ์แมนูแฟคเจอร์สไทยแลนด์จำกัด

อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (%)

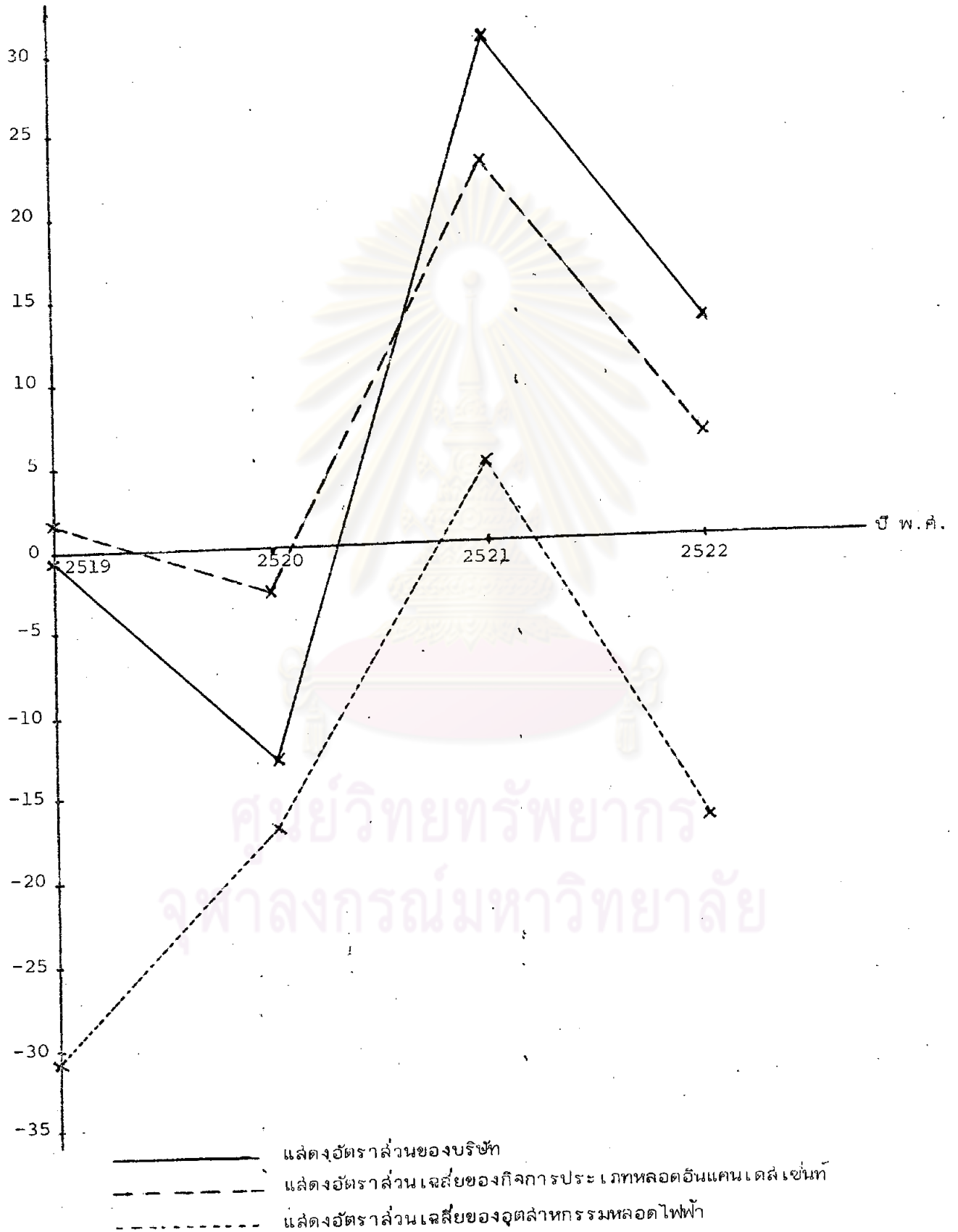
อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัทมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2520 และสูงสุดในปี 2521 ซึ่งใกล้เคียงกับระดับอัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ และของอุตสาหกรรม และหลังจากนั้นก็ตกลงมาเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะแม้ว่าค่าขายจะเพิ่มขึ้นแต่ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มขึ้นมากกว่า สิ่งที่ทำให้กำไรสุทธิลดลง แต่อัตราร้อยละเฉลี่ยของกิจการ และของอุตสาหกรรมลดต่ำลงมากกว่า ดังนั้นในช่วงนี้อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัทจึงอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ และของอุตสาหกรรม และเป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงนั้น บริษัทมีความสามารถในการทำกำไรค่อนข้างสูง

จากการพิจารณาระหว่างกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ กับของอุตสาหกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย จะเห็นได้ว่า ในปี 2519 อัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ต่ำกว่าระดับอัตราเฉลี่ยของอุตสาหกรรม แต่ในปี 2520 อัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์กลับเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อัตราเฉลี่ยของอุตสาหกรรมลดต่ำลง สิ่งทำให้ในช่วงนั้นอัตราเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์อยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเล็กน้อยและหลังจากนั้นก็ตกลงมาด้วยกัน แต่อัตราร้อยละเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ตกลงมามากกว่า อย่างไรก็ตาม โดยส่วนรวมแล้วอัตราร้อยละเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์จะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราร้อยละเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพราะความสามารถในการทำกำไรของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับที่ไม่ดีนัก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัทหลอดไฟฟ้าไทยจำกัด

อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (%)

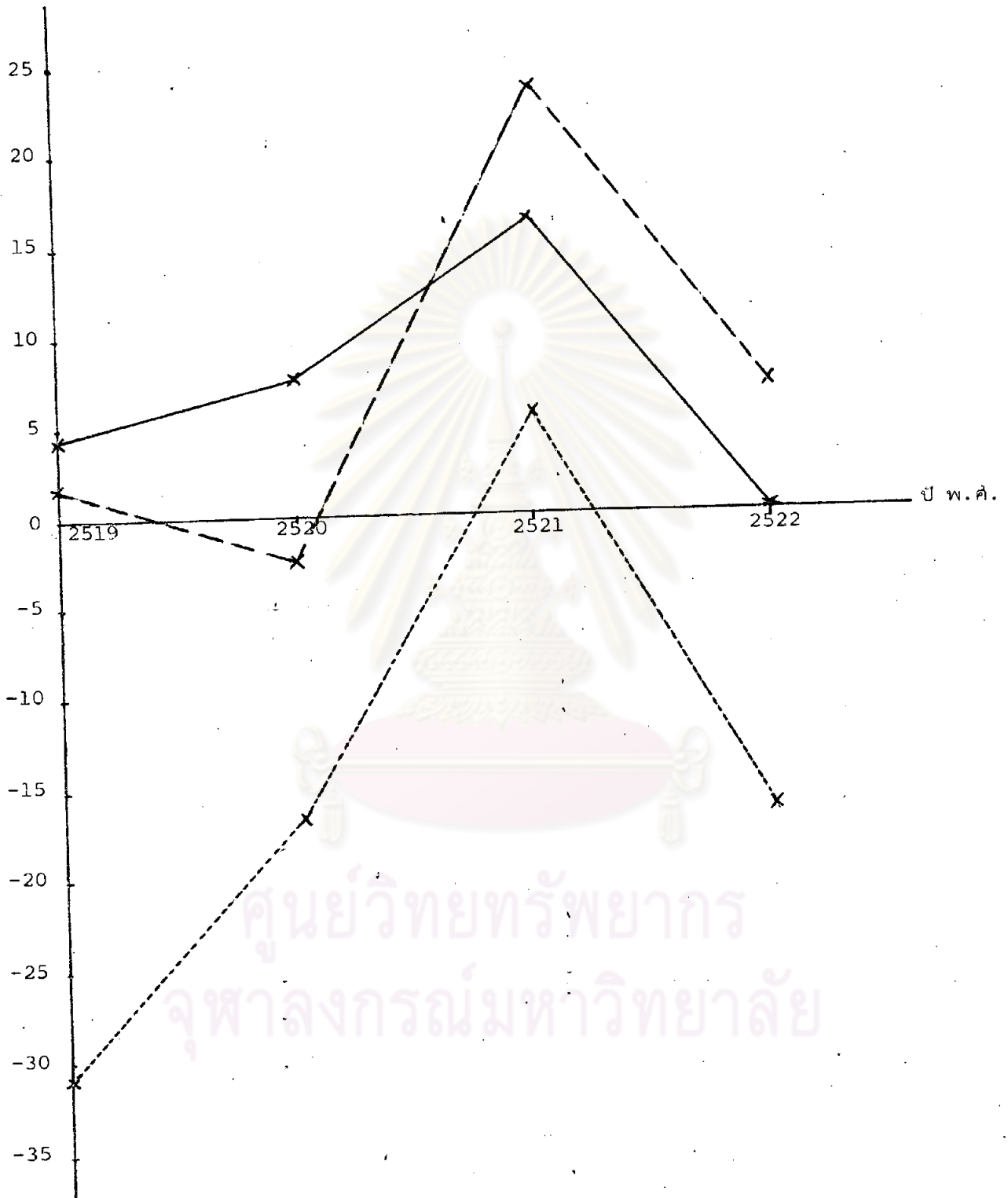
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวโน้มอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทลดต่ำลงจากปี 2519 แต่ก็ยังสูงกว่าอัตราถัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม แต่ต่ำกว่าอัตราถัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และอัตราส่วนของบริษัทเริ่มสูงขึ้นในปี 2520 แต่ก็ยังต่ำกว่าอัตราส่วนถัวเฉลี่ยของกิจการ และสูงสุดในปี 2521 หลังจากนั้นก็ลดต่ำลงอีก ทั้งนี้เพราะในช่วงนั้นกำไรสุทธิของบริษัทลดต่ำลง อย่างไรก็ตามก็ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราถัวเฉลี่ยของหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และของอุตสาหกรรม ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทสูงกว่าอัตราส่วนถัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (%)

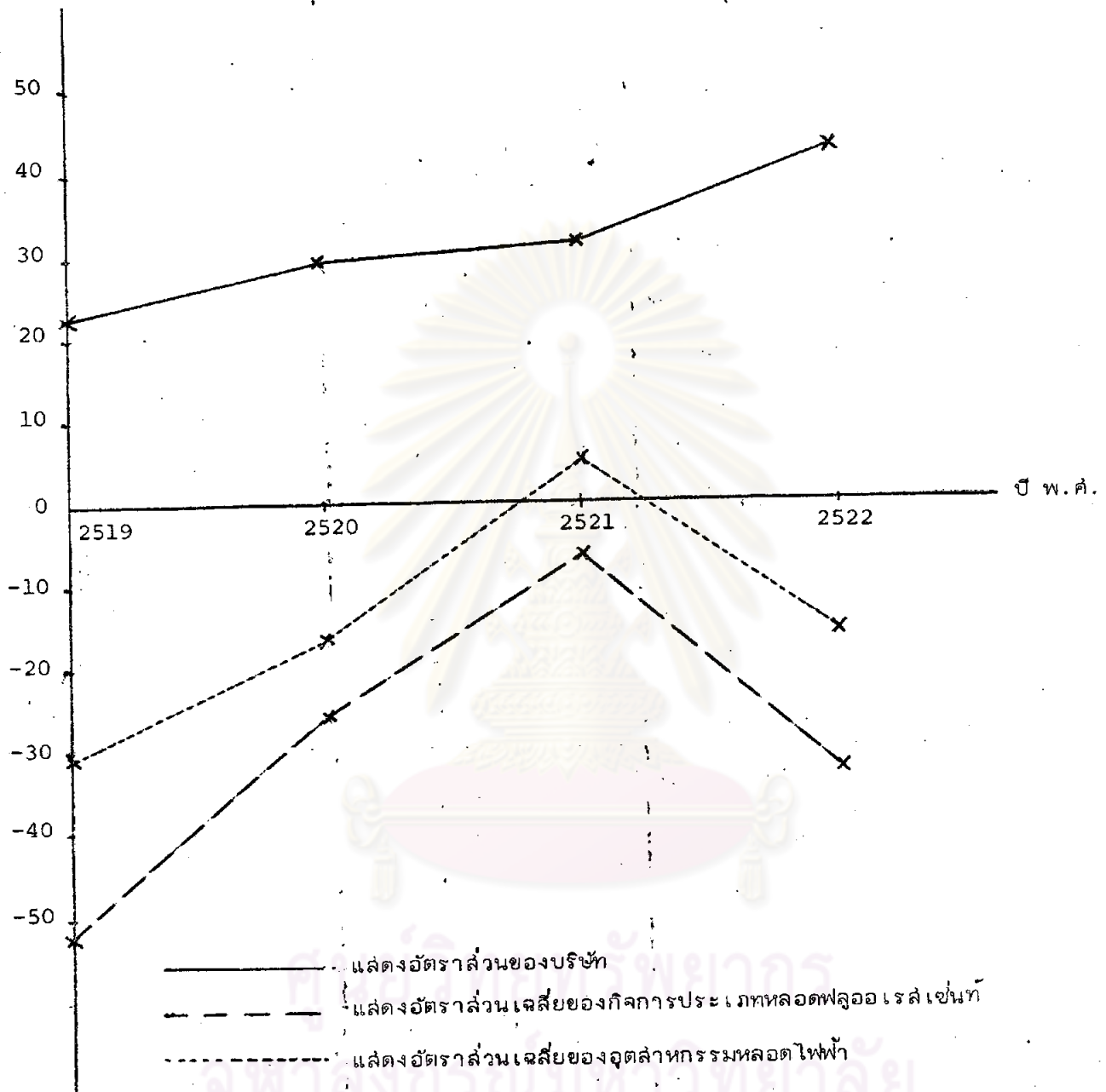
- แสดงอัตราส่วนของบริษัท
- - - - - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดอินแทนเตสเช่นกัน
- · - · - แสดงอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมหลอดไฟฟ้า

อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2519 จนถึงปี 2520 ซึ่งในช่วงเวลานี้ อัตราส่วนของบริษัทสูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ พอหลังจากปี 2520 ถึงปี 2521 อัตราส่วนนี้ของบริษัทก็ยังคงเพิ่มขึ้นอีก แต่ต่ำกว่าอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และหลังจากปี 2521 อัตราส่วนผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทก็ตกลงมา เป็นเพราะในช่วงนั้นยอดกำไรสุทธิของบริษัทลดต่ำลงมาก และยังคงต่ำกว่าอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์อยู่ แต่เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ก็พบว่า อัตราส่วนของบริษัทสูงกว่าอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก โดยที่อัตราส่วนของบริษัทและอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมต่างก็มีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ ไปในทางเดียวกัน แต่ในปี 2519 นั้น อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมต่ำกว่าอัตราส่วนของบริษัทมาก ดังนั้นอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท จึงสูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมตลอดมา

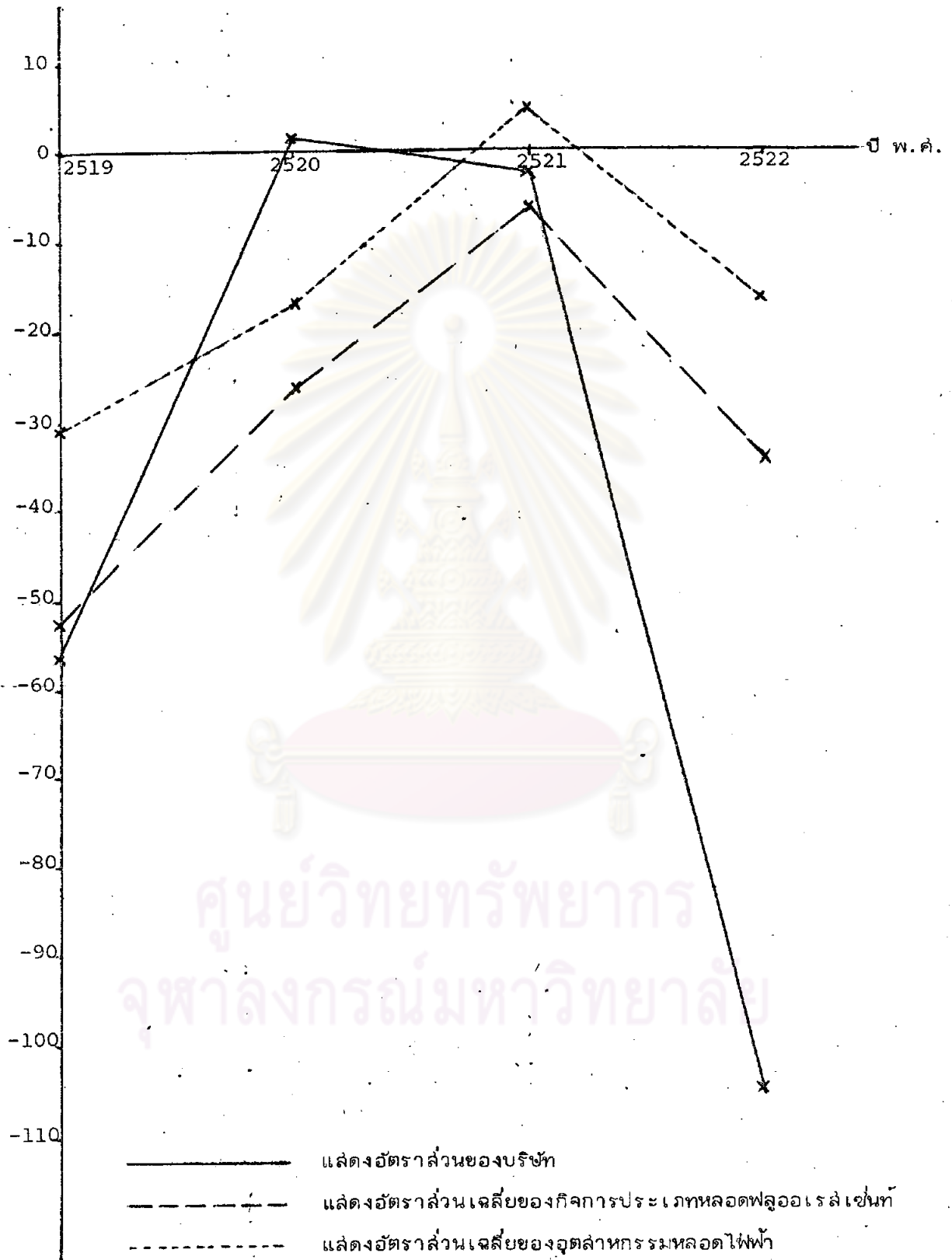
สำหรับกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ และของอุตสาหกรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น จะพบว่าในปี 2520 นั้น อัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ ได้ลดต่ำลง ในขณะที่อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมก็ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทนี้ เนื่องจากในปี 2519 นั้น อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทนี้ค่อนข้างมาก และประกอบกับในช่วงหลังจากปี 2520 แล้ว ทั้งอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทนี้และของอุตสาหกรรมต่างก็ขึ้นลงไปในทางเดียวกันและในอัตราที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นแนวโน้มอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์จึงอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมตลอดมา

อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (%)

แนวโน้มอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นนั้น เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2519 เป็นต้นมา และสูงสุดในปี 2522 เนื่องจากในปีนั้น บริษัทมีกำไรสุทธิสูงมาก ดังนั้นอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจึงอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการประเภทผลิตฟลูออเรลเซนต์ และอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพราะอัตราส่วนนี้ของบริษัทอยู่ในระดับที่สูงกว่ามากมาตลอด

อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (%)

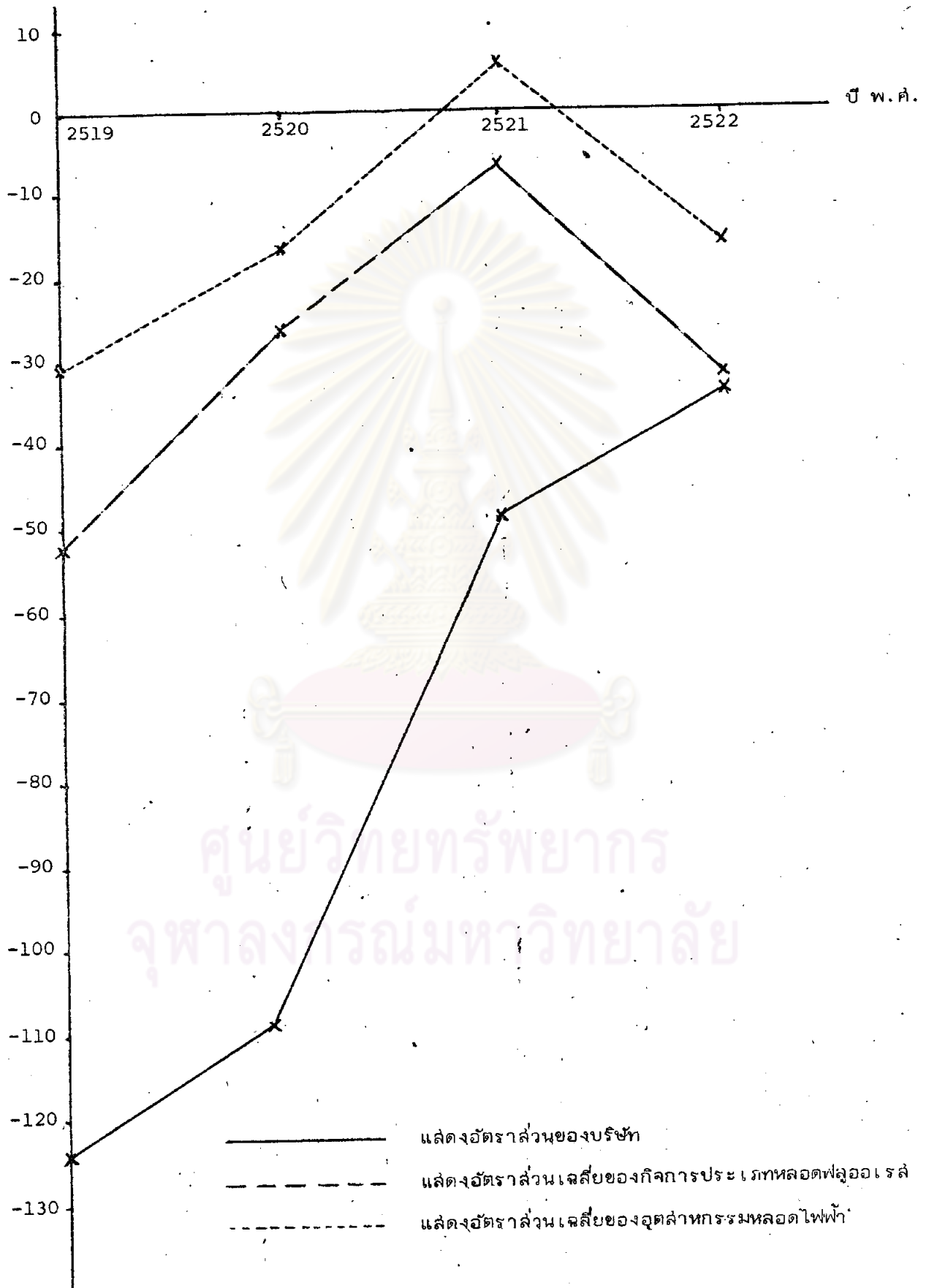

แนวโน้มของอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทมีอัตราสูงสุดในปี 2520 หลังจากนั้นก็เริ่มตกลงมาเรื่อย ๆ และตกลงมาต่ำมากในปี 2522 จนมีอัตราส่วนที่ต่ำกว่าอัตราส่วนถัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออโรสเซนต์ และของอุตสาหกรรมมาก สาเหตุก็คงเนื่องมาจากความสามารถในการทำกำไรของบริษัทตกต่ำลงมามากนั่นเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (%)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2519 เป็นต้นมา และสูงที่สุดในปี 2522 ในขณะที่ในปีนั้น อัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ และของอุตสาหกรรมตกลงมาอย่างไรก็ตาม อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท ก็ยังต่ำกว่าระดับอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์และของอุตสาหกรรม ทั้ง ๆ ที่การใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทมีเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับส่วนของหนี้สิน ที่เป็นเช่นนั้นก็สืบเนื่องมาจากผลขาดทุนที่เกิดขึ้นอย่างมากในปี 2520 ซึ่งเป็นระยะเริ่มแรกของการดำเนินงาน จึงทำให้ยอดขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้นมาก อันส่งผลกระทบต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในปี 2521 และ 2522 ด้วย ดังนั้นอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทในช่วงเวลานั้น จึงยังคงคิดลงอยู่ ทั้ง ๆ ที่บริษัทสามารถทำกำไรได้แล้วก็ตาม

เมื่อพิจารณาระหว่างกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์กับของอุตสาหกรรม สำหรับอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น ปรากฏว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและลดลงในทางเดียวกัน และในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่เนื่องจากในปี 2519 อัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์ต่ำกว่าระดับอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม จึงทำให้อัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมตลอดมา

จากการวิเคราะห์แนวโน้มอัตราส่วนทางการเงิน ในช่วงปี 2519 - 2522 ของแต่ละบริษัทเปรียบเทียบกับอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของกิจการในแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์นั้น สำหรับกิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์ พอสรุปได้ว่า บริษัทบางกอกแลมพ์อยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยเฉพาะอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์ดำเนินการ ส่วนกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์นั้น ปรากฏว่า บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ในขณะที่อีก 2 บริษัท คือ บริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ และบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ มีอัตราส่วนที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะอัตราผลตอบแทนจากค่าขายและของส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งอาจมีสาเหตุคือ ความสามารถทางการผลิต การตลาดและการบริหารงานที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะบริษัทไทยฟลูออเรสเซนต์แลมพ์ แต่สำหรับบริษัทอีเล็กทริคัลแลมพ์ อาจเนื่องมาจากผลการดำเนินงานในอดีตซึ่งเป็นระยะเริ่มแรกของการดำเนินงานนั่นเอง เพราะในช่วงระยะหลัง บริษัทมีแนวโน้มดีขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาโดย

ส่วนรวมแล้วบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์เช่นที่แลมป์อยู่ในระดับที่น่าพอใจมากกว่า สำหรับการเปรียบเทียบแนวโน้มอัตราส่วนทางการเงินของแต่ละบริษัท กับอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ก็อาจสรุปได้ว่า บริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์เช่นที่แลมป์ และบริษัทบางกอกแลมป์ อยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยเฉพาะบริษัทไทยโตชิบาฟลูออเรสเซนซ์เช่นที่แลมป์ รองลงมาคือบริษัทหลอดไฟฟ้าไทย ส่วนบริษัทอีเล็กทริกัลแลมป์ฯ และบริษัทไทยฟลูออเรสเซนซ์เช่นที่แลมป์ ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก โดยเฉพาะอัตราผลตอบแทนจากค่าขายและอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น และจากการเปรียบเทียบแนวโน้มอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการในแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์ กับอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมพอจะสรุปได้ว่ากิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์เช่นที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนตัวเฉลี่ยใกล้เคียงกับแนวโน้มของอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม และอยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนแนวโน้มอัตราตัวเฉลี่ยของกิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์เช่นที่แลมป์ โดยส่วนรวมแล้วยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก เมื่อเทียบกับอัตราส่วนตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ อัตราผลตอบแทนจากค่าขายและอัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ในช่วงปี 2519 - 2522 นั้น เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว กิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์เช่นที่แลมป์เป็นกิจการที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจมากกว่ากิจการประเภทหลอดฟลูออเรสเซนต์เช่นที่แลมป์

ข้อบกพร่องของการใช้อัตราส่วนทางการเงิน

1. การใช้อัตราส่วนทางการเงินเพียงอย่างเดียวในการตัดสินใจทางการเงินหรือเพื่อทราบถึงฐานะทางการเงินของธุรกิจนั้น อาจทำให้เกิดการเข้าใจผิด และเป็นอันตรายได้ เช่น บริษัทหนึ่งมีอัตราส่วนหมุนเวียนเท่ากับ 2 : 1 ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราตัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแล้ว จัดว่าอยู่ในระดับค่อนข้างดี นั้นเป็นเพราะเราพิจารณาเพียงด้านตัวเลขที่คำนวณได้เท่านั้น ทั้ง ๆ ที่อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องที่ว่าดีนั้นอาจเกิดจากการขายสินทรัพย์ถาวรหรือการกู้ยืมระยะยาวเพื่อให้ได้เงินสดมาซึ่งจะทำให้จำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้นหรือนำเงินสดที่ได้มานั้นไปชำระหนี้สินหมุนเวียนก็จะทำให้หนี้สินหมุนเวียนลดลง ทั้งนี้เพราะบริษัทต้องการทำเรโซลต์ให้ดูดีนั่นเอง ซึ่งการขายสินทรัพย์ถาวรและการกู้ยืมระยะยาวเพิ่มขึ้นนี้อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อบริษัทได้

2. ในการวิเคราะห์ด้านใดด้านหนึ่งก็ตาม อัตราส่วนทางการเงินอันใดอันหนึ่งอาจจะไม่สามารถเปิดเผยสภาพที่แท้จริงของธุรกิจในด้านนั้น ๆ ได้ และอาจทำให้ผู้วิเคราะห์เข้าใจฐานะของธุรกิจผิดพลาดได้เช่นกัน จำเป็นจะต้องวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกันทั้งหมด เพื่อเป็นการ

ยืนยันทันทีกันและกัน เช่นในการวิเคราะห์ สภาพคล่องของบริษัทจะดูแต่เพียงอัตราส่วนหมุนเวียน อย่างเดียวไม่เป็นการเพียงพอ จำเป็นต้องดูอัตราส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันประกอบด้วย ได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ การหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน คือ สินค้า ลูกหนี้ และเงินสด ว่าเป็น สัดส่วนอย่างไรอีกด้วย

3. อัตราส่วนทางการเงินบางครั้งก็ไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่แท้จริงของธุรกิจนั้นได้ เช่น ในกรณีบริษัทไทยฟลูออเรสเซ็นท์แลมป์ ถ้าพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินและอัตราผลตอบแทนจากค่าขายที่ปรากฏออกมา แสดงให้เห็นว่า บริษัทอยู่ในฐานะที่เสี่ยงมาก โดยปกติแล้วจะไม่มี เจ้าหนี้รายใดต้องการจะให้กู้ยืมต่อไป แต่ในความเป็นจริง บริษัทก็ยังคงดำเนินงานต่อไปได้ และสามารถหาแหล่งเงินทุนได้ไม่ยากอีกด้วย

4. อัตราส่วนทางการเงินเป็นเพียง เครื่องมืออันหนึ่งในการพิจารณาถึงฐานะทางการเงินของธุรกิจว่าขณะมีธุรกิจนั้นมีส่วนไหนบกพร่องหรือส่วนไหนควรจะได้รับทำการแก้ไขแต่อัตราส่วนทางการเงินไม่สามารถบอกให้ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงของข้อบกพร่องนั้นได้ว่าบกพร่องเพราะเหตุใดหรือไม่ สามารถบอกถึงวิธีการที่จะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นได้ เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร เองที่จะเป็นผู้พิจารณาหาสาเหตุของข้อบกพร่องและวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องนั้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงอัตราส่วนร้อยละสินทรัพย์ทั้งถิ่น

บริษัทผลิตไฟฟ้าไทยจำกัด

	%			
รายการ	2519	2520	2521	2522
<u>สินทรัพย์</u>				
<u>สินทรัพย์หมุนเวียน</u>				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	4.36	0.02	0.02	0.02
ลูกหนี้การค้า	-	6.77	9.95	6.69
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือและบริษัทร่วม	27.45	-	-	-
สินค้าคงเหลือ	35.36	26.49	27.26	32.49
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	3.10	2.38	0.86	0.18
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	70.27	35.66	38.09	39.38
ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง	0.16	-	0.72	0.82
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือ	-	14.07	13.96	13.73
สินทรัพย์ถาวรสุทธิ	29.57	49.85	46.83	45.69
สินทรัพย์อื่น	-	0.42	0.40	0.38
รวมสินทรัพย์	100	- 100	100	100
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u>				
<u>หนี้สินหมุนเวียน</u>				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร	44.31	61.11	16.83	33.49
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	11.15	11.13	24.98	18.77
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือและบริษัทร่วม	14.87	-	13.96	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	-	-	4.68	2.99
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	4.01	2.28	3.41	3.50
รวมหนี้สินหมุนเวียน	74.34	74.52	63.86	58.75
เงินทุนเลี้ยงชีพ	3.65	2.14	2.67	3.20
รวมหนี้สิน	77.99	76.66	66.53	61.95
<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u>				
ทุนเรือนหุ้น	22.17	14.07	13.96	13.73
กำไรสะสม (ขาดทุนสะสม)	(0.16)	9.27	19.51	24.32
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	22.01	23.34	33.47	38.05
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	100	100	100	100

บริษัททางกอกแลมปจาวัด

	%			
รายการ	2519	2520	2521	2522
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.18	0.27	0.90	3.08
ลูกหนี้การค้า	36.34	42.88	55.87	7.06
สินค้าคงเหลือ	44.84	35.75	20.31	58.09
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.44	1.46	0.94	0.25
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	81.80	80.36	78.02	68.48
สินทรัพย์ถาวรสุทธิ	18.20	19.64	21.98	31.52
รวมสินทรัพย์	100	100	100	100
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร	7.57	18.60	20.68	26
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	2.08	1.02	4.11	7.13
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือ	-	2.39	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	4.26	10.33	12.71	3.72
เจ้าหนี้อื่น	10.33	-	-	-
รวมหนี้สินหมุนเวียน	24.24	32.34	37.50	36.85
รวมหนี้สิน	24.24	32.34	37.50	36.85
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น	53.74	47.76	39.79	42.93
กำไรสะสม	22.02	19.90	22.71	20.22
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	75.76	67.66	62.50	63.15
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	100	100	100	100

บริษัทไทยโอบิฮาฟลูออเรส เซเมนต์แลมปจำกัด

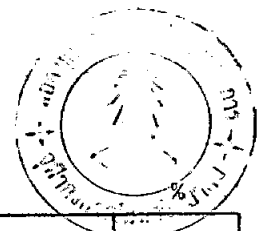
	%			
รายการ	2519	2520	2521	2522
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2.87	0.22	3.29	0.36
เงินลงทุนระยะสั้น	6.32	-	-	-
ลูกหนี้การค้าและทั่วไป	22.44	32.01	34.84	35.16
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือและบริษัทร่วม	4.11	-	-	-
สินค้าคงเหลือ	13.02	21.05	20.59	18.11
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1.26	0.89	0.79	0.28
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	50.02	54.17	59.51	53.91
สินทรัพย์ถาวรสุทธิ	49.24	45.33	40.21	46.00
สินทรัพย์อื่น	0.74	0.50	0.28	0.09
รวมสินทรัพย์	100	100	100	100
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร	5.43	5.84	15.18	11.80
เจ้าหนี้การค้าและทั่วไป	1.81	0.48	1.53	19.96
เงินปันผลค้างจ่าย	-	4.24	-	0.44
ส่วนของหนี้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน				
หนี้ภาษี	5.78	5.17	4.36	2.69
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1.79	1.95	2.07	2.21
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1.82	1.84	3.72	1.57
รวมหนี้สินหมุนเวียน	16.63	19.52	26.86	38.67
เงินกู้ยืมระยะยาว	20.23	12.93	6.54	1.34
รวมหนี้สิน	36.86	32.45	33.40	40.01
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น	47.39	42.41	35.75	22.07
กำไรสะสม	15.75	25.14	30.85	37.92
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	63.14	67.55	66.60	59.99
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	100	100	100	100

บริษัทไทยฟลูออเรสเซ็นท์แอมป์จำกัด

%

รายการ	2519	2520	2521	2522
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.09	0.09	0.07	0.30
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ	0.86	0.95	8.17	6.52
สินค้าคงเหลือ	9.82	21.69	15.15	18.75
ลูกหนี้อื่น	0.76	-	30.18	9.92
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.37	0.30	0.36	0.10
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	11.90	23.03	53.93	35.59
ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง	-	1.58	0.08	0.27
สินทรัพย์ถาวรสุทธิ	69.57	49.95	30.03	42.22
สินทรัพย์อื่น	18.53	25.44	15.96	21.92
รวมสินทรัพย์	100	100	100	100
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร	18.86	12.93	8.47	8.78
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	12.06	4.49	15.74	41.56
ส่วนของหนี้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	7.53	5.97	8.05
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือและบริษัทร่วม	-	30.83	11.53	-
เจ้าหนี้อื่น	4.65	3.79	19.71	2.80
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.87	0.69	1.67	7.43
รวมหนี้สินหมุนเวียน	36.44	60.26	63.09	68.62
เงินกู้ยืมระยะยาว	40.48	23.40	11.22	11.89
เงินทุนได้เบงปี	-	-	-	0.04
รวมหนี้สิน	76.92	83.66	74.31	80.55
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น	36.11	25.08	31.81	49.54
กำไรสะสม (ขาดทุนสะสม)	(13.03)	(8.74)	(6.12)	(30.09)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	23.08	16.34	25.69	19.45
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	100	100	100	100

รายการ	2519	2520	2521	2522
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.01	0.26	0.19	0.01
ลูกหนี้การค้า	-	6.66	10.12	4.98
สินค้าคงเหลือ	44.30	41.42	40.87	47.24
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1.59	0.20	0.12	0.08
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	45.90	48.54	51.30	52.31
ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่ลูกจ้าง	-	0.14	0.10	0.28
สินทรัพย์ถาวรสุทธิ	54.10	50.75	48.06	46.91
สินทรัพย์อื่น	-	0.57	0.54	0.50
รวมสินทรัพย์	100	100	100	100
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร	56.01	42.19	40	60.43
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	0.88	0.09	10.86	18.24
ส่วนของหนี้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	13.53	13.15	9.52
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือและบริษัทร่วม	37.11	16.57	13.28	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.01	1.56	2.27	3.20
รวมหนี้สินหมุนเวียน	94.01	73.94	79.56	91.39
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือ	-	38.27	23.91	14.43
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	27.06	21.91	14.28
เงินทุนได้ยงชีพ	-	0.12	0.26	0.62
รวมหนี้สิน	94.01	139.39	125.64	120.72
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น	13.42	13.67	13.28	14.43
กำไรสะสม (ขาดทุนสะสม)	(7.43)	(53.06)	(38.92)	(35.15)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	5.99	(39.39)	(25.64)	20.72
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	100	100	100	100

กิจการประเภทหลอดไฟอินแคนเดสเซนต์

งบดุลรวม (ปี 2519-2522)

รายการ	2519		2520		2521		2522	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	1,008,761	2.69	51,990	0.10	186,956	0.33	581,378	1.06
ลูกหนี้การค้า	5,409,288	14.45	9,589,718	18.34	14,797,015	26.46	3,752,704	6.82
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือและบริษัทร่วม	6,190,000	16.53	-	-	-	-	-	-
สินค้าคงเหลือ	14,648,515	39.13	15,405,333	29.46	13,851,147	24.76	22,658,751	41.15
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	765,339	2.05	1,089,726	2.08	495,661	0.89	110,231	0.20
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	28,021,903	74.85	26,136,767	49.98	29,330,779	52.44	27,103,064	49.23
ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง	35,652	0.10	-	-	257,922	0.46	299,304	0.54
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือ	-	-	5,000,000	9.56	5,000,000	8.94	5,000,000	9.08
สินทรัพย์ถาวร ¹¹	9,378,519	25.05	21,010,587	40.18	21,196,444	37.90	22,512,800	40.89
สินทรัพย์อื่น	-	-	148,870	0.28	146,030	0.26	141,030	0.26
รวมสินทรัพย์	37,436,074	100	52,296,224	100	55,931,175	100	55,056,198	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการ	2519		2520		2521		2522	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น								
หนี้สินหมุนเวียน								
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร	11,118,405	29.70	24,839,141	47.50	10,186,743	18.21	17,041,703	30.95
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	2,824,672	7.55	4,125,211	7.89	9,775,210	17.48	8,164,507	14.83
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือและบริษัทร่วม	3,352,207	8.95	400,000	0.76	5,000,000	8.94	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	634,606	1.69	1,731,287	3.31	4,233,308	7.57	1,783,669	3.24
เจ้าหนี้อื่น	1,537,500	4.11	-	-	-	-	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	903,401	2.41	810,986	1.55	1,221,456	2.18	1,275,675	2.32
รวมหนี้สินหมุนเวียน	20,370,791	54.41	31,906,625	61.01	30,416,717	54.38	28,265,554	51.34
เงินทุนเลี้ยงชีพ	823,383	2.20	761,098	1.46	957,658	1.71	1,164,358	2.11
รวมหนี้สิน	21,194,174	56.61	32,667,723	62.47	31,374,375	56.09	29,429,912	53.45
ส่วนของผู้ถือหุ้น								
ทุนเรือนหุ้น	13,000,000	34.73	13,000,000	24.86	13,000,000	23.24	13,000,000	23.61
กำไรสะสม	3,241,900	8.66	6,628,501	12.67	11,556,800	20.67	12,626,286	22.94
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	16,241,900	43.39	19,628,501	37.53	24,556,800	43.91	25,626,286	46.55
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	37,436,074	100	52,296,224	100	55,931,175	100	55,056,198	100

หมายเหตุ 1 เป็นสินทรัพย์ถาวรสุทธิหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสมแล้ว

    ค่าเสื่อมราคาสะสมปี 2519 = 6,262,035 บาท

    2520 = 7,149,725 บาท

    2521 = 8,000,676 บาท

    2522 = 9,453,505 บาท

กิจการประเภทหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์
งบตุลาคม (ปี 2519-2522)

รายการ	2519		2520		2521		2522	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	934,297	0.97	212,482	0.19	1,497,116	1.05	371,681	0.26
เงินลงทุนระยะสั้น	2,000,000	2.07	-	-	-	-	-	-
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ	7,343,980	7.60	14,136,952	12.64	23,568,883	16.54	28,255,418	19.76
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือและบริษัทร่วม	1,300,000	1.34	-	-	-	-	-	-
สินค้าคงเหลือ	23,346,637	24.17	31,250,222	27.95	33,546,574	23.55	36,249,391	25.35
ลูกหนี้อื่น	209,225	0.22	-	-	18,973,660	13.32	4,006,229	2.80
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,093,162	1.13	503,885	0.45	603,487	0.42	251,126	0.18
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	36,227,301	37.50	46,103,541	41.23	78,189,720	54.88	69,133,845	48.35
ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง	-	-	683,028	0.61	83,972	0.06	205,910	0.14
สินทรัพย์ถาวร¹	55,004,974	56.94	54,521,555	48.75	53,842,834	37.79	64,566,156	45.16
สินทรัพย์อื่น²	5,367,255	5.56	10,525,381	9.41	10,357,383	7.27	9,078,334	6.35
รวมสินทรัพย์	96,599,530	100	111,833,505	100	142,473,909	100	142,984,245	100

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการ	2519		2520		2521		2522	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น								
หนี้สินหมุนเวียน								
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร	27,804,678	28.78	22,655,065	20.26	26,745,475	18.77	32,511,754	22.74
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	4,241,348	4.39	1,996,989	1.79	14,627,020	10.27	36,661,813	25.64
เงินปันผลค้างจ่าย	-	-	1,500,000	1.34	-	-	300,000	0.21
ส่วนของหนี้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	1,829,360	1.89	9,779,360	8.74	10,530,260	7.39	8,379,965	5.86
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือและบริษัทร่วม	13,823,963	14.31	18,355,592	16.41	12,248,908	8.60	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	567,762	0.59	689,581	0.62	869,121	0.61	1,499,022	1.05
เจ้าหนี้อื่น	1,289,095	1.34	1,512,360	1.35	12,392,278	8.70	1,129,100	0.79
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	821,498	0.85	1,495,570	1.34	3,471,972	2.43	5,169,420	3.61
รวมหนี้สินหมุนเวียน	50,377,704	52.15	57,984,517	51.85	80,885,034	56.77	85,651,074	59.90
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือ	-	-	14,000,000	12.52	9,000,000	6.32	5,000,000	3.50
เงินกู้ยืมระยะยาว	17,614,587	18.23	23,806,144	21.29	18,044,917	12.66	10,664,952	7.46
เงินทุนเลี้ยงชีพ	-	-	44,660	0.04	96,620	0.07	234,032	0.16
รวมหนี้สิน	67,992,291	70.38	95,835,321	85.70	108,026,571	75.82	101,550,058	71.02
ส่วนของผู้ถือหุ้น								
ทุนเรือนหุ้น	30,000,000	31.06	30,000,000	26.82	40,000,000	28.08	40,000,000	27.98
กำไรสะสม (ขาดทุนสะสม)	(1,392,761)	(1.44)	(14,001,816)	(12.52)	(5,552,662)	(3.90)	1,434,187	1.00
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	28,607,239	29.62	15,998,184	14.30	34,447,338	24.18	41,434,187	28.98
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	96,599,530	100	111,833,505	100	142,473,909	100	142,984,245	100

หมายเหตุ 1 เป็นสินทรัพย์ถาวรสุทธิหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสมแล้ว

ค่าเสื่อมราคาสะสม ปี 2519 = 3,411,274 บาท

2520 = 8,680,206 บาท

2521 = 14,341,138 บาท

2522 = 20,382,070 บาท

2 มีค่าใช้จ่ายรอตัดจำหน่ายรวมอยู่ด้วยดังนี้

ค่าใช้จ่ายรอตัดจำหน่ายปี 2519 = 5,367,255 บาท

2520 = 10,320,381 บาท

2521 = 10,152,283 บาท

2522 = 8,905,234 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้า
งบดุลรวม (ปี 2519-2522)

รายการ	2519		2520		2521		2522	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	1,943,058	1.45	264,472	0.16	1,684,072	0.85	953,059	0.48
เงินลงทุนระยะสั้น	2,000,000	1.49	-	-	-	-	-	-
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ	12,753,268	9.51	23,726,670	14.46	38,365,898	19.34	32,008,122	16.16
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือและบริษัทร่วม	7,490,000	5.59	-	-	-	-	-	-
สินค้าคงเหลือ	37,995,152	28.35	46,655,555	28.42	47,397,721	23.89	58,908,142	29.75
ลูกหนี้อื่น	209,225	0.16	-	-	18,973,660	9.56	4,006,229	2.02
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,858,501	1.38	1,593,611	0.97	1,099,148	0.55	361,357	0.18
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	64,249,204	47.93	72,240,308	44.01	107,520,499	54.19	96,236,909	48.59
ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง	35,652	0.03	683,028	0.42	341,894	0.18	505,214	0.26
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือ	-	-	5,000,000	3.05	5,000,000	2.52	5,000,000	2.52
สินทรัพย์ถาวร ¹	64,383,493	48.03	75,532,142	46.02	75,039,278	37.82	87,078,956	43.97
สินทรัพย์อื่น ²	5,367,255	4.01	10,674,251	6.50	10,503,413	5.29	9,219,364	4.66
รวมสินทรัพย์	134,035,604	100	164,129,729	100	198,405,084	100	198,040,443	100

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการ	2519		2520		2521		2522	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น								
หนี้สินหมุนเวียน								
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร	38,923,083	29.04	47,494,206	28.94	36,932,218	18.61	49,553,457	25.02
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	7,066,020	5.27	6,122,200	3.73	24,402,230	12.30	44,826,320	22.63
เงินปันผลค้างจ่าย	-	-	1,500,000	0.91	-	-	300,000	0.15
ส่วนของหนีระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	1,829,360	1.36	9,779,360	5.96	10,530,260	5.31	8,379,965	4.23
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือและบริษัทร่วม	17,176,170	12.81	18,755,592	11.43	17,248,908	8.69	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,202,368	0.90	2,420,868	1.47	5,102,429	2.57	3,282,691	1.66
เจ้าหนี้อื่น	2,826,595	2.11	1,512,360	0.92	12,392,278	6.25	1,129,100	0.57
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,724,899	1.29	2,306,556	1.41	4,693,428	2.37	6,445,095	3.26
รวมหนี้สินหมุนเวียน	70,748,495	52.78	89,891,142	54.77	111,301,751	56.10	113,916,628	57.52
เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครือ	-	-	14,000,000	8.53	9,000,000	4.54	5,000,000	2.52
เงินกู้ยืมระยะยาว	17,614,587	13.14	23,806,144	14.50	18,044,917	9.09	10,664,952	5.39
เงินทุนเลี้ยงชีพ	823,383	0.62	805,758	0.49	1,054,278	0.53	1,398,390	0.71
รวมหนี้สิน	89,186,465	66.54	128,503,044	78.29	139,400,946	70.26	130,979,970	66.14
ส่วนของผู้ถือหุ้น								
ทุนเรือนหุ้น	43,000,000	32.08	43,000,000	26.20	53,000,000	26.71	53,000,000	26.76
กำไรสะสม (ขาดทุนสะสม)	1,849,139	1.38	(7,373,315)	(4.49)	6,004,138	3.03	14,060,473	7.10
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	44,849,139	33.46	35,626,685	21.71	59,004,138	29.74	67,060,473	33.86
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	134,035,604	100	164,129,729	100	198,405,084	100	198,040,443	100

หมายเหตุ : 1. เป็นสินทรัพย์ถาวรสุทธิหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสมแล้ว

ค่าเสื่อมราคาคณะปี 2519	=	9,673,309	บาท
2520	=	15,829,931	บาท
2521	=	22,341,814	บาท
2522	=	29,835,575	บาท

2. มีค่าใช้จ่ายรอตัดจำหน่ายรวมอยู่ด้วยดังนี้

ค่าใช้จ่ายรอตัดจำหน่ายปี 2519	=	5,367,255	บาท
2520	=	10,320,381	บาท
2521	=	10,152,283	บาท
2522	=	8,905,234	บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย